

Plan Rozwoju Lokalnego

GMINY KOLNO

na lata 2015 - 2020

Gdańsk, sierpień 2015

Zamawiający:

Gmina Kolno

ul. Wojska Polskiego 20

18-500 Kolno

www.gminakolno.pl

Wykonawca:

EU-CONSULT Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

www.eu-consult.pl

Spis treści

1.	WYKAZ SKRÓTÓW	6
2.	WPROWADZENIE	7
3.	PRZEDMIOT BADANIA.....	8
3.1.	ETAP 1. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	8
3.2.	ETAP 2. CZĘŚĆ STRATEGICZNA	10
3.3.	ETAP 3. CZĘŚĆ KONSULTACYJNA.....	10
4.	METODOLOGIA BADAŃ.....	11
4.1	ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	11
4.1.1.	Dokumenty poddane analizie.....	12
4.1.2.	Zakres analizy	12
4.2.	ANALIZA SWOT	12
4.3.	SPOTKANIA INFORMACYJNE	13
4.4.	KONSULTACJE SPOŁECZNE	13
4.5.	SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO	14
5.	POWIĄZANIA PLANU Z PROGRAMAMI NAKREŚLAJĄCYMI KIERUNKI ROZWOJU ...	15
6.	PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE GMINY	24
6.1.	POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA	24
6.1.1.	Środowisko przyrodnicze	26
6.1.2.	Rys historyczny	30
6.2.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	32
6.2.1.	Infrastruktura techniczna	32
6.2.2.	Uwarunkowania ochrony środowiska	41
6.3.	SFERA SPOŁECZNA	41
6.3.1.	Sytuacja demograficzna	41
6.3.2.	Mieszkalnictwo	43
6.3.3.	Oświata i edukacja	44
6.3.4.	Opieka zdrowotna i społeczna	46
6.3.5.	Sport i kultura.....	49
6.3.6.	Działalność obywatelska	54
6.3.7.	Rynek pracy	58
6.4.	SFERA EKONOMICZNA	61

6.4.1.	Gospodarka.....	61
6.4.2.	Turystyka.....	62
6.5.	ZARZĄDZANIE.....	66
6.6.	GŁÓWNE ZADANIA INWESTYCYJNE ZREALIZOWANE W LATACH 2010-2014	67
6.7.	INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO W OBSZARZE GMINY	69
7.	ANALIZA SWOT	73
8.	OPIS BADAŃ EWALUACYJNYCH WYKONANYCH NA ZLECENIE STAROSTWA POWIATOWEGO KOLNO.....	77
8.1.	BADANIA ILOŚCIOWE	77
8.1.1.	Informacja metodologiczna realizowanych badań	77
8.1.2.	Informacje o uczestnikach badań	79
8.1.3.	Wyniki badań	80
8.1.4.	Podsumowanie.....	86
8.2.	BADANIA JAKOŚCIOWE.....	86
8.2.1.	Informacja metodologiczna przeprowadzonych badań.....	86
8.2.2.	Omówienie wywiadu	87
9.	MISJA I WIZJA GMINY KOLNO.....	88
9.1.	KIERUNKI STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY KOLNO	88
9.2.	MISJA GMINY KOLNO	89
9.3.	WIZJA GMINY KOLNO.....	89
9.4.	CELE W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH STRATEGICZNYCH	90
9.5.	PLAN OPERACYJNY CELE STRATEGICZNE, CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA ..	90
10.	WDRAŻANIE, MONITORING, AKTUALIZACJA I PROMOCJA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	103
10.1.	WDRAŻANIE DOKUMENTU	103
10.2.	MONITORING	103
10.3.	AKTUALIZACJA.....	107
10.4.	PROMOCJA.....	107
11.	OMÓWIENIE SPOTKANIA INFORMACYJNEGO	108
11.1.	KALENDARIUM.....	108
11.2.	PRZEDMIOT SPOTKANIA INFORMACYJNEGO	108
11.3.	PODSUMOWANIE SPOTKAŃ INFORMACYJNYCH	108
12.	OMÓWIENIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	114

12.1.	KALENDARIUM.....	114
12.2.	PRZEDMIOT KONSULTACJI	114
12.3.	PODSUMOWANIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	114
13.	ANEKSY	116
13.1.	BIBLIOGRAFIA	116
13.2.	SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	119
13.3.	ZESTAW NARZĘDZI BADAWCZYCH WYKORZYSTANYCH W BADANIU STAROSTWA POWIATOWEGO W KOLNIE	121

1. WYKAZ SKRÓTÓW

- B+R – działalność badawcza i rozwojowa;
- BDL – Bank Danych Lokalnych;
- BIP – Biuletyn Informacji Publicznej;
- CAPI – ankieta internetowa nadzorowana przez system komputerowy;
- CATI – wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo;
- CKGK – Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle;
- Działalność B+R – Działalność badawcza i rozwojowa;
- EWT – Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- GUS, GOV – Główny Urząd Statystyczny;
- Natura 2000 – Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000;
- OCHK – Obszar Chronionego Krajobrazu;
- OSOP – Obszar Natura 2000;
- OSP – Ochotnicza Straż Pożarna;
- PAPI – badanie bezpośrednie w wykorzystaniem kwestionariusza ankiety;
- PKS – Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej;
- PO IiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- PO WER – Program Wiedza i Edukacja, Rozwój;
- PSZOK - Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych;
- P.W. św – Pod Wezwaniem Świętej/Świętego;
- REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej;
- RPO – Regionalny Program Operacyjny;
- RPOWP – Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020;
- PUP w Kolnie – Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie;
- S.A. – Spółka Akcyjna;
- S.C. – Spółka Cywilna;
- SM – Spółdzielnia Mleczarska;
- SP – Szkoła Podstawowa;
- Sp. z o.o. – Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;
- S.j. – Spółka jawna;
- SUW – Stacja Uzdatniania Wody;
- UE – Unia Europejska;
- UG – Urząd Gminy;
- TEN-T - Transeuropejska sieć transportowa.

2. WPROWADZENIE

Plan Rozwoju Lokalnego stanowi opracowanie, które w sposób kompleksowy diagnozuje aktualną sytuację gminy wiejskiej Kolno. Jednocześnie pokazuje słabe i mocne strony regionu oraz wskazuje możliwości i zagrożenia. Nadrzędnym celem Dokumentu jest pokazanie wieloletniej perspektywy priorytetów rozwoju gminy oraz wskazanie instrumentów pozwalających te priorytety realizować. W planie zostały skonkretyzowane postanowienia strategii rozwoju. W budowaniu Dokumentu uczestniczyło środowisko władz samorządowych gminy Kolno – Radni, Sołtysi oraz członkowie Rad Sołeckich oraz mieszkańcy gminy Kolno.

Plan Rozwoju Lokalnego stanowi kluczowe narzędzie wspierające proces zarządzania gminą. Ukierunkowuje zmiany w jednostce samorządu terytorialnego, by poprawić jakość środowiska i poziom życia mieszkańców, wskazuje cele i kierunki zaangażowania środków z funduszy strukturalnych oraz własnych.

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Kolno określa cele strategiczne i szczegółowe rozwoju obszaru, przede wszystkim przedstawia konkretne zadania do realizacji. Stwarza możliwości decyzyjne w sprawach dotyczących podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie rzeczowym i finansowym w dłuższej perspektywie czasu. Decyzje te pozwolą na wcześniejsze podjęcie prac przygotowawczych dla planowanych procesów inwestycyjnych. Umożliwia także pozyskanie środków finansowych dla planowanych zadań z odpowiednim wyprzedzeniem.

Przygotowany Dokument to zbiór konkretnych, realnych i niezbędnych dla rozwoju społeczności lokalnej działań, a jego realizacja leży we wspólnym interesie władz gminy i mieszkańców.

3. PRZEDMIOT BADANIA

Przedmiotem zamówienia było kompleksowe opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015 – 2020, z zachowaniem jego uspołecznionej formy. Głównym celem opracowania było wskazanie zamierzeń samorządu gminy względem działań planowanych za gminne środki oraz wspieranych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Plan Rozwoju Lokalnego, jako nakreślenie kierunków wieloletniego rozwoju, pozwala wykazać zasadność i celowość aplikowania o źródła finansowania z funduszy Unii Europejskiej. Strategia została opracowana na lata 2015 – 2020.

ZAKRES PROJEKTU OBJAŁ NASTĘPUJĄCE ETAPY:

3.1.ETAP 1. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Etap I objął, w pierwszej kolejności, opracowanie aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej gminy Kolno. Przygotowanie analizy objęło następujące elementy:

- Podstawowe dane dotyczące gminy Kolno
 - położenie;
 - powierzchnia;
 - środowisko przyrodnicze;
 - rys historyczny.
- Zagospodarowanie przestrzenne
 - infrastruktura techniczna;
 - zasoby mieszkaniowe;
 - stan obiektów dziedzictwa kulturowego;
 - uwarunkowania ochrony środowiska.
- Sfera społeczna
 - sytuacja demograficzna i społeczna na terenie gminy;
 - warunki i jakość życia mieszkańców;
 - oświata i edukacja;
 - opieka zdrowotna;
 - określenie grup społecznych wymagających wsparcia;

- informacje dotyczące organizacji pozarządowych działających na danym obszarze;
 - rynek pracy.
- Sfera ekonomiczna
 - gospodarka;
 - turystyka.

Na podstawie aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy opracowane zostały:

- Najważniejsze problemy występujące w obszarze gminy Kolno – m.in. wykaz najistotniejszych problemów w sferze społecznej, ekonomicznej, zagospodarowania przestrzennego; analiza SWOT (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia);
- Cele ogólne i szczegółowe rozwoju gminy Kolno – diagnoza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju gminy Kolno celem zespojenia ich z założonymi celami;
- Zadania zmierzające do realizacji założonych celów mających na celu poprawę w zakresie:
 - zmiany w strukturze gospodarczej;
 - zmiany w sposobie użytkowania terenu;
 - rozwój systemu komunikacji i infrastruktury;
 - poprawa stanu środowiska naturalnego;
 - poprawa stanu środowiska kulturowego;
 - poprawa warunków jakości i życia mieszkańców.
- Realizacja zadań:
 - Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2015 – 2020;
 - Zadania planowane do realizacji po roku 2020.
- Powiązania zadań realizowanych w ramach Planu Rozwoju Lokalnego z dokumentami programowymi wyższego szczebla t.j.:
 - dokumentami programowymi Unii Europejskiej;
 - dokumentami programowymi krajowe;
 - dokumentami regionalnymi.
- Plan finansowy na lata 2015 – 2020:
 - budżet jednostki samorządu terytorialnego;

- budżet państwa;
- środki prywatne;
- środki Unii Europejskiej;
- inne.
- System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego.
- Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej Planu Rozwoju Lokalnego.

3.2.ETAP 2. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

Etap II miał charakter strategiczny, który uwzględniał merytoryczne opracowanie zebranych danych. Opracowane wyniki posłużyły do wykonania analizy SWOT oraz określenia głównych problemów i celów strategicznych gminy. W tym etapie zostały zorganizowane i przeprowadzone spotkania informacyjne. Celem spotkań na etapie konstruowania celów oraz planów rozwojowych było poruszanie głównych problemów gminy oraz sposobów ich rozwiązania. Końcowym stadium II etapu było przygotowanie systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji realizacji Strategii, których zadania zostały opracowane z uwzględnieniem możliwości organizacyjnych, kadrowych oraz finansowych gminy.

3.3.ETAP 3. CZĘŚĆ KONSULTACYJNA

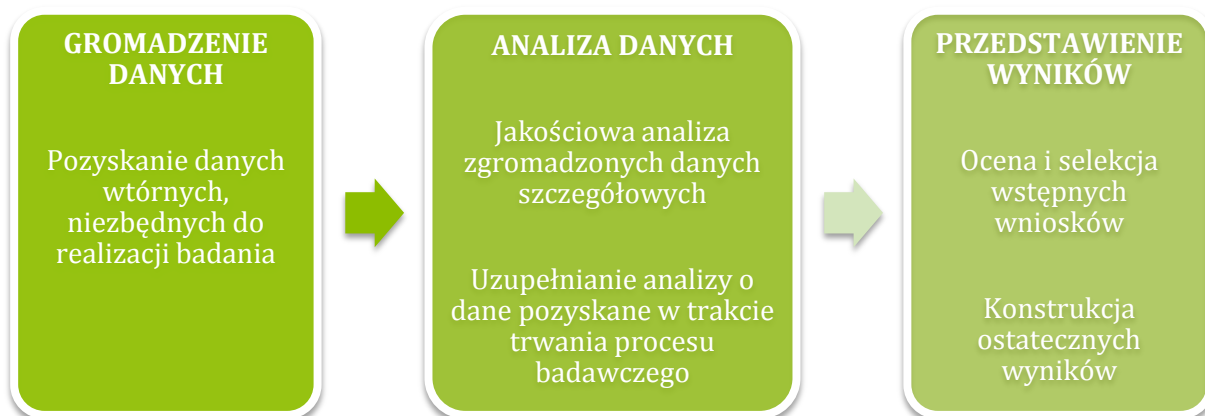
Etap III zakładał opracowanie ostatecznej wersji dokumentu Planu Rozwoju Lokalnego w kontekście możliwości budżetu gminy, planów działania i kierunków rozwojowych. Projekt Dokumentu stanowił przedmiot omówienia podczas przeprowadzanych konsultacji społecznych. Celem spotkania było ustalenie wersji pokonsultacyjnej Dokumentu.

4. METODOLOGIA BADAŃ

4.1 ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Analiza desk research zakładała szczegółową analizę oraz przetwarzanie danych z rozmaitych źródeł. Omawiana technika badawcza jest wolna od większości obciążeń charakterystycznych dla badań reaktywnych, m.in. efekt ankierski. Pozwala, tym samym, na uzyskanie wysoce obiektywnych informacji. Ponadto stanowi doskonały wstęp do dalszych badań, ponieważ kierunkuje zespół badawczy na pewne, konkretne problemy, które można pogłębić i wyjaśnić w wyniku realizacji badań reaktywnych. Wieloaspektowa, krytyczna analiza przedstawionych dokumentów stanowi podstawę do oceny poprawności prowadzonych działań oraz punkt wyjścia w całym procesie badawczym. Desk research został przeprowadzony w kilku etapach i objął: gromadzenie oraz analizę danych, a także opracowanie i przedstawienie wyników badania.

Rysunek 1. Schemat analizy desk research

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza desk research pozwoliła, zarówno, na zebranie informacji potrzebnych do sporządzenia diagnozy społeczno – gospodarczej analizowanego obszaru, jak i określenie zbieżności i wzajemnych relacji opracowywanego dokumentu z unijnymi, krajowymi, wojewódzkimi oraz lokalnymi dokumentami strategicznymi.

4.1.1. Dokumenty poddane analizie

Analizę desk research przeprowadzono w oparciu m.in. o:

- Europejskie, krajowe, regionalne, powiatowe i gminne strategie i programy;
- Dane statystyczne dostępne w ramach statystyki publicznej i innych źródeł;
- Biuletyn Informacji Publicznej gminy Kolno.

4.1.2. Zakres analizy

Tabela 1. Zakres analizy desk research

ZAKRES ANALIZY DESK RESEARCH	
PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE GMINY	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE
- położenie; - powierzchnia; - środowisko przyrodnicze; - rys historyczny.	- infrastruktura techniczna; - własność nieruchomości; - stan obiektów dziedzictwa kulturowego; - uwarunkowania ochrony środowiska.
SFERA SPOŁECZNA	SFERA EKONOMICZNA
- sytuacja społeczna i demograficzna; - warunki i jakość życia mieszkańców; - oświata i edukacja; - opieka zdrowotna; - grupy społeczne wymagające wsparcia; - organizacje pozarządowe; - rynek pracy.	- struktura podstawowych branż; - branże o kluczowym znaczeniu; - główni pracodawcy; - działalność podmiotów gospodarczych w turystyce.

Źródło: Opracowanie własne.

4.2. ANALIZA SWOT

Ocena silnych i słabych stron danego obiektu na tle szans i zagrożeń ze strony otoczenia. Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter rozpatrywanych grup czynników: strengths – silne strony, weaknesses – słabości, opportunities – szanse, threats – zagrożenia. Punkt wyjścia dla analizy stanowią atuty i słabości, które bada się w odniesieniu do szans. Jest to metoda kompleksowa, pozwalająca na łatwe przejście od etapu analizy strategicznej do etapu planowania strategicznego. Zastosowanie analizy SWOT pozwoliło na określenie potencjału realizowanych projektów i na obranie najlepszej strategii działania podczas realizowania przyszłych projektów systemowych.

Analizie zostały poddane następujące aspekty gminy Kolno: przestrzeń i środowisko, sfera społeczna, sfera gospodarcza, infrastruktura komunalna i techniczna, infrastruktura społeczna, zarządzanie.

4.3.SPOTKANIA INFORMACYJNE

W ramach realizacji projektu przeprowadzono **spotkanie informacyjne** w dniu 19 sierpnia 2015, którego zamierzeniem, na etapie konstruowania celów oraz planów rozwojowych, było poruszanie głównych problemów gminy Kolno oraz sposobów ich rozwiązania. Grupy docelowe wyznaczone do udziału w spotkaniu informacyjnym stanowili:

- mieszkańcy gminy;
- Radni;
- Sołtysi;
- Rady Sołeckie.

Na spotkanie informacyjne zostali zaproszeni wszyscy Radni, Sołtysi oraz członkowie Rad Sołeckich obecnej kadencji.

4.4.KONSULTACJE SPOŁECZNE

W ramach badania w dniu 26 sierpnia 2015 zostały przeprowadzone konsultacje społeczne dokumentu oraz spotkania podsumowujące prace nad Planem Rozwoju Lokalnego.

Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji, i tym podobne, od instytucji i osób, których w pewien sposób dotyczą, bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań.

Proces konsultacji społecznych składał się z następujących etapów:

- informowanie o zamierzeniach/planach,
- prezentowanie poglądów na sposoby rozwiązania problemu,
- wymiana opinii,

- znajdowanie rozwiązań,
- informowanie o finalnej decyzji¹.

4.5.SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO

Najbardziej znanym i powszechnie stosowanym przez samorządy mechanizmem weryfikacji postępów wdrażania planów jest ich monitoring. Istota monitoringu polega na prowadzeniu stałych obserwacji i dokonywaniu systematycznych pomiarów przebiegu realizacji celów strategii. Z uwagi na charakter Programów Rozwoju Lokalnego, które stanowią zarówno narzędzie planowania, jak i wsparcie systemu rozwoju gminy zasadnym jest wyróżnienie dwóch płaszczyzn obserwacji i oceny.

Pierwszą płaszczyzną monitoringu jest obserwacja Strategii, jako dokumentu planowania działań wspomagających rozwój z całą logiką uzasadnienia tych działań. W tej płaszczyźnie pożądana jest obserwacja trzech stref:

- zmieniającej się rzeczywistości w zakresie obszaru diagnozy;
- identyfikacji problemów;
- planowania rozwoju lokalnego.

Wskazane aspekty są ściśle powiązane z analizą stopnia spójności rzeczywistości z uwarunkowaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Obserwacja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015 – 2020, jako dokumentu planowania działań wspomagających rozwój gminy, powinna być przeprowadzana, co najmniej raz w roku.

Drugą płaszczyzną monitoringu jest obserwacja i ocena wdrażania zadań lub programów operacyjnych w życie, w tym obserwacja realizacji zadań w sferze materialno – inwestycyjnej.

¹ www.ngo.pl [data dostępu: 15.04.2015 r.].

5. POWIĄZANIA PLANU Z PROGRAMAMI NAKREŚLAJĄCYMI KIERUNKI ROZWOJU

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU DO 2020 ROKU²

Strategia Rozwoju Kraju jest dokumentem o charakterze planistycznym, którego celem jest wyznaczenie ram rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

W dokumencie wyznaczono priorytetowe cele obszaru, w których koncentrowane będą działania państwa. Celem głównym Strategii jest: **wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.**

Dokument zakłada cele działania w zakresie 3 obszarów:

SPRAWNE I EFEKTYWNE PAŃSTWO	Cel 1: Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem; Cel 2: Zapewnienie środków na działania rozwojowe; Cel 3: Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela
KONKURENCYJNA GOSPODARKA	Cel 1: Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej; Cel 2: Wzrost wydajności gospodarki; Cel 3: Zwiększenie innowacyjności gospodarki Cel 4: Rozwój kapitału ludzkiego Cel 5: Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych Cel 6: Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko; Cel 7: Zwiększenie efektywności transportu
SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA I TERYTORIALNA	Cel 1: Integracja społeczna Cel 2: Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych Cel 3: Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

RAPORT POLSKA 2030³

Raport powstał w 2009 roku, został opracowany przez Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów. Celem opracowania była diagnoza obecnej sytuacji oraz przedstawienie problemów. Raport stanowi narzędzie, które pozwala na:

- Identyfikację wyzwań-szans i zagrożeń w kontekście najbliższych 20 lat;
- Diagnozę sytuacji Polski;
- Określenie ścieżek rozwoju, które nie są zagrożone zjawiskiem dryfu rozwojowego;
- Rekomendację kierunków prowadzenia polityki państwa w kontekście zdiagnozowanych wyzwań.

W dokumencie określono także miary sukcesu rozwoju Polski w 2030 roku.

² Strategia Rozwoju Kraju do 2020 roku. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo; Warszawa, wrzesień 2012; Monitor Polski, pozycja 882.

³ Raport Polska 2030, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów; Al. Ujazdowskie 1/3, Warszawa; lipiec 2009.

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

STRATEGIA EUROPA 2020⁴

Europa 2020 to unijna strategia wzrostu na okres od 2010 do 2020 roku. Obejmuje ona o wiele więcej niż samo wyjście z kryzysu, z którym nadal boryka się wiele europejskich krajów.

Strategia wyznacza 3 priorytety:

1. Zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego;
2. Produkcja maksymalnie najbardziej efektywna, zwiększenie konkurencyjności;
3. Zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji, walka z ubóstwem.

Efektem realizacji priorytetów strategii Europa 2020 będzie **osiągnięcie 5 wymiernych, współzależnych od siebie celów:**

1. Wzrost wydatków na działalność B+R;
2. Wzrost wskaźnika zatrudnienia;
3. Wzrost udziału osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie oraz zmniejszenie odsetka osób wcześniej kończących naukę;
4. Ograniczenie emisji CO₂ i osiągnięcia celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii;
5. Ograniczenie liczby osób żyjących w ubóstwie.

PROGRAM INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020⁵

W największym pod względem alokacji programie na lata 2014-2020, podobnie jak w jego poprzedniku, dostępne będą największe fundusze wzmacniające zrównoważony rozwój kraju. Zostaną przeznaczone m.in. na wsparcie gospodarki niskoemisyjnej, ochronę środowiska, w tym przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, transport, bezpieczeństwo energetyczne, ochronę zdrowia i kulturę. **Na znaczeniu zyskają także: energetyka i służba zdrowia, a w szczególności - systemy ratownictwa medycznego. Większy, niż obecnie, nacisk położony będzie na redukcję emisji oraz wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z dostępnych zasobów, przez co sprzyjającej środowisku i jednocześnie bardziej konkurencyjnej.** Beneficjentami PO IiŚ będą zarówno podmioty publiczne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, jak i przedsiębiorstwa.

- Rozbudowa dróg krajowych i kolei w sieci TEN-T i poza nią.
- Drogi krajowe w miastach, obwodnice i trasy wylotowe.
- Ekologiczny transport miejski- tabor szynowy, trolejbusowy i autobusowy, kolej aglomeracyjna.
- Lepsza infrastruktura śródlądowa i portowa.
- Nowoczesne szpitale ponadregionalne i laboratoria medyczne, w tym diagnostyka chorób aktywności zawodowej.
- Ratownictwo medyczne: nowe oddziały ratunkowe w szpitalach, lotniska lub lądowiska, bazy lotniczego pogotowia ratunkowego.
- Odnawialne źródła energii- elektrownie wodne, wiatrowe, biopaliwa.
- Energooszczędna gospodarka w miastach i przedsiębiorstwach, w tym kompleksowa termomodernizacja budynków.
- Rozbudowa i modernizacja przesyłania, magazynowania i dystrybucji gazu ziemnego.
- Rozbudowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków.
- Zmniejszanie ryzyka powodzi i suszy.
- Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego i zasobów kultury.

⁴ www.ec.europa.eu [data dostępu:05.06.2015].

⁵ www.funduszeuropejskie.gov.pl [data dostępu:05.06.2015].

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

PROGRAM WIEDZA I EDUKACJA ROZWÓJ⁶

PO WER powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, adaptacyjności, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Wspierane będą też innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa w wymienionych dziedzinach. W programie, oprócz środków Europejskiego Funduszu Społecznego, będą dostępne także fundusze Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych. Wsparcie PO WER uzupełni działania na poziomie regionalnym w ramach RPO, z których bezpośrednią pomoc uzyskają osoby pozostające bez pracy, wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym, czy też chcące podnieść swoje kwalifikacje.

- **Pomoc osobom młodym:**
 - w podjęciu zatrudnienia (np. staże, praktyki zawodowe, szkolenia, dopłaty dla firm na zatrudnienie osób młodych),
 - wsparcie przedsiębiorczości osób młodych (dotacje na założenie własnej firmy).
- **Kształcenie studentów i doktorantów:**
 - realizacja studiów we współpracy z pracodawcami,
 - rozwój kompetencji kluczowych, najważniejszych z punktu widzenia pracodawców,
 - rozszerzanie oferty studiów w językach obcych.
- **Reformy w obszarze zatrudnienia, pomocy społecznej i edukacji.**
- **Indywidualizacja pomocy dla osób bezrobotnych.**
- **Szerszy wachlarz usług zdrowotnych (np. standardy usług opieki dla osób starszych).**
- **Modernizacja programów nauczania – np. w zakresie wykorzystania ICT oraz kompetencji technicznych i ścisłych.**
- **Lepsze warunki do prowadzenia działalności gospodarczej – uproszczenia prawa, usprawnienia w sądach gospodarczych, lepsze usługi publiczne dla firm.**

PROGRAM POLSKA CYFROWA⁷

To nowy program, skupiający się wyłącznie na obszarze cyfryzacji i technologii informacyjno-komunikacyjnych. Ma wzmocnić cyfrowe fundamenty dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Jego celem jest zapewnienie powszechnego dostępu do szybkiego Internetu, nowoczesnych i przyjaznych e-usług publicznych oraz rozwoju cyfrowych umiejętności społeczeństwa. Odbiorcami wsparcia będą, przede wszystkim, przedsiębiorstwa telekomunikacyjne, administracja publiczna i samorządy, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, jednostki naukowe.

- **Dostęp do szybkiego Internetu:**
 - do 2020 r. mieszkańcy Polski będą mieć dostęp do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s,
 - zakładamy, że ponad 2 mln osób, głównie mieszkańców obszarów wiejskich i małych miast, uzyska możliwość dostępu do szybkiego Internetu.
- **Sprawy administracyjne dostępne dla każdego online:**
 - planujemy do 2023 roku wdrożenie nowych e-usług publicznych dla obywateli oraz przedsiębiorców,
 - możliwość korzystania z usług elektronicznej administracji w dowolnym miejscu i o dowolnym czasie,
 - dostęp do elektronicznych usług z zakresu zdrowia, edukacji, zamówień publicznych, sądownictwa itp.
- **Większy dostęp do zasobów dziedzictwa kulturowego czy nauki poprzez upublicznienie wybranych zbiorów w Internecie;**
- **Zachęcenie ludzi do korzystania z Internetu:**
 - zakładamy, że wsparcie z zakresu rozwoju cyfrowych umiejętności zostanie skierowane

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

do mieszkańców ponad tysiąca gmin w całym kraju, głównie na obszarach wiejskich i małych miast;

- przyjmujemy, że ponad 400 tys. osób nabędzie kompetencje, które pozwolą im na świadome korzystać z treści dostępnych w Internecie oraz dostępnych nowoczesnych e-usług publicznych.

- **Większa konkurencyjność rynku telekomunikacyjnego;**
- **Nowa jakość funkcjonowania nowoczesnej administracji publicznej.**

PROGRAM POLSKA WSCHODNIA⁸

Jest dodatkowym instrumentem wsparcia rozwoju gospodarczego i społecznego dla 5 województw Polski Wschodniej. Podejmowane w ramach programu działania, przyczynią się do trwałego zdynamizowania procesów rozwojowych makroregionu, wzmocnienia jego konkurencyjności i atrakcyjności, a w konsekwencji do zwiększenia zamożności jego mieszkańców i poprawy jakości ich życia. Najważniejsze cele programu to wzrost konkurencyjności i innowacyjności firm działających w Polsce Wschodniej, rozwój połączeń drogowych miast wojewódzkich z otaczającymi je obszarami, a także większe wykorzystanie transportu miejskiego oraz dostępność makroregionu w zakresie infrastruktury kolejowej.

- Powstawanie innowacyjnych przedsiębiorstw start-up;
- Rozwój międzynarodowej działalności małych i średnich firm;
- Wsparcie firm w zakresie tworzenia innowacyjnych produktów lub usług oraz ponadregionalnych produktów turystycznych;
- Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez umiejętne zarządzanie wzornictwem;
- Inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej;
- Wsparcie ekologicznych zintegrowanych sieci transportu miejskiego.

PROGRAMY EUROPEJSKIEJ WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ⁹

Programy EWT mają charakter międzynarodowy. Wszystkie projekty realizowane są wspólnie przez beneficjentów z, co najmniej, dwóch państw. Polska będzie uczestniczyć w 7 programach transgranicznych (Południowy Bałtyk, Polska-Saksonia, Polska-Słowacja, Czechy-Polska, Brandenburgia-Polska, Meklemburgia-Pomorze Przednie-Brandenburgia-Polska, Litwa-Polska), 2 transnarodowych (Europa Środkowa, Region Morza Bałtyckiego) oraz w programie międzyregionalnym (Interreg Europa). W programach nie wyróżnia się środków zarezerwowanych dla instytucji z poszczególnych krajów. Łączna kwota, jaką wykorzystają polscy beneficjenci, zależy będzie od ich aktywności.

Programy transgraniczne służą przede wszystkim budowaniu więzi łączących społeczności po obu stronach granicy. Ich realizacja służy wzmocnieniu współpracy w zakresie ochrony środowiska, rozbudowy infrastruktury, wymiany kulturalnej, czy wzajemnych kontaktów młodzieży. Programy transnarodowe umożliwiają współpracę w ramach określonych obszarów geograficznych i pozwalają przezwyciężać wyzwania o znaczeniu ponadregionalnym oraz lepiej wykorzystywać potencjał współpracujących regionów. Program międzyregionalny pozwala instytucjom z całej Europy współpracować nad wybraną dziedziną polityki regionalnej.

PROGRAM POMOC TECHNICZNA¹⁰

Zapewni efektywne funkcjonowanie systemu wdrażania środków unijnych w Polsce. Jego fundusze będą wspierać instytucje w wykonywaniu obowiązków nałożonych przez nowe przepisy unijne obszarze m.in. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Prowadzone będą też działania edukacyjne, szkoleniowe oraz promocyjne skierowane do beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Funduszy Europejskich.

⁸ Ibidem.

⁹ Ibidem.

¹⁰ Ibidem.

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009-2032¹¹

GOSPODARKA ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Zidentyfikowane w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami obszary problematyczne w kontekście gospodarki odpadami niebezpiecznymi odnoszą się do problemów:

- brak pełnej inwentaryzacji dotyczącej liczby obiektów zawierających azbest w regionie;
- niska świadomość mieszkańców województwa w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania produktów azbestowych;
- wysokie koszty wymiany produktów azbestowych, na produkty pozbawione azbestu;
- brak mechanizmów dofinansowania usuwania azbestu w indywidualnych gospodarstwach domowych;
- brak składowisk do składowania azbestu w regionie.

PLAN OCHRONY PRZED SZKODLIWOŚCIĄ AZBESTU I PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY KOLNO NA LATA 2006-2032¹²

Podstawowym celem „Programu” jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kolno, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu.

W związku z tym program zakłada realizację następujących zadań:

- Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została już przeprowadzona.
- Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu
- Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
- Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.
- Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.
- Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych.
- Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
- Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym i innym właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest.
- Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu Miasta na realizację Programu.
- Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.
- Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej i innych będących własnością Miasta.
- Wymiana rur wodociągowo – kanalizacyjnych z azbestu.
- Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.
- Oczyszczenie terenów miejskich i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych.
- Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.
- Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

¹¹ Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Załącznik.

¹² Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kolno na lata 2006-2032, EKO-LOG Sp. z o.o., Poznań 2007.

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

PROGRAM NATURA 2000¹³

Głównym celem funkcjonowania **Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000** jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, które uważa się za cenne (znaczące dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy) i zagrożone wyginięciem w skali całej Europy. Cel ten ma być realizowany poprzez wyznaczenie i objęcie ochroną obszarów, na których te gatunki i siedliska występują. Działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej flory i fauny mają służyć zachowaniu lub odtworzeniu różnorodności biologicznej Europy, co jest jednym z priorytetów działalności Unii Europejskiej. Dodatkowo, państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania, w razie potrzeby, starań w celu zachowania ekologicznej spójności sieci Natura 2000, w celu utrzymania migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej gatunków.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DO 2020 ROKU¹⁴

Celem Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego jest zwiększenie spójności społeczno-ekonomicznej i konkurencyjności regionu poprzez stworzenie warunków do pełniejszego wykorzystania jego potencjału.

W dokumencie zostały określone następujące cele strategiczne:

- Cel 1:** Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa;
- Cel 2:** Rozwój zasobów ludzkich, zgodnie z potrzebami rynku pracy;
- Cel 3:** Podniesienie konkurencyjności podlaskich firm;
- Cel 4:** Ochrona środowiska naturalnego;
- Cel 5:** Rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego;
- Cel 6:** Wykorzystanie przygranicznego i transgranicznego położenia województwa;
- Cel 7:** Rozwój rolnictwa i tworzenie warunków wielofunkcyjnego rozwoju wsi.

Dodatkowo, w dokumencie określono działania priorytetowe w zakresie infrastruktury technicznej, społecznej i bazy ekonomicznej województwa:

Priorytet I

- rozwój systemu transportowego województwa;
- rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego;
- rozwój systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych;

Priorytet II

- rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego;
- rozwój sportu i rekreacji;
- rozwój szkolnictwa

Priorytet III

- rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich;
- rozwój turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego.

¹³ www.natura2000.gdos.gov.pl [data dostępu: 10.06.2015].

¹⁴ Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020; Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego; Projekt w wersji z dnia 19 marca 2013 roku; Załącznik nr 1 do Uchwały nr 150/2157/2013 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 19 marca 2013 r., Białystok.

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2014-2020¹⁵

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego (2014-2020) jest jednym z instrumentów realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020.

Głównym celem RPOWP 2014-2020 jest wzrost konkurencyjności gospodarki kształtowanej w oparciu o regionalne specjalizacje. Celem pobocznym jest realizacja strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. RPOWP 2014-2020 jest programem, który obejmuje 33 priorytety inwestycyjne w ramach 9 celów tematycznych, które zostały ujęte w 10 osiach priorytetowych. Wskazane osie priorytetowe:

- Oś 1:** Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności gospodarki regionu;
- Oś 2:** Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa;
- Oś 3:** Kompetencje i kwalifikacje;
- Oś 4:** Poprawa dostępności transportowej;
- Oś 5:** Gospodarka niskoemisyjna;
- Oś 6:** Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami;
- Oś 7:** Poprawa spójności społecznej;
- Oś 8:** Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej;
- Oś 9:** Rozwój lokalny;
- Oś 10:** Pomoc techniczna.

W ramach RPOWP 2014-2020 dokonano wyboru inteligentnych specjalizacji – branż, które będą traktowane priorytetowo w zakresie przydzielania wsparcia finansowego. Dla Województwa podlaskiego inteligentne specjalizacje to:

- przemysł zielony;
- specjalizacja na rynku wschodnim.

DOKUMENT SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2014-2020¹⁶

Celem projektu jest ułatwienie wnioskodawcom prawidłowego przygotowania wniosków o dofinansowanie oraz wskazanie trybu postępowania przy składaniu wniosku o wsparcie.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 określa zakres działań i poddziałań realizowanych w ramach poszczególnych osi priorytetowych oraz podstawowe warunki realizacji Programu. Stanowi kompendium wiedzy dla beneficjentów na temat typów projektów, listy potencjalnych beneficjentów oraz systemu wyboru projektu w ramach poszczególnych osi priorytetowych określonych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

¹⁵ Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020; Projekt z dnia 8 kwietnia 2014 r. uwzględniający wnioski z konsultacji społecznych, ewaluacji ex ante i uzgodnień międzyresortowych; Załącznik nr 1 do Uchwały nr 227/3202/2014 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 8 kwietnia 2014 r.

¹⁶ Dokument Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020; Wersja projektu: 01.2015; Instytucja Zarządzająca RPOWP 2014-2020 Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU KOLNEŃSKIEGO NA LATA 2008-2013¹⁷

Głównym celem opracowania Planu Rozwoju Lokalnego powiatu kolneńskiego było wskazanie zamierzeń własnych samorządu powiatowego, planowanych do realizacji za powiatowe środki finansowe oraz przy wsparciu z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Plan Rozwoju Lokalnego objął zasięgiem obszar powiatu kolneńskiego, na którym zaplanowano realizację zadań powiatowych. Na podstawie kompetencji samorządu powiatowego wytypowano 3 główne obszary wsparcia rozwoju:

- obszar rozwoju społecznego;
- obszar rozwoju infrastrukturalnego;
- obszar rozwoju ekologicznego.

Priorytety działania:

1. **Transport**
2. **Ochrona zdrowia**
3. **Edukacja**
4. **Ochrona środowiska**
5. **Polityka społeczna**
6. **Administracja**

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KOLNO NA LATA 2007-2013¹⁸

Zidentyfikowane problemy:

POŁOŻENIE, ŚRODOWISKO NATURALNE

- znacząca odległość od aglomeracji miejskich,
- niedostateczna baza turystyczna (obiekty rekreacyjno - sportowe, ścieżki spacerowe i rowerowe, pole namiotowe),
- niedostateczna liczba imprez kulturalno - turystycznych dla turystów i mieszkańców,
- brak wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- niezadowalający stan techniczny dróg,
- brak niezależnych od jezdni systemów parkowania,
- niewystarczające połączenia lokalnych układów dróg z zewnętrznym układem tranzytowym,
- ograniczony dostęp do dróg krajowych wyższej klasy,
- niski stan techniczny linii energetycznych,
- brak dostępu do systemu gazociągów wysokiego ciśnienia,
- brak proekologicznych nośników energii zmniejszających zanieczyszczenie środowiska,
- brak wysypiska śmieci,
- brak instalacji do przerobu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- brak sieci wodociągowej na niektórych terenach gminy,
- brak oczyszczalni ścieków,
- brak sieci kanalizacyjnej,
- brak przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie.

GOSPODARKA, ROLNICTWO

- niekorzystna struktura osób bezrobotnych (osoby młode do 25 roku życia oraz długotrwale pozostające bez pracy, oraz nie posiadające kwalifikacji zawodowych)
- niski poziom wykształcenia rolników, brak wiedzy o nowoczesnych metodach gospodarowania,

¹⁷ Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu kolneńskiego na lata 2008-2013; Załącznik do uchwały nr XVII/89/08 Rady Powiatu kolneńskiego z dnia 22.04.2008 r.; Kolno, marzec 2008.

¹⁸ www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl [data dostępu: 10.06.2015].

DOKUMENTY NAKREŚLAJĄCE KIERUNKI ROZWOJU

- brak zainteresowania inwestorów zewnętrznych,
- niski wskaźnik aktywności gospodarczej mieszkańców,
- zdecydowana większość podmiotów gospodarczych to jednoosobowa działalność gospodarcza; brak większych podmiotów;
- niewystarczająca ilość terenów przeznaczonych pod rozwój działalności gospodarczej.

KULTURA, SPORT, TURYSTYKA

- słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna: bazy noclegowa i gastronomiczna,
- niewystarczająca współpraca samorządu z organizacjami i podmiotami gospodarczymi w zakresie turystyki,
- niska atrakcyjność szlaku Pisy na obszarze gminy, niski stan wód rzeki Pisy,
- brak wydzielonych ścieżek rowerowych oraz szlaków konnych,
- brak profesjonalnych miejsc do uprawiania np. wędkarstwa, surwiwalu, obserwacji ptaków i innych zwierząt,
- brak gminnej jednostki organizacyjnej realizującej zadania z zakresu kultury,
- brak sal gimnastycznych we wszystkich szkołach podstawowych
- niespójne działania wizerunkowe gminy,
- brak promocji gminy (w zakresie atrakcyjności turystycznej).

WARUNKI SOCJALNO-BYTOWE, POTENCJAŁ LUDZKI

- malejąca liczba mieszkańców;
- migracje osób młodych za granicę i do większych aglomeracji;
- korzystna struktura wiekowa mieszkańców gminy (stosunkowo wysoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym);
- malejąca liczba uczniów w szkołach wiejskich;
- duże zróżnicowanie liczby uczniów w poszczególnych szkołach, ponad połowa to szkoły do których uczęszcza nieduża liczba uczniów;
- duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej;
- niski poziom wykształcenia mieszkańców.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY KOLNO DO 2012 ROKU¹⁹

CELE PROGRAMU:

1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych;
2. Ochrona atmosfery;
3. Gospodarka odpadami zgodna z prawem;
4. Ochrona przyrody;
5. Edukacja ekologiczna;
6. Rozwój gospodarczy przyjazny środowisku naturalnemu;
7. Monitoring środowiska.

¹⁹ Ibidem.

6. PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE GMINY

6.1. POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA²⁰

Gmina Kolno położona jest w zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie kolneńskim, w obszarze „Zielonych Płuc Polski”. Bezpośrednio sąsiaduje z gminami:

- Turośl- od zachodu;
- Grabowo i Stawiski- od wschodu;
- Mały Płock- od południa.

Od północy gmina Kolno sąsiaduje z województwem warmińsko- mazurskim. W części centralnej gminy znajduje się miasto Kolno - gmina miejska Kolno. Powierzchnia gminy wynosi 28 228 ha, co stanowi 30% powierzchni powiatu i 1,4% powierzchni województwa podlaskiego.

Rysunek 2. Lokalizacja gminy Kolno na terenie powiatu kolneńskiego

Źródło: www.osp.org.pl.

W gminie Kolno występuje 45 sołectw. Większość miejscowości zlokalizowana jest w części północno - wschodniej.

²⁰ Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS; Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Kolno, Projekt sierpień 2015 r., EKOD Niska Emisja, 2015 r.

Tabela 2. Wykaz sołectw w gminie Kolno

L.p.	SOŁECTWA		
1.	Bialiki	24.	Łosewo
2.	Borkowo	25.	Niskowizna
3.	Brzozowo	26.	Obiedzino
4.	Brzózki	27.	Okurowo
5.	Czernice	28.	Pachuczyn
6.	Czerwone	29.	Rupin
7.	Danowo	30.	Rydzewo
8.	Filipki Duże	31.	Stare Kiełcze
9.	Filipki Małe	32.	Stary Gromadzyn
10.	Gietki	33.	Truszki Patory
11.	Glinki	34.	Truszki Zalesie
12.	Górskie	35.	Tyszki Łabno
13.	Górszczyzna	36.	Tyszki Wądołowo
14.	Gromadzyn Wykno	37.	Waszki
15.	Janowo	38.	Wincenta
16.	Kiełcze-Kopki	39.	Wszebory
17.	Kolimagi	40.	Wścieklice
18.	Kossaki	41.	Wykowo
19.	Kowalewo	42.	Zabiele
20.	Koziki-Olszyny	43.	Zabiele Zakaleń
21.	Kozioł	44.	Zaskrodzie
22.	Kumelsk	45.	Żebry
23.	Lachowo		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiału źródłowego z gminy Kolno.

Od 2008 roku gmina Kolno ma własny herb, flagę, banner i pieczęć, a od 2009 roku własny sztandar²¹.

Tabela 3. Symbole gminy Kolno

HERB

FLAGA

BANER

PIECZEĆ

SZTANDAR

Źródło: www.gminakolno.pl.

²¹ www.gminakolno.pl [data dostępu: 10.06.2015].

6.1.1. Środowisko przyrodnicze²²

Gmina Kolno położona jest w obrębie dwóch mezoregionów: Wysoczyźnie Kolneńskiej oraz Równinie Kurpiowskiej. W regionie gminy Kolno dominuje wysoczyzna morenowa (Wysoczyzna Kolneńska), która osiąga na południu 140 metrów wysokości nad poziomem morza oraz na północy 180 metrów wysokości nad poziomem morza. Na tym obszarze występują także równiny sandrowe, które urozmaicone są wydrami, o wysokościach dochodzących do 15 metrów, polami piasków przewianych oraz obniżeniami deflacyjnymi.

W zakresie litosfery i pokrywy glebowej najpowszechniej występują piaski i gliny zwałowe oraz piaski i żwiry sandrowe oraz torfy, namuły, piaski w dnach dolin. Miejscowo odnotowuje się również występowanie piasków i żwirów kemów i moren oraz piaski wydramowe. W ramach omówienia pokrywy glebowej, zgodnie z występowaniem, można wyróżnić gleby brunatne i bielcowe, a także miejscowo czarne ziemie, gleby murszowe, mułowo-torfowe, torfowe i mady. W gminie Kolno przeważają gleby niskiej i bardzo niskiej jakości (71,5% użytków rolnych). Najrzadziej występują gleby najbardziej żyzne – klasa IIIa, IIIb – 4,6%.

W strukturze regionu dominują grunty orne i użytki rolne, co stanowi o rolniczym charakterze gminy. Aż 73% obszaru gminy stanowią użytki rolne, natomiast użytki leśne- 21%²³. W 2005 roku powierzchnia użytków rolnych ogółem wyniosła 20 444 ha, w tym: 13 792 ha- gruntów ornych, 25 ha- sadów, 4 150 ha- łąk, 2 477 ha- pastwisk. W tym samym roku na terenie gminy Kolno znajdowało się 1 914 ha nieużytków rolnych. Natomiast lasy i grunty leśne zajmowały powierzchnię 5 855 ha. Obecnie powierzchnia lasów wynosi 6 282,98 ha, co stanowi ponad 20% powierzchni gminy Kolno. Około 2 897,98 ha zajmują lasy o charakterze państwowym, pozostałe należą do osób fizycznych, jako prywatne tereny. Lasy publiczne w gminie Kolno administrowane są przez Nadleśnictwa Nowogród, Pisz, Łomża. Lasy w gminie Kolno występują w dużym rozproszeniu, tworząc niewielkie powierzchniowo tereny zalesione. Jedyne duży zwarty kompleks leśny zlokalizowany jest w północno-zachodniej części gminy, w dolinie rzeki Pisy, który tworzy część obszaru Natura 2000 „Puszcza Piska”.

²² Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2007-2013, Kolno, 2007 rok; Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Kolno, Projekt sierpień 2015 r., EKOD Niska Emisja, 2015 r.

²³ www.regiozet.pl [data dostępu:10.06.2015].

W gminie Kolno istniejące lasy stanowią, przede wszystkim, siedliska borowe, gdzie głównym gatunkiem jest sosna zwyczajna, której często towarzyszy brzoza brodawkowata, świerk pospolity.

W granicach gminy Kolno znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi;
- użytki ekologiczne;
- pomniki przyrody.

Tabela 4. Prawne formy ochrony przyrody

PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY	
OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU RÓWNINY KURPIOWSKIEJ I DOLINY DOLNEJ NARWI	
<p>Obszar powstał na mocy Uchwały nr X/46/82 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łomży z dnia 27 kwietnia 1982 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa łomżyńskiego.</p> <p>OCHK Równiny Kurpiowskiej oraz Doliny Dolnej Narwi zajmuje powierzchnię 48 994,1 ha i rozciąga się wzdłuż zachodniej granicy gminy Kolno. Omawiany obszar obejmuje także kompleks Puszczy Kurpiowskiej, przebiega przez 9 gmin.</p> <p>Obszar objęty jest czynną ochroną ekosystemów, która polega na zachowaniu różnorodności siedlisk przyrodniczych występujących w dolinach meandrujących rzek Narwi i Pisy, z licznymi starorzeczami oraz na terenie kompleksu leśnego Puszczy Kurpiowskiej.</p>	
OBSZARY NATURA 2000	
OBSZARY NATURA 2000	DOLINA PISY
	<p>Obszar zajmuje powierzchnię od granicy województwa warmińsko-mazurskiego do miejscowości Morgowniki. Na terenie gminy Kolno teren chroniony Doliny Pisy rozciąga się wzdłuż granicy z gminą Zbójna oraz północnej części granicy z gminą Turośl, gdzie graniczy z Obszarem Natura 2000 Puszcza Piska.</p> <p>W obszarze Natura 2000 Dolina Pisy zidentyfikowano 11 typów siedlisk przyrodniczych, które pokrywają blisko 50% obszaru. Dolina Pisy jest miejscem występowania 9 gatunków roślin uwzględnionych w Czerwonej Liście Roślin i Grzybów Polski oraz 15 gatunków objętych ścisłą ochroną lub zagrożonych wyginięciem w obszarze województwa podlaskiego. Na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Pisy występują także 2 gatunki nietoperza.</p>

PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY	
OBSZARY NATURA 2000	PUSZCZA PISKA <p>Obszar obejmuje południową część Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, zachodnią i południową część Pojezierza Mrągowskiego, centralną część Równiny Mazurskiej oraz północne krańce Równiny Kurpiowskiej.</p> <p>Tereny Puszczy Piskiej sąsiadują z Puszcza Napiwodzko-Ramucką, z łąkami i lasami Puszczy Kurpiowskiej, z terenami Poligonu Orzysz oraz z Bagnami Nietlickie, Mazurską Ostoją Żółwia Błotnego Baranowo, ale także z jeziorem Łukajno.</p> <p>W obszarze gminy Kolno Obszar Natura 2000 Puszcza Piska zlokalizowany jest z północno-zachodniej części. Uwarunkowania przyrodnicze i historyczne sprawiły, że kluczowymi gałęziami gospodarki w OSOP są: leśnictwo, rolnictwo, turystyka, rybactwo i przetwórstwo drewna.</p>
	MOKRADŁA KOLNEŃSKIE I KURPIOWSKIE <p>Obszar Natura 2000 – Mokradła Kolneńskie i Kurpiowskie to teren obejmujący 15 obiektów o charakterze mokradłowym, które są rozrzucone na Wysoczyznach: Kolneńskiej i Kurpiowskiej. Na terenie gminy Kolno obszar zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części. Obejmuje swoim zasięgiem rzadko występujące w krajobrazie Kurpiowszczyzny i Kolneńszczyzny siedliska torfowisk przejściowych. Na terenie omawianej gminy Kolno znajduje się torfowisko przejściowe obok wsi Niskowizna.</p> <p>W obszarze stwierdzono 10 typów siedlisk przyrodniczych, m.in. kompleks torfowisk wysokich. Mokradła są miejscem występowania 8 gatunków uwzględnionych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin, w Czerwonej Liście Roślin i Grzybów Polski lub też Czerwonej Liście Mchów Zagrożonych w Polsce.</p>
	SASANKI W KOLIMAGACH <p>Obszar Natura 2000 – Sasanki w Kolimagach obejmuje 2 piaszczyste i pagórkowate tereny – 0,98 ha i 1,42 ha, które stanowią najobfitsze udokumentowane stanowisko sasanki otwartej w Polsce.</p>
	UŻYTKI EKOLOGICZNE <p>Na terenie gminy Kolno znajduje się 13 użytków ekologicznych, uznanych zgodnie z Rozporządzeniem nr 11/96 Wojewody Łomżyńskiego z dnia 4 grudnia 1996 r. w sprawie uznania niektórych obszarów województwa za użytki ekologiczne.</p>

PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY**Tabela 5. Użytki ekologiczne w gminie Kolno**

Numer rejestru	Lokalizacja [Oddział leśnictwa]	Opis obszaru
26	Łacha/35f	Bagno, pow. 1,21 ha
27	Łacha/35j	Bagno, pow. 2,82 ha
28	Łacha/36a	Bagno, pow. 5,55 ha
29	Łacha/37c	Bagno, pow. 0,38 ha
29	Łacha/37d	Bagno, pow. 4,85 ha
30	Łacha/24b	Bagno, pow. 3,70 ha
31	Łacha/25a	Bagno, pow. 8,82 ha
32	Łacha/13a	Bagno, pow. 2,56 ha
33	Łacha/13d	Bagno, pow. 0,23 ha
34	Łacha/13i	Bagno, pow. 1,75 ha
35	Łacha/7a	Bagno, pow. 4,71 ha
36	Łacha/6a	Bagno, pow. 0,83 ha
37	Łacha/8d	Bagno, pow. 1,04 ha

POMNIKI PRZYRODY

Istniejące pomniki przyrody:

- 2 wiązy we wsi Koziół;
- jabłoń dzika we wsi Zabiele;
- głaz narzutowy o obwodzie 840 m, w okolicach skrzyżowania dróg Wincenta-Lachowo-Bialiki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Kolno, Projekt sierpień 2015 r., EKOD Niska Emisja, 2015 r.

Teren gminy Kolno położony jest w zlewni rzeki Pisy, przez obszar przepływają: Skroda, Łabna i Wincenta, które są w największym stopniu dopływami Pisy, Rybnicy. Rzeką główną Wysoczyzny Kolneńskiej jest rzeka Skroda. W granicach gminy znajduje się 7,5 km rzeki Łabna, około 11 km Wincenty, ponad 23 km Skrody oraz 19 km Pisy, z czego 10 km płynie wzdłuż granicy gminy Kolno. Dolina rzeki Pisy jest ekologicznym korytarzem, który łączy Wielkie Jeziora Mazurskie z dolinami rzek Narwi i Wisły. Pisa przepływa dwoma fragmentami gminy Kolno: północno - zachodnia część gminy – 6,5 km oraz południowo – zachodnia z gminami ościennymi – Turośl i Zbójna – 7 km. Natomiast Skroda stanowi lewy dopływ Pisy, o łącznej długości 50 km, przepływa

ona przez obszar gminy Kolno na południu, tym samym, stanowi naturalną granicę z gminą Mały Płock. Wincenta również jest lewym dopływem Pisy. Długość rzeki wynosi około 23 km. Stanowi ona naturalną granicę z gminami Pisz i Biała Piska.

W obrębie gminy Kolno wyróżnić można także grupy obszarów o różnych warunkach występowania wód gruntowych. Wskazać można na tereny, których pokrywa zapewnia swobodny przepływ – piaski, żwiry, torfy oraz ograniczony przepływ, wręcz zakłócony – gliny zwałowe.

Gmina Kolno znajduje się w Polsce północno-wschodniej, gdzie występują obszary klimatu przejściowego. Charakteryzuje się on silnym wpływem kontynentalnych mas powietrza. Omawiana gmina przynależy do Środkowomazurskiego Regionu Klimatycznego (Region nr XI), w którym odnotowuje się najmniejszą w skali kraju liczbę dni z pogodą umiarkowanie chłodną, pochmurną, bez opadu. Względnie mało jest dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, pochmurną i z opadami. W rejonie gminy Kolno w 2014 roku, w odniesieniu do ostatnich 3 dekad XX wieku nastąpił:

- wzrost uśrednionej temperatury mierzonej w skali roku o 1-2 °C;
- spadek rocznej sumy opadów o 10-20 pkt %;
- wzrost nasłonecznienia mierzonego w skali roku o 250-300 h/rok.

6.1.2. Rys historyczny²⁴

Początków gminy Kolno należy upatrywać w okresach wczesnego osadnictwa mazowieckiego- XI i XII wiek. W tym czasie, nad rzeką Pisą, powstał gród zwany Kolnem. W 1425 roku nowopowstałe Kolno uzyskało prawa miejskie, natomiast w roku 1434 zostało przeniesione o 7 km- nad rzekę Łabnę (obecne położenie). Proces przenoszenia miasta został ukończony w roku 1443. W roku 1496, po śmierci Janusza II, ziemie kolneńskie przeszły pod władanie księcia mazowieckiego Konrada III Rudego, następnie zarządzane były przez jego synów: Stanisława i Janusza. Ostatecznie, w roku 1529, ziemie kolneńskie zostały włączone do Korony.

²⁴ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2007-2013, Kolno, 2007 rok.

Położenie Kolna w XVI wieku na trakcie handlowym Warszawa- Łomża- Kolno- Królewiec miało ogromny wpływ na rozwój funkcji handlowych w regionie. W roku 1553 Zygmunt August ustanowił 3 doroczne jarmarki odbywane: 3 lutego, 1 marca oraz 21 września.

Pod koniec XVI wieku w granicach administracyjnych powiatu znajdowało się 105 wsi. W latach 70. XVI wieku nastąpiło stopniowe zahamowanie rozwoju miasta - kryzys gospodarczy wsi mazowieckiej, epidemie, pożary, przemarsze wojsk podczas Potopu Szwedzkiego, Wojna Północna.

W wyniku III Rozbioru Polski ziemie kolneńskie znalazły się pod panowaniem Prus. W roku 1807 powiat kolneński został włączony w granice administracyjne Księstwa Warszawskiego, natomiast po roku 1815 ziemie wcielono do Królestwa Polskiego, które podporządkowane było Cesarstwu Rosyjskiemu. I Wojna Światowa zmieniła panowanie nad powiatem kolneńskim. Aż do zakończenia wojny ziemia kolneńska pozostawała pod panowaniem niemieckim. Niemcy utracili zwierzchnictwo na krótki czas - 6 miesięcy, by ponownie je odzyskać w dniu 8 września 1939 roku. Zgodnie z traktatem radziecko- niemieckim z 28 września 1939 roku, Kolno weszło w skład Białoruskiej Republiki Radzieckiej. W 1941 roku ziemie kolneńskie zostały zagarnięte przez Niemców, następnie wcielone do Rzeszy niemieckiej. Podczas okupacji postępował proces eksterminacji ludności.

W 1948 roku utworzono powiat kolneński z siedzibą władz powiatowych w Kolnie. W skład reaktywowanego powiatu weszły: miasta Kolno i Stawiski oraz gminy wiejskie: Czerwone, Mały Płock, Stawiski, Lachowo, Grabowo, Turośl, Łyse i Gawrychy. Powiat o powierzchni 911 km² zamieszkiwało około 58 000 osób. W 1975 roku, w wyniku nowego podziału administracyjnego Polski, Kolno przestało być siedzibą władz powiatowych. Powołany do istnienia Urząd Miasta i Gminy wszedł w skład nowego województwa łomżyńskiego.

Gmina Kolno powstała na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1991 roku, zgodnie z którym obszar został podzielony na gminę Kolno w obszarze miasta Kolno i gminę Kolno z siedzibą władz w mieście Kolno, w której skład włączono obszary 45 wsi. Funkcjonowanie gminy Kolno, jako jednostki samorządu terytorialnego, rozpoczęło z dniem 1 stycznia 1992 roku.

6.2.ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

6.2.1. Infrastruktura techniczna

Przez teren gminy Kolno przebiegają główne szlaki transportowe regionu:

- **odcinek drogi krajowej** (nr 63 w relacji: Węgorzewo- Giżycko- Pisz- Łomża- Zambrów- Siedlce- Radzyń Podlaski- Wisznice- Sławatycze);
- **odcinek drogi wojewódzkiej** (nr 647 w relacji: Dęby- Kolno- Gromadzyn- Wykno- Stawiski);
- **16 odcinków dróg powiatowych;**
- **30 odcinków dróg gminnych.**

Tabela 6. Drogi powiatowe i gminne przebiegające przez teren gminy Kolno

NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA W GMINIE
POWIATOWE		
1860B	Rudka – Zaskrodzie – Wścieklice do drogi nr 647	3,40 km
1861B	Świdry – Grabowo – Wiszowate – Rydzewo Świątki – Tyszkki Łabno do drogi nr 647	7,40 km
1865B	Koziki – Olszyny do drogi nr 647	1,95 km
1866B	Od drogi nr 1861B - Kumelsk	3,50 km
1869B	Szczuczyn – Niedźwiadna – Kurki – Milewo – Kumelsk – Lachowo – Gromadzyn Stary – droga nr 647	16,20 km
1876B	Kumelsk - Kowalewo	1,57 km
1877B	Kumelsk – Truszki – Glinki do drogi nr 1869B	4,50 km
1878B	Lachowo – Danowo – Filipki Wielkie – Filipki Małe	7,10 km
1879B	Wincenta – Górskie - Lachowo	10,46 km
1880B	Kolno (ul. Konopnickiej) - Górskie	4,00 km
1881B	Bialiki – Wykowo – Brzozowo – Nowe Brzózki	4,90 km
1882B	Żebry – Okurowo - Brzózki	3,40 km
1883B	Czerwone – Kozioł – Łacha – Zimna – Leman – Ksebki – Cieloszka do drogi nr 647	10,00 km
1884B	Wincenta – Kozioł – Górszczyzna – Dudy Nadrzeczne - Ptaki	7,80 km
1890B	Od drogi nr 647 – Kolimagi – Gietki – Piastuno – do 1891B	9,80 km
1891B	Kolno – Janowo – Łosewo – Niskowizna – Piasutno Żelazne - Dobrylas	7,90 km

NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA W GMINIE
GMINNE		
104261B	Obiedzino – Wiszowate (od drogi wojewódzkiej nr 647 przez wieś Koziki Olszyny do granicy gminy)	3,845 km
104262B	Kowalewo – Guty (od drogi powiatowej nr 1869B przez wieś Kowalewo do granicy gminy w kierunku Grabowa)	3,173 km
104371B	Czerwone – Górskie (od drogi krajowej nr 63 we wsi Czerwone do dr powiatowej nr 1880B Kolno-Górskie)	3,821 km
104372B	Czerwone – Sztreka (od drogi krajowej nr 63 we wsi Czerwone do drogi nr 104371B)	3,056 km
104373B	Bialiki (od drogi nr 104371B przez kolonię Bialiki do drogi powiatowej nr 1879B)	3,537 km
104374B	Rupin (od drogi nr 104371B przez wieś Rupin do drogi powiatowej 1879B)	3,549 km
104375B	Wykowo – Jeże (od drogi powiatowej nr 1881B we wsi Wykowo do granicy gminy w kierunku wsi Jeże)	1,158 km
104376B	Wykowo – Żebry (od drogi powiatowej nr 1881B we wsi Wykowo do dr powiatowej nr 1879B we wsi Żebry)	2,913 km
104377B	Danowo – Okurowo (od drogi powiatowej nr 1878B we wsi Danowo do drogi powiatowej 1882B we wsi Okurowo)	1,558 km
104378B	Lachowo – Kielcze Kopki – Filipki Małe (od drogi powiatowej nr 1878B we wsi Lachowo przez wieś Kielcze Kopki i Filipki Małe do granicy gminy)	6,217 km
104379B	Kumelsk – Truszki Zalesie – Truszki Patory (od drogi powiatowej nr 1869B przez wieś Truszki Zalesie i Truszki Patory do drogi powiatowej nr 1877B)	3,554 km
104380B	Glinki (od drogi powiatowej nr 1869B do drogi powiatowej nr 1877B we wsi Glinki)	1,478 km
104381B	Lachowo – Kossaki (od drogi gminnej nr 104382B w kierunku wsi Kossaki do granicy gminy)	3,781 km
104382B	Lachowo – Rydzewo (od drogi powiatowej nr 1869B w kierunku wsi Rydzewo do drogi powiatowej nr 1861B)	4,221 km
104383B	Tyszkki Wądołowo – Wszebory – Lachowo (od drogi powiatowej nr 1869B we wsi Tyszkki Wądołowo przez wieś Wszebory do drogi powiatowej 1869B)	3,049 km

NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA W GMINIE
104384B	Pachuczyn – Obiedzino – Rydzewo (od drogi wojewódzkiej nr 647 przez wieś Obiedzino w kierunku wsi Rydzewo do drogi powiatowej nr 1861B)	4,369 km
104385B	Zaskrodzie (od drogi powiatowej nr 1860B we wsi Zaskrodzie do dr wojewódzkiej nr 647)	2,051 km
104386B	Borkowo – Zaskrodzie (od drogi krajowej nr 63 we wsi Borkowo do drogi powiatowej nr 1860B we wsi Zaskrodzie)	5,515 km
104387B	Borkowo – Wścieklice (od drogi krajowej nr 63 we wsi Borkowo do drogi powiatowej nr 1860B we wsi Wścieklice)	5,914 km
104388B	Borkowo – Janowo (od drogi krajowej nr 63 we wsi Borkowo do drogi powiatowej nr 1891B)	3,772 km
104390B	Janowo Zamielica (od drogi powiatowej nr 1891B we wsi Janowo przez kolonie wsi Janowo do drogi powiatowej nr 1891B)	5,760 km
104391B	Łosewo – Kąty (od drogi powiatowej nr 1891B we wsi Janowo przez kolonie wsi Janowo do drogi powiatowej nr 1891B)	1,833 km
104392B	Niskowizna – Gietki (od drogi powiatowej nr 1891B we wsi Niskowizna do drogi powiatowej we wsi Gietki)	3,599 km
104393B	Zabiele – Zabiele Zakaleń (od drogi wojewódzkiej nr 647 we wsi Zabiele przez Dreski do drogi wojewódzkiej nr 647 we wsi Zabiele Zakaleń)	5,383 km
104394B	Zabiele Przymiarki - Czerwone (od drogi wojewódzkiej nr 647 we wsi Zabiele przez Przymiarki do drogi powiatowej nr 1883B we wsi Czerwone)	5,021 km
104395B	Zabiele – Czerwone (od drogi wojewódzkiej nr 647 we wsi Zabiele do drogi krajowej nr 63 we wsi Czerwone)	3,625 km
104396B	Waszki (od drogi powiatowej nr 1884B przez wieś Waszki do granicy gminy)	1,134 km
104397B	Białiki (od drogi powiatowej nr 1881B do drogi powiatowej nr 1879B)	0,358 km
104398B	Droga obejmująca działkę geodezyjną nr 646/2 w obrębie wsi Zabiele	1,270 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA oraz PZD oraz na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Kolno, Projekt sierpień 2015 r., EKOD Niska Emisja, 2015 r.

W 2007 roku na obszarze gminy Kolno znajdowało się 109 km dróg powiatowych, 121 km - gminnych oraz 588,6 km dróg dojazdowych do gruntów leśnych i rolnych. Z uwagi na specyfikę terenu, w gminie nie występują bus – pasy oraz ścieżki rowerowe (klasycznego typu, bez aspektu edukacyjnego). Jednak, funkcjonuje komunikacja autobusowa- PKS ŁOMŻA, która zapewnia dojazd do, m.in. Łomży, Białegostoku, Olsztyna, Gdańska, Mikołajek, Giżycka i Warszawy²⁵ oraz prywatny przewoźnik FASTER z przewozami na terenie powiatu oraz na trasie Kolno – Łomża. Na dzień dzisiejszy w zasobach gminy Kolno znajduje się 6 autobusów szkolnych dowożących dzieci do szkół²⁶. Dowozem objętych jest 700 uczniów. Rocznie gminne auta dowożące dzieci do szkół pokonują około 190 000 km. Na obszarze województwa podlaskiego istnieje bardzo słabo rozwinięta sieć PKP. Przez obszar gminy nie przebiega żadna linia kolejowa.

Droga krajowa znajduje się w zasobie zarządu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku natomiast droga wojewódzka - w zasobie zarządu Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Białymstoku.

Na terenie województwa podlaskiego istnieje system gazociągów wysokiego ciśnienia, jednak nie jest on bezpośrednio doprowadzony do gminy Kolno. Obecnie wykorzystywane są nośniki energii gazu płynnego propan-butan. Podstawowym kierunkiem, w zakresie zaopatrzenia w gaz, jest zapewnienie możliwości dostaw gazu ziemnego do wszystkich wsi gminy.

Wobec braku programu gazyfikacji województwa można założyć, że na obszarze gminy Kolno niezbędna będzie budowa:

- gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy 500 mm z tłoczni na gazociąg tranzytowym Rosja- Niemcy,
- gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy 150 mm zasilającego miasto i gminę Kolno.

Gmina Kolno zaopatrywana jest w energię elektryczną przez 2 koncerny energetyczne – PGE Dystrybucja S.A. i PKP Energetyka S.A. Zasilanie w energię elektryczną gminy Kolno

²⁵ www.pks.lomza.pl [data dostępu: 10.06.2015].

²⁶ Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Kolno i jego zagospodarowania w 2012 roku. Załącznik nr 3 do Zarządzenia Nr 183/12 Wójta Gminy Kolno z dnia 14.11.2012 rok.

odbywa się poprzez sieć transformatorową 110/15 kV GPZ w Kolnie. Teren gminy przecina linia napowietrzna 100 kV Ostrołęka- Kolno- Ełk i Kolno- Biała Piska oraz tranzytowa linia napowietrzna o mocy 220 kV Ostrołęka- Ełk. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 112 stacji transformatorowych o łącznej mocy 6867 kV. W gminie istnieją 2 posterunki energetyczne- Kolno i Stawiski- doprowadzające prąd do odbiorców energii elektrycznej. Gmina Kolno zasilana jest z jednego Głównego Punktu Zasilania – GPZ - tu Kolno o napięciu 110/15 kV.

Z uwagi na wiejski charakter zabudowy, która nie pozwala na tworzenie scentralizowanych układów ciepłych, na terenie gminy Kolno nie istnieje sieć ciepłownicza. Potrzeby grzewcze i ciepłej wody są realizowane indywidualnie, w ramach pojedynczych gospodarstw domowych. W gminie Kolno głównym źródłem energii jest węgiel kamienny. W regionie nie są lokalizowane inwestycje w zakresie niekonwencjonalnego pozyskiwania energii cieplnej, brak też obiektów i urządzeń służących do wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.

W marcu 2015 roku gmina Kolno przystąpiła do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, którego celem jest ustalenie potrzeb i problemów występujących na terenie gminy w zakresie emisji gazów cieplarnianych:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- podniesienia efektywności energetycznej.

Program zakłada także korzyści dla mieszkańców gminy:

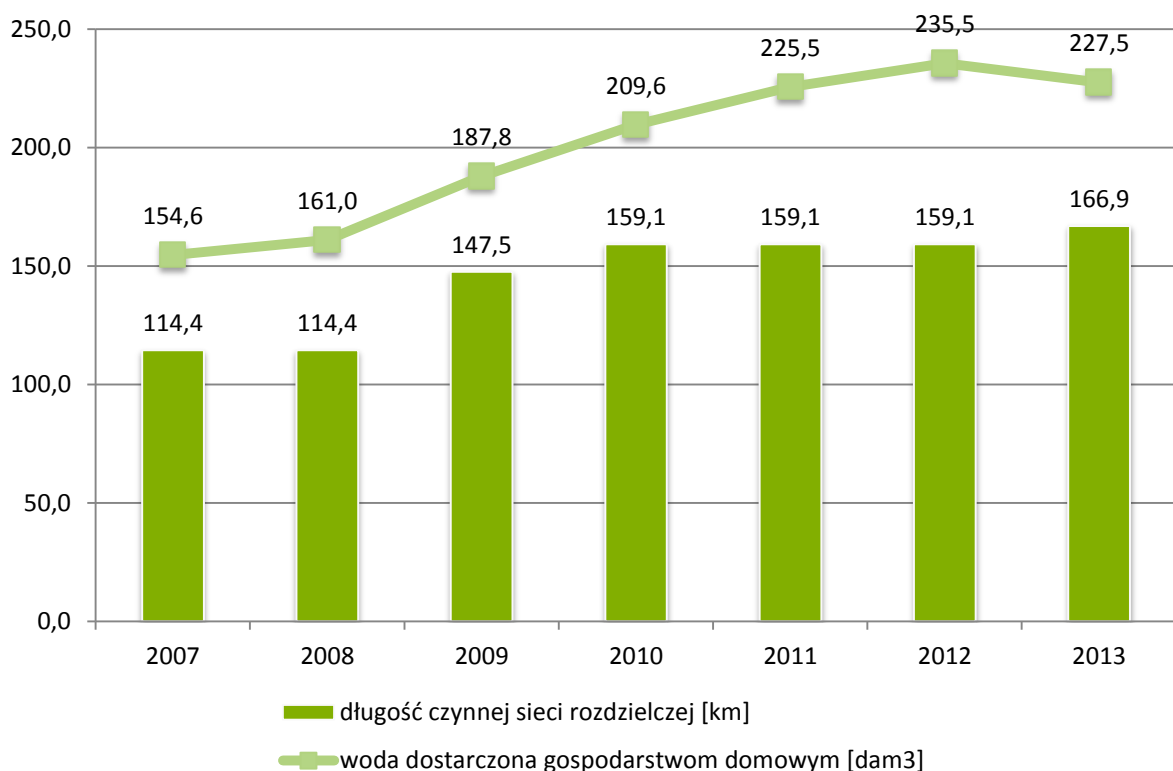
- podniesienie szansy na pozyskiwanie dofinansowań ze środków krajowych i unijnych;
- realna poprawa stanu środowiska i jakości życia²⁷.

Eksploatacją systemów wodociągowych zajmuje się gmina Kolno. W 2011 roku wskaźnik zwodociągowania gminy Kolno wyniósł 61,81%, ponieważ na ludność faktycznie zamieszkałą na tym obszarze- 8 791 osób, aż 5 434 korzystało z wodociągów. Z roku na rok, zwiększa się długość czynnej sieci rozdzielczej. W latach 2007-2013

²⁷ www.gminakolno.pl [data dostępu:10.06.2015].

odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej o 52,5 km, w 2013 roku długość czynnej sieci rozdzielczej wyniosła 166,9 km. Wraz z wydłużeniem sieci wodociągowej wzrosła liczba użytkowników instalacji oraz liczba podłączonych obiektów, co spowodowało wzrost w zakresie ryczałtu wody dostarczanej do gospodarstw domowych. W 2007 roku 4 713 mieszkańców gminy Kolno korzystało z wody czerpanej z sieci wodociągowej, natomiast w 2013 roku korzystających było aż 5 434, co stanowi o wzroście liczby użytkowników o 721 osób, czyli o około 13%²⁸.

Wykres 1. Długość czynnej sieci wodociągowej [km] w latach 2007-2013 w gminie Kolno oraz ilość wody [dam3] dostarczonej do gospodarstw domowych w tym okresie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Sieć wodociągowa, zaopatrująca społeczności lokalne w wodę, zasilana jest z 3 ujęć zlokalizowanych na terenie gminy:

- sieć wodociągowa Kumelsk;
- sieć wodociągowa Zabiele;
- sieć wodociągowa Janowo.

²⁸ Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Obszary niepodłączone do sieci wodociągowej obsługiwane są poprzez lokalne ujęcia wody, główne postaci studni nawiercanych.

W 2012 roku na terenie gminy sieć wodociągowa była zlokalizowana w następujących miejscowościach²⁹:

• Zabiele,	• Glinki,	• Obiedzino,
• Czerwone,	• Stary Gromadzyn,	• Pachuczyn,
• Borkowo,	• Gromadzyn Wykno,	• Wścieklice,
• Lachowo,	• Czernice,	• Zaskrodzie,
• Kumelsk,	• Wszebory,	• Brzózki,
• Kowalewo,	• Koziki Olszyny,	• Okurowo,
• Stare Kiełcze,	• Danowo,	• Kossaki,
• Janowo,	• Górskie,	• Rydzewo Świątki,
• Łosewo,	• Kiełcze Kopki,	• Filipki Duże,
• Niskowizna,	• Żebry,	• Filipki Małe,
• Truszki Zalesie;	• Bialiki,	• Tyszki Wądołowo,
• Truszki Patory,	• Rupin,	• Tyszki Łabno,
• Truszki Krucze,	• Wykowo	• Czerwone.

W 2013 roku zakończono realizację I etapu projektu „**Budowa sieci wodociągowej w Borkowie i Janowie, Zabelu, Kolimagach, Gietkach i Niskowiźnie oraz dostawa i montaż urządzeń do SUW w Janowie**”. Początkowo wybudowano sieć wodociągów w Borkowie, doposażono Stację Uzdatniania Wody w Janowie w agregat prądotwórczy i sprężarkę. Etap II, zaplanowany na rok 2014, zakładał powstanie sieci wodociągowej w: Zabelu, Kolimagach, Gietkach.

W 2013 roku do użytku oddano nową sieć wodociągową zbudowaną w koloniach miejscowości Borkowo. Inwestycja zakładała montaż 13 hydrantów, 24 przyłączy do gospodarstw. Wykonawcą tej inwestycji była firma Sanprod z Ostrołęki. Wodociąg w Borkowie jest pierwszą inwestycją wodno - kanalizacyjną, którą realizowano w najnowszej technologii instalacji rur PE dwustronnych typu Rabust³⁰.

W III kwartale 2013 roku przystąpiono do realizacji II etapu projektu „Budowa sieci wodociągowej w Borkowie i Janowie, Zabelu, Kolimagach, Gietkach i Niskowiźnie

²⁹ Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Kolno i jego zagospodarowania w 2012 roku. Załącznik nr 3 do Zarządzenia Nr 183/12 Wójta Gminy Kolno z dnia 14.11.2012 rok.

³⁰ Gazeta Gminna 9 (63)/2013, str. 3.

oraz dostawa i montaż urządzeń do SUW w Janowie”. W ramach programu w 2014 roku oddano to użytku 22 km nowej sieci wodociągowej, co stanowi najdłuższy odcinek sieci wodociągowej w gminie Kolno³¹.

W II kwartale 2015 roku zakończono dobudowę sieci wodociągowej z przyłączami Zabiele – Waszki – Górszczyzna – Koziół – Czerwone – Wincenta. Wykonano 18,8 km sieci.

Zgodnie z opracowaniem GUS „Statystyczne Vademecum Samorządowca” za rok 2013 w gminie Kolno nie została rozwiązana gospodarka ściekowa. Gmina Kolno nie posiada oczyszczalni ścieków, nieczystości odprowadzane są do zbiorników i wywożone. W 2013 roku w gminie znajdowało się 871 zbiorników bezodpływowych i 5 oczyszczalni przydomowych³². W powiecie kolneńskim jedynie 29,3% mieszkańców mogło korzystać z sieci kanalizacyjnej, która położona jest w obszarze centralnym gminy miejskiej Kolno. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w mieście Kolno w 2013 roku wyniosła 36,7 km. W gminie wiejskiej Kolno istnieje konieczność rozwiązania problemu ścieków. Rozwiązanie gospodarki ściekowej jest najbardziej potrzebne mieszkańcom w miejscowościach, w których istnieje sieć wodociągowa, w których zlokalizowany jest przemysł w zakresie chowu bydła, rolnictwa oraz w których przewiduje się rozwój branży turystycznej.

Na terenie gminy Kolno w 2013 roku odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych prowadziło MPO Sp. z o.o. w Białymstoku. Strumień zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania był kierowany do Regionalnej Instalacji Odpadów Komunalnych, określonej jako Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czartorii³³. W 2015 roku, w wyniku ogłoszonego przetargu na wywóz i zagospodarowanie odpadów komunalnych, obowiązki związane z wywozem odpadów przejęło Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Kolnie³⁴.

W 2014 roku przeprowadzono analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kolno. Zgodnie z raportem, koszty poniesione w związku

³¹ Gazeta Gminna 1(66)/2014, str. 3.

³² Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

³³ www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl [data dostępu: 11.06.2015].

³⁴ www.gminakolno.pl [data dostępu: 11.06.2015].

z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem, unieszkodliwianiem odpadów wyniosły: 222 676,35 zł. W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów komunalnych odebranych w gminie Kolno³⁵:

Tabela 7. Ilość odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Kolno w 2014 roku

RODZAJ	ILOŚĆ
NIESEGREGOWANE ODPADY KOMUNALNE	880,4 Mg
ZMIESZANE ODPADY OPAKOWANIOWE	88,4 Mg
OPAKOWANIA Z TWORZYW SZTUCZNYCH	1,5 Mg
ODPADY WIELKOGABARYTOWE	15,2 Mg
ODPADY KOMUNALNE NIEWYMIENIONE W INNYCH PODGRUPACH	13,3 Mg
ZUŻYTE URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE I ELEKTRONICZNE INNE NIŻ WYMIENIONE ZAWIERAJĄCE NIEBEZPIECZNE SKŁADNIKI	0,2 Mg
ZUŻYTE URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE I ELEKTRONICZNE INNE	0,1 Mg
ODZIEŻ Z WŁÓKIEN NATURALNYCH	0,5 Mg

Źródło: www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl.

Ponadto mieszkańcy gminy Kolno korzystać mogą z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów. PSZOK mieści się na placu Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Kolnie przy ulicy Kolejowej 4A. W punkcie przyjmowane są wyłącznie odpady dostarczane przez właścicieli nieruchomości położonych w granicach administracyjnych gminy Kolno, w których zamieszkują mieszkańcy nieruchomości oraz inne osoby wytwarzające odpady w tych nieruchomościach.

W latach 2010 – 2012 dwa samorządy – miasta Kolno i gminy Kolno wspólnie prowadziły proces rekultywacji wysypiska miejsko – gminnego odpadów w miejscowości Górskie w gminie Kolno. W roku 2011 wydatkowano na ten cel 74 000 zł oraz w 2012- 36 000 zł³⁶.

³⁵ www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl [data dostępu: 11.06.2015].

³⁶ www.prawomiejscowe.pl [data dostępu: 10.06.2015].

6.2.2. Uwarunkowania ochrony środowiska

W ramach uwarunkowań ochrony środowiska gminy Kolno można wymienić:

- niewielki stopień przekształcenia środowiska przyrodniczego;
- duży obszar terenów zalesionych;
- duży obszar użytków rolnych;
- istnienie na obszarze gminy terenów objętych prawną ochroną;
- położenie z dala od tras międzynarodowych;
- położenie na szlaku turystycznym;
- niski stopień zanieczyszczenia środowiska naturalnego;
- brak zanieczyszczenia wód powierzchniowych;
- brak zakładów przemysłowych i terenów zurbanizowanych;
- istnienie nieeksploatowanych złóż na terenie gminy;
- brak sieci kanalizacyjnej na obszarze gminy;
- brak inwestycji w zakresie niekonwencjonalnego pozyskiwania energii;
- brak oczyszczalni ścieków na terenie gminy.

6.3.SFERA SPOŁECZNA

6.3.1. Sytuacja demograficzna

W 2013 roku gmina Kolno liczyła 8 791 mieszkańców, co stanowiło 22% zaludnienia powiatu kolneńskiego. Gęstość zaludnienia wyniosła 31 osób na 1 km². W roku 2014 nastąpił wzrost liczby ludności do 9 027 osób, co zwiększyło wskaźnik gęstości zaludnienia do 32 osób/km². Największy odsetek ludności zamieszkuje miejscowości: Czerwone – 11,1%, Zabiele – 10,6%, Borkowo – 8,5%. Najmniej zaludnione są: Truszki Krucze, Truszki Patory i Żebry – po 0,5%³⁷.

³⁷ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Kolno, Projekt sierpień 2015 r., EKOD Niska Emisja, 2015 r.

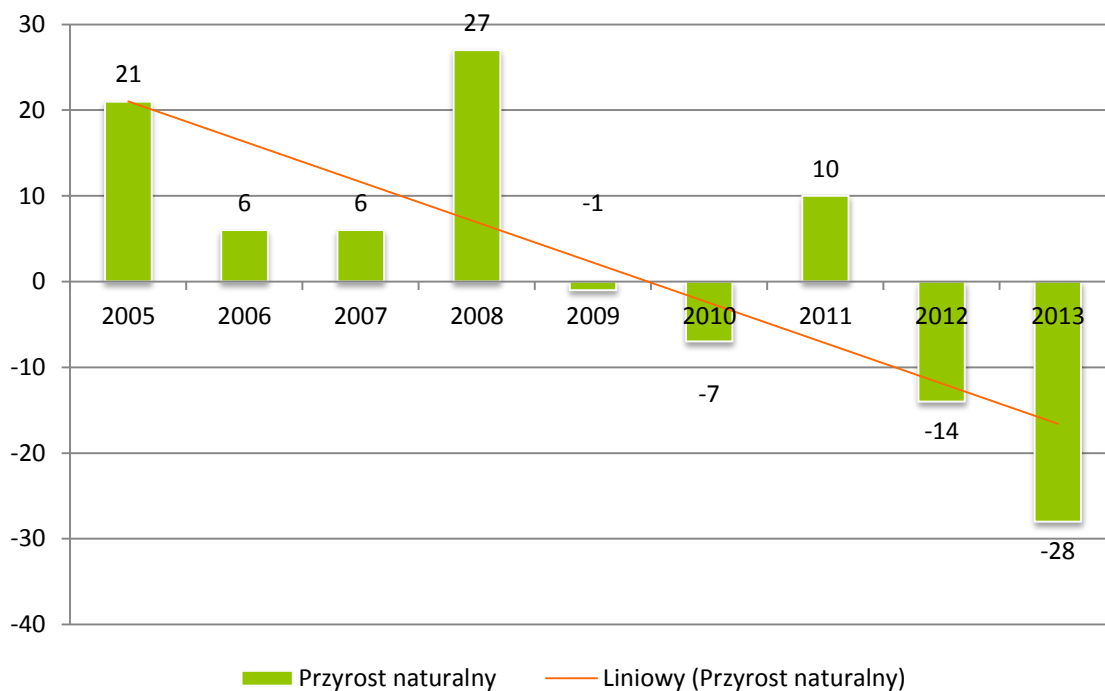
Tabela 8. Demografia w gminie Kolno w latach 2013-2014

ROK	OBSZAR	POWIERZCHNIA [km ²]	LUDNOŚĆ	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA
2013	GMINA KOLNO	282	8 791	31
2014		282	9 027	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl (stan na 31.12.2014r.).

W 2013 roku w gminie Kolno, podobnie jak w całym powiecie kolneńskim, na 100 mężczyzn przypadało 99 kobiet. W ogóle mieszkańców - 8 791, liczbę 4 383 stanowiły kobiety. W 2013 roku odnotowano 1 961 osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym - 5 323 oraz poprodukcyjnym - 1 507. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniosła 65,2 osób.

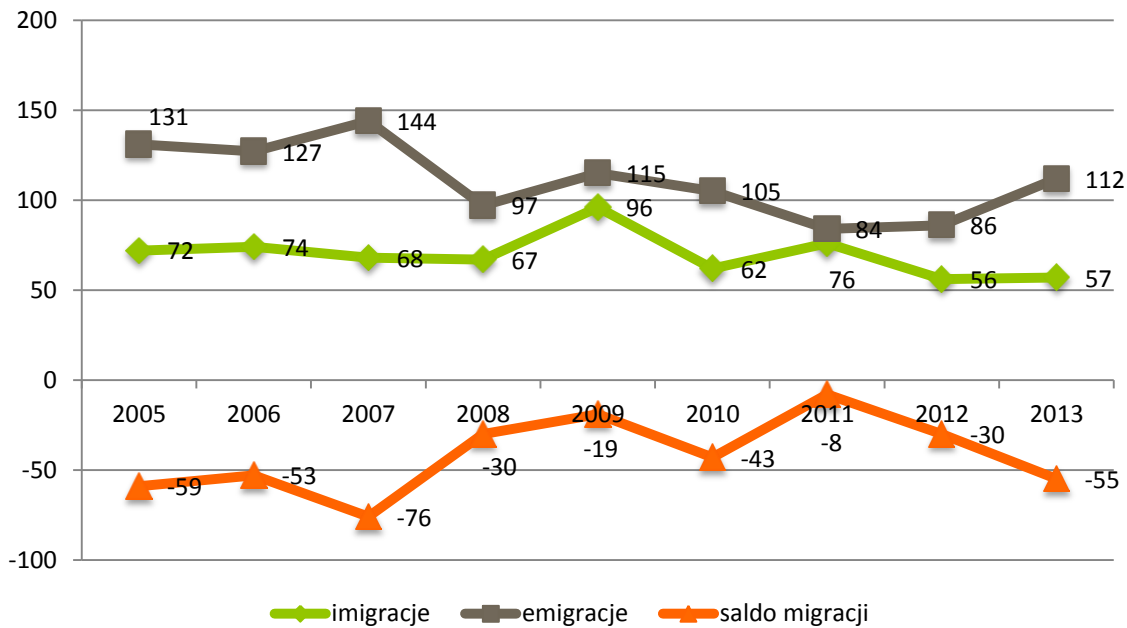
Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Kolno w latach 2005-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2013 roku zarejestrowano 103 urodzenia żywe oraz 131 zgonów, na tej podstawie wskaźnik przyrostu naturalnego wyniósł - 28. W roku 2013 względem roku 2005 zauważyć można wyraźny spadek wskaźnika przyrostu naturalnego.

Wykres 3. Współczynniki migracji - imigracje, emigracje i saldo migracji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W ostatnich latach – 2011-2013 odnotowano zwiększenie liczby emigrujących z gminy Kolno, z jednoczesnym spadkiem odsetka osób przybywających na te tereny. Saldo migracji na terenie gminy Kolno utrzymuje się stale na ujemnym poziomie. Trwający aktualnie proces zwany „drugim przejściem demograficznym” charakteryzuje się, m.in. spadkiem liczby urodzeń i zgonów, przesuwaniem średniego wieku rodzenia i tworzenia związków, wzrostem liczby rozwodów oraz niską płodnością. W najbliższych latach prognozuje się utrzymanie tendencji spadkowej mającej odwzorowanie w dalszym ubytku liczby ludności w Polsce³⁸.

6.3.2. Mieszkalnictwo

W dniu 31 grudnia 2014 roku mienie komunalne gminy Kolno składało się z 1 588 działek o łącznej powierzchni 552,8712 ha, z czego:

- 541,5702 ha stanowiły własność;
- 1,05 ha (4 działki) znajdowały się w użytkowaniu wieczystym;
- 10,2510 ha (9 działek) znajdowały się w trwałym zarządzie;

³⁸ Prognoza ludności na lata 2014 – 2050, GUS, Warszawa, 2014 r.

Z ogólnej powierzchni mienia komunalnego gminy Kolno dzierżawionych było 8 działek o powierzchni 6,8215 ha.

W ramach infrastruktury gminy Kolno znajdowało się 216,56 km sieci wodociągowej, w tym 1 555 sztuk przyłączy wodociągowych, 3 hydrofonie, 6 studni oraz 10 oczyszczalni o charakterze przydomowym, lokalnym. Na koniec 2014 roku gmina Kolno była stelefonizowana w 99%.

Na obszarze gminy Kolno zlokalizowanych było ponad 41 budynków komunalnych, w tym: 7 szkół, 9 budynków gospodarczych, 1 budynek mieszkalny, 3 biblioteki, 7 budynków Ochotniczej Straży Pożarnej, 7 świetlic oraz 3 budynku Centrum Kultury Gminy Kolno³⁹.

6.3.3. Oświata i edukacja

W gminie Kolno funkcjonuje 7 szkół podstawowych, 2 gimnazja dwa punkty przedszkolne i zespół wychowania przedszkolnego prowadzone przez jednostki samorządu gminnego⁴⁰:

PRZEDSZKOLA

- Punkt Przedszkolny w Czerwonym,
- Punkt Przedszkolny w Lachowie,
- Zespół Wychowania Przedszkolnego w Zabelu.

SZKOŁY PODSTAWE

- Szkoła Podstawowa im. Papieża Jana Pawła II w Borkowie,
- Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Czerwonym,
- Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Janowie,
- Szkoła Podstawowa w Lachowie,
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Wykowie,

³⁹ Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Kolno według stanu na 31 grudnia 2014. Załącznik nr 5 do Zarządzenia Nr 32/15 Wójta Gminy Kolno z dnia 27 marca 2014 rok.

⁴⁰ www.gminakolno.pl [data dostępu: 11.06.2015].

- Szkoła Podstawowa w Zaskrodziu,
- Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Samorządowych w Zabieliu.

GIMNAZJA

- Gimnazjum w Lachowie,
- Gimnazjum w Zespole Szkół Samorządowych w Zabieliu.

Z danych statystycznych GUS wynika, że w 2013 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie gminy Kolno uczyło się 822 uczniów; 287- w gimnazjach oraz 535- w szkołach podstawowych.

Wskaźnik skolaryzacji wyniósł:

- w gimnazjach: 76,53;
- w szkołach podstawowych: 81,43.

W roku 2013 do placówek wychowania przedszkolnego dopisanych było 178 dzieci⁴¹.

Poniżej przedstawiono ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2013 roku:

Tabela 9. Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2013 roku w gminie Kolno

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA OSÓB
0-2 lata	288
3-6 lat	411
7-12 lat	657
13-15 lat	375

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Działania oświatowe prowadzone w gminie Kolno zostały wysoko ocenione przez organy nadzorujące. Dowodem jest m.in. certyfikat Gminy Przyjaznej Dzieciom przyznany przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku w 2009 roku czy drugie miejsce w województwie dla Józefa Wiśniewskiego, dyrektora ZOPO w konkursie Kryształowej

⁴¹ Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Kolno i jego zagospodarowania w 2012 roku. Załącznik nr 3 do Zarządzenia Nr 183/12 Wójta Gminy Kolno z dnia 14.11.2012 rok.

Koniczyny, organizowanego przez Fundację Edukacyjną 4H, który promuje działania na rzecz edukacji na wsi⁴².

6.3.4. Opieka zdrowotna i społeczna

Podstawową opiekę zdrowotną na obszarze gminy zapewnia **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lachowie** oraz **Medicare S.C.** w Kolnie, który świadczy usługi dla mieszkańców gminy. W roku 2013 w gminie udzielono 8 135 porad lekarskich. Na obszarze gminy Kolno 29 października 2008 roku w gminie Kolno został otworzony punkt apteczny w miejscowości Lachowo⁴³.

Mieszkańcy gminy są świadczeniobiorcami Szpitala Ogólnego w Kolnie, który jest jedyną placówką leczenia zamkniętego w okolicy. Szpital zarządzany jest przez samorząd powiatowy. W ramach kompleksu szpitalnego wyróżnić można oddziały:

- Oddział wewnętrzny;
- Oddział dla przewlekle chorych;
- Oddział chirurgiczny;
- Oddział dziecięcy;
- Oddział położniczo-ginekologiczny;
- Oddział psychiatryczny;
- Oddział paliatywno-hospicyjny.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Kolno realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach Ośrodka prowadzona jest działalność w zakresie: działania zawodowego osób i rodzin, które zatraciły zdolność funkcjonowania w społeczeństwie; udzielania zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka; udzielania świadczeń z funduszu alimentacyjnego; udzielania świadczeń pieniężnych-dodatek mieszkaniowy i energetyczny; wydawania Kart Dużej Rodziny.

⁴² www.gminakolno.pl [data dostępu:11.06.2015].

⁴³ Gazeta Gminna 10(15)/2008, str. 3.

W ramach działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej powstały 3 inicjatywy⁴⁴:

- **Zespół Interdyscyplinarny** – zespół został powołany w lipcu 2011 roku, obecnie zrzesza 11 osób. Celem działalności jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie⁴⁵;
- **Klub Wolontariusza** - W związku z potrzebami społecznymi mieszkańców gminy Kolno w miesiącu czerwcu 2009 r. powstał przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kolnie – Klub Wolontariusza, działający na podstawie Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Klienci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolnie wymagają wsparcia, nie tylko finansowego, często potrzebują pomocy w wyjściu z alienacji społecznej, pomocy w zagospodarowaniu czasu wolnego, w przezwyciężaniu skutków niepełnosprawności, bezradności opiekuńczo – wychowawczej. W ramach działania wolontariusze mogą zajmować się dziećmi - pomagać im w nauce, organizować wolny czas, mogą zająć się seniorami, bezrobotnymi, osobami niepełnosprawnymi. Mogą pomagać na terenie Ośrodka lub podczas imprez organizowanych przez GOPS. W chwili obecnej jest podpisanych 10 porozumień z wolontariuszami, którzy pracują z dziećmi w wieku szkolnym (szkoła podstawowa i gimnazjalna) potrzebującymi pomocy, zwłaszcza w nauce i odrabianiu lekcji (część dzieci jest upośledzona umysłowo)⁴⁶;
- **Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem** – współpraca GOPSu z Zespołem Obsługi Placówek Oświatowych w Kolnie oraz Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT w Suwałkach w ramach Podlaskiej Sieci Pomocy Ofiarom Przestępstw. W ramach porozumienia, w GOPS w Kolnie przy ul. Sienkiewicza 5, udzielane będą bezpłatne porady prawne i psychologiczne osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz członkom ich rodzin.

⁴⁴ www.gops.gminakolno.pl [data dostępu:11.06.2015].

⁴⁵ Ibidem.

⁴⁶ Ibidem.

Charakterystyka świadczeń pobieranych w gminie Kolno w latach 2012-2013 wyglądała następująco:

Tabela 10. Charakterystyka świadczeń pobieranych w gminie Kolno w latach 2012-2013

RODZAJ	2012	2013
ŚWIADCZENIA RODZINNE		
RODZINY OTRZYMUJĄCE ZASIŁKI RODZINNE DLA DZIECI	669	644
DZIECI, NA KTÓRE RODZICE OTRZYMUJĄ ZASIŁEK RODZINNY	1 639	1 508
KWOTA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	3 270	3 218
KWOTA ZASIŁKÓW PIELEGNACYJNYCH	290	284
ŚRODOWISKOWA POMOC SPOŁECZNA		
GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ	272	259
OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	1 247	1 187

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Pomoc na terenie gminy Kolno jest również świadczona przez następujące jednostki:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komenda Powiatowa Policji w Kolnie;
- Prokuratura Rejonowa w Kolnie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kolnie;
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w rodzinie „Niebieska linia”;
- Caritas Diecezji Łomżyńskiej⁴⁷.

⁴⁷ www.gminakolno.pl [data dostępu:11.06.2015].

6.3.5. Sport i kultura

Głównymi ośrodkami kultury w gminie Kolno są:

- Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonym,

Rysunek 3. Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonym

Źródło: www.tour.mazurskiemorze.pl.

W 2010 roku rozbudowano i nadbudowano budynek świetlicy wiejskiej w Koźle. W latach 2010-2012 prowadzono inwestycję rozbudowy budynków: świetlicy w Zabieli i świetlicy w Lachowie, dodatkowo procesem objęto także Gminną Bibliotekę Publiczną w Czerwonym, z inicjatywy Wójta gminy Kolno. W latach 2010-2011 przeprowadzono remont świetlicy w Janowie⁴⁸. Z dniem 1 stycznia 2012 roku na podstawie uchwały nr XIII/63/II z dnia 9.12.2011 r. utworzono Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Czerwonym. W latach 2012 – 2013 przeprowadzono remonty świetlic w miejscowościach: Górskie, Wykowo, Borkowo oraz w Stary Gromadzyn. W 2014 roku odbył się remont świetlicy w Kumelsku.

Zgodnie ze sprawozdaniem za rok 2014 z pracy Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle⁴⁹ jednostka prowadziła działalność w zakresie następujących działów: baza, wyposażenie oraz pracownicy; działalność merytoryczna.

W 2014 roku Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle zarządzało 5 budynkami o charakterze świetlic w miejscowościach: Koziół, Borkowo, Brzozowo, Lachowo, Zabiele, które stanowiły własność gminną. Jednostka stanowiła również zakład pracy zatrudniający 7 pracowników pełnoetatowych (z czego 3 odbywały staż) oraz 3 pracowników niepełnozatrudnionych.

⁴⁸ www.prawomiejscowe.pl [data dostępu: 10.06.2015].

⁴⁹ Sprawozdanie z pracy Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle w 2014 roku, Kolno 2015.

W ramach działalności wykonano następujące inwestycje:

- wykonano ogrodzenie przy świetlicy w Lachowie (przy współpracy Ochotniczych Straży Pożarnych oraz społeczności lokalnych;
- wykonano remonty w świetlicach (malowanie korytarza i sali widowiskowej w Zabieliu oraz Koźle, dostosowanie pomieszczeń w Lachowie do potrzeb grup przedszkolnych, wykonanie instalacji do prezentacji multimedialnych w Zabieliu i Lachowie);
- wyposażenie świetlic w: nowe gry planszowe i ekonomiczne oraz sprzęt sportowy;
- zakupienie dwóch kompletów gier elektronicznych X-Box wraz z grami.

W 2014 roku CKGK w Koźle prowadziło także działalność w oparciu o stałe formy pracy, w których uczestniczyło około 150 osób w różnym wieku.

Tabela 11. Działalność grup w oparciu o stałe formy pracy w gminie Kolno w roku 2014

DZIAŁALNOŚĆ GRUP	LICZBA UCZESTNIKÓW
3 grupy wokalne-muzyczne	51
2 grupy recytatorsko-teatralne	18
kabaret	12
zespół muzyczny	5
3 koła plastyczne	26
2 Kluby Seniora	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdanie z pracy Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle w 2014 roku.

Zgromadzony dorobek artystyczny i osiągnięcia grupy prezentują publiczności o charakterze wojewódzkim i regionalnym poprzez udział w uroczystościach organizowanych przez CKGK i gminę Kolno. Przykładami odbytych imprez są:

- cykliczne imprezy mające charakter kameralnych koncertów w wykonaniu zespołów własnych i grup zawodowych z okazji Dnia Dziadka, Dnia Babci, Dnia Kobiet, Dnia Matki, Dni Rodziny;
- koncerty: koncert piosenki poetyckiej „RplusK”; koncert „Focus – Disco – Polo”; widowisko obrzędowe – „Slowian”, koncert muzyki romskiej „Rom po drom”;
- występy iluzjonistów: występy na „Wianki w Koźle” oraz dożynki gminne;

- dyskoteki i bale – m.in. „Bal Karnawałowy” i „Halloween”;
- wystawy pokonkursowe m.in. „Pisanki i palmy”;
- warsztaty plastyczne, rękodzieła i muzyczne;
- konkursy – recytatorski – OKR, plastyczny – Wielkanocny, wokalny, kulinarny oraz filmowy.

Pozostałe imprezy kulturalne organizowane w 2014 roku w gminie Kolno, w których wzięło udział 4 000 osób:

- turnieje: bilardowy, gier logicznych i układania puzzli;
- spotkania upamiętniające: zapalenie zniczy na grobach ofiar II wojny światowej w Kolimagach i Wincencie z okazji 1 listopada;
- spotkania wielkanocne i bożonarodzeniowe u seniorów, Kół Gospodyń Wiejskich oraz Ochotniczych Straży Pożarnych;
- biwaki harcerskie – Zabiele, Koziół;
- konkurs plastyczny „Pisanki, palmy...”;
- konkursy filmowe w ramach obchodów Roku Kolberga „Tradycja obok nas”;
- programy recytatorsko – wokalne zespołu Magnum Noli „Bóg się rodzi” oraz „Misterium” – programy prezentowane w kościele i w świetlicy w Lachowie;
- festyn „Noc Świętojańska w Koźle” – cykliczna impreza skierowana do rodzin;
- dożynki gminne w Zaskrodiu – finansowanie ze środków UE, cykliczna impreza;
- szkolenia Ośrodka Doradztwa Rolniczego;
- wycieczki: wycieczki seniorów do Reszla, Świętej Lipki i Giżycka; wycieczki rodzinne do Parku Wodnego Tropikana w Mikołajkach; wyjazd na koncert Dżemu w Łomży; spływ kajakowy rzeką Kurtynia, wyjazd do Opery i Filharmonii w Białymstoku na musical „Upiór w operze”;
- mini festyny rodzinne w Lachowie i Zabieliu oraz w Czerwonym;
- święto 11 Listopada (organizowane przez: Urząd Gminy wraz z GBP oraz Szkołą Podstawową w Czerwonym);
- Dzień Dziecka;
- III Seniorada w Borkowie – współorganizacja koncertów – zespół Dożynkersi, Czerwieniacy, Zabelanki, Magnum Noli;
- koncert charytatywny „Wieczór kolęd dla Artura” – występ zespołu Zabelanki;

- cykl zajęć ruchowo – tanecznych dla kobiet – „Ruch i taniec łączy pokolenia” – w ośrodkach w: Lachowo, Czerwone, Zabiele i Borkowo;
- cykl zajęć tanecznych „Zumba – zdrowszy duch przez ruch”;
- kurs Nordick Walking;
- święto pieczonego ziemniaka (Zabiele, Lachowo);
- koncert kolęd i pastorałek w kościele parafialnym w Koźle (zespół Czerwieniacy);
- impreza „Narodowe czytanie – Trylogia”.

W 2014 roku zespoły CKGK uczestniczyły w przeglądach i konkursach organizowanych poza gminą, m.in.:

- VIII Przegląd Kolęd i Pastorałek w Kolnie – Dożynkiersi, Czerwieniacy i Zabelanki;
- Konkurs Pieśni Patriotycznych „Carmen Patrium – Pieśń Ojczysta” – Zabelanki i Czerwieniacy;
- Udział P. Sylwestra Niecewicza oraz zespołów Dożynkiersi i Zabelanki w rozdaniu nagród „Owoce Kultury 2013”; zorganizowane przez Towarzystwo „Jan z Kolna”;
- Udział w Konkursie Pieśni Marynnej w Wąsewie – Zabelanki i grupa z Czerwonego.

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonym posiada 3 punkty biblioteczne w: Borkowie, Lachowie i Zabelu. Na jedną placówkę biblioteczną przypada 2 198 osób. W 2013 roku na 1 000 mieszkańców gminy Kolno 74 było czynnymi czytelnikami bibliotek publicznych. Odnotowano 21,8 wypożyczeń księgozbioru w woluminach przypadających na czytelnika. Biblioteka Publiczna w Czerwonym w 2013 roku zatrudniała 4 pracowników oraz była wyposażona w 11 stanowisk komputerowych⁵⁰.

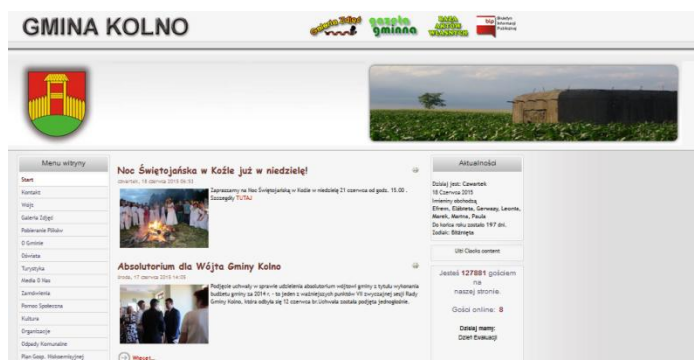
Gminna biblioteka od wielu lat uczestniczy w programie **„Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”**. Przy podziale dodatków, na poziomie województwa, uwzględnia się kryteria czytelnicze i demograficzne. W roku 2014 kwota ministerialna przyznana Bibliotece Publicznej w Czerwonym wyniosła 3 500 zł, przy wkładzie własnym 4 000 zł. Drugą dotację w wysokości 1 960 zł (wkład własny 667 zł) biblioteka otrzymała na zakup nowości wydawniczych w ramach programu.

⁵⁰ Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Projekt jest elementem bibliotecznym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizowanego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2014-2020, w zakresie wzmocnienia potencjału bibliotek publicznych i szkolnych⁵¹.

W ramach działalności informacyjno – prasowej gmina Kolno prowadzi Gazetę Gminną wydawaną od 2007 roku. Kolejne numery prasowe wydawane są raz w miesiącu. Gazeta zawiera informacje o gminie Kolno z zakresu: aktualności, wydarzeń ogólnych, wydarzeń z życia kościoła, informacji odnośnie oświaty i kultury oraz sportu, ale także ogłoszenia⁵².

Gmina Kolno posiada własną stronę internetową www.gminakolno.pl prowadzoną przez Urząd Gminy Kolno w Kolnie. W menu witryny odwiedzający mają dostęp do podstawowych danych dotyczących gminy, w zakresie: aktualności, oświaty, kultury, turystyki, organizacji - stowarzyszeń, jak również do danych kontaktowych, kwestii związanych z gospodarowaniem odpadami, aktualnie prowadzonymi programami⁵³.

Rysunek 4. Strona startowa witryny internetowej www.gminakolno.pl

Rysunek 5. Przykładowa okładka Gazety Gminnej wydawanej przez Urząd Gminy Kolno (wersja elektroniczna)

Źródło: www.gminakolno.pl.

Dodatkowo, strona internetowa Zabiela⁵⁴- sołectwa gminy Kolno- zdobyła, po raz drugi, tytuł najlepszej strony internetowej w województwie podlaskim w konkursie „Sołectwa w sieci”. Organizatorem konkursu była Gazeta Sołecka, wraz z Krajowym Stowarzyszeniem Sołtysów pod patronatem Senatu RP. Do konkursu zaproszono

⁵¹ Gazeta Gminna, 11-12 (74)/2014, str.14.

⁵² www.gminakolno.pl [data dostępu:11.06.2015].

⁵³ Ibidem.

⁵⁴ www.zabiele.pl [data dostępu:18.06.2015].

232 strony internetowe z całej Polski. Do finału zakwalifikowanych zostało 16 witryn internetowych. Oceniano funkcjonalność oraz dostępność strony, szczególnie dla osób niepełnosprawnych⁵⁵.

Działalność sportowa prowadzona jest w ramach funkcjonowania placówek oświatowych. Przykładem organizowanych imprez są: IV Jesienny Turniej Tenisa Stołowego, który odbył się w ZZS w Zabelu w dniu 26 października, 2014 roku, Powiatowa Gimnazjada w Siatkówe dziewcząt i chłopców w Zabelu, która odbyła się 22-23 listopada 2014 roku, Gminny Turniej Siatkówki w Zabelu z dnia 20 listopada 2014 roku oraz wycieczka edukacyjna „Śladami epok”. W gminie Kolno, w ramach działalności sportowej funkcjonują następujące kluby⁵⁶:

- Uczniowski Klub Sportowy „SPRINT” przy Zespole Szkół Samorządowych w Zabelu;
- Uczniowski Klub Sportowy „ARKADIA LACHOWO” przy Szkole Podstawowej w Lachowie,
- Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Kolnie.

6.3.6. Działalność obywatelska

W gminie Kolno istnieją różne formy zrzeszania się mieszkańców w inicjatywy społeczne. W obszarze działają 3 Stowarzyszenia oraz 13 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

STOWARZYSZENIA W GMINIE KOLNO

- **STOWARZYSZENIE KAFCUKI** – wszechstronna działalność publiczna na rzecz społeczności lokalnej, a dokładnie: zwiększenie integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznej; tworzenie sprzyjających warunków dla funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; inicjowanie i realizowanie działań zmierzających do poprawy

⁵⁵ Gazeta Gminna 6-7 (71)/2014, str.5.

⁵⁶ www.gminakolno.pl [data dostępu:11.06.2015].

sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem; wspieranie rozwoju samorządności lokalnej regionu; inicjowanie i wspieranie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego; wspieranie działań w zakresie turystyki, ekoturystyki i ekologii, promocji zdrowia, opieki społecznej; współpraca z podmiotami zagranicznymi, organizacjami społecznymi i gospodarczymi oraz strukturami samorządowymi w realizacji celów statutowych; organizacja i wspieranie wolontariatu; działanie na rzecz zachowania i odbudowy dziedzictwa kulturowego; promowanie idei i wspieranie inicjatyw na rzecz obrony praw różnych grup społecznych oraz prac indywidualnych; prowadzenie szeroko zakrojonych działań szkoleniowych, edukacyjnych, kulturalno – oświatowych i informacyjnych na rzecz środowiska gminnego regionu. Przykładem działalności jest realizacja projektu „Rajd rowerowy szlakiem ścieżki edukacyjno - rowerowej w Koźle”.

- **TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ BORKOWA⁵⁷** – zostało założone w dniu 6 sierpnia 2010 roku pod przewodnictwem Prezesa Janiny Duda; celem stowarzyszenia jest działalność publiczna na rzecz poprawy warunków życia społeczności wsi Borkowo, w szczególności poprzez wykonywanie zadań:

- pomocy społecznej;
- działalności charytatywnej;
- podtrzymania tradycji narodowej;
- ochrony i promocji zdrowia;
- działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- edukacyjnych w zakresie nauki, oświaty, wychowania;
- upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki;
- upowszechniania i rozwijania kultury regionalnej.

W ramach działalności Stowarzyszenia można wyróżnić: organizację wycieczek, organizację zajęć sportowych na sali gimnastycznej; tradycyjne kiszenie kapusty; organizację spotkań opłatkowych oraz Bożego Narodzenia, organizację warsztatów hafciarskich i bukiciarskich, organizację turniejów siatkarskich; organizację czytań „Tryptyku Rzymskiego” oraz „Pana Tadeusza” w 200 rocznicę

⁵⁷ www.powiatkolno.pl [data dostępu: 11.06.2015].

wydarzeń opisanych przez Adama Mickiewicza, udział w gminnym konkursie „Pisanki, palmy, ozdoby wielkanocne”, organizację warsztatów kulinarnych, organizację warsztatów teatralnych „Teatr przy stoliku”;

- **STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU GMINY KOLNO INTEGRACJA** – organizacja letnich wypoczynków dla dzieci i młodzieży, organizacja działań sportowych dla młodzieży uprawiającej taekwondo; udział w Poakcesyjnym Programie Wsparcia Obszarów Wiejskich w 2010 roku - organizacja warsztatów artystycznych w Balikach, obrzędy Nocy Świętojańskiej w Koźle, piknik rolniczy-Zieloną Gałę w Brzozowie, imprezę sportową w Lachowie; udział w programie „Równać Szanse 2011 – Ogólnopolski Konkurs Grantowy”- realizacja projektu „Szlakiem wydarzeń historycznych”; współpraca z bibliotekami, szkołami, parafiami, stowarzyszeniami, lokalnymi podmiotami gospodarczymi, osobami prywatnymi - organizacja konferencji naukowych, okolicznych występów, renowacja zabytków⁵⁸;

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

- **OSP LACHOWO** – założona w 1928 roku; liczy 30 strażaków czynnych, 1 honorowego;
- **OSP CZERWONE** - założona w 1923 roku; liczy 25 strażaków czynnych, 3 honorowych i posiada chłopięcą młodzieżową drużynę pożarniczą liczącą 10 osób;
- **OSP JANOWO** - założona w 1958 roku, liczy 30 strażaków czynnych i 2 honorowych;
- **OSP ZABIELE** – założona w 1927 roku, liczy 37 strażaków czynnych i 7 honorowych oraz posiada młodzieżową drużynę chłopięcą liczącą 10 osób, ale także drużynę żeńską - 12 kobiet;
- **OSP BORKOWO** – założona w 1918 roku, liczy 49 członków czynnych i 2 honorowych;
- **OSP WYKOWO** – założona w 1928 roku, liczy 23 członków czynnych i 3 honorowych;

⁵⁸ www.stowarzyszenieintegracja.pl [data dostępu:11.06.2015].

- **OSP ZASKRODZIE** - założona w 1958 roku; liczy 20 strażaków czynnych;
- **OSP KUMELSK** - założona w 1927 roku; liczy 17 członków czynnych i 7 honorowych;
- **OSP DANOWO** - założona w 1956 roku; liczy 19 członków czynnych i 2 honorowych;
- **OSP KOZIOŁ** - założona w 1942 roku; liczy 24 członków czynnych i 3 honorowych;
- **OSP ŁOSEWO** - założona w 1955 roku; liczy 21 członków czynnych i 3 honorowych;
- **OSP STARY GROMADZYN** - założona w 1958 roku; liczy 36 członków czynnych i 4 honorowych;

Aktywność obywatelska to również zaangażowanie w zakresie uczestnictwa w wyborach. W dniu 16 listopada 2014 roku odbyły się wybory samorządowe, frekwencja wyborcza wyniosła 61,38%. Karty do głosowania wydano 4 274 wyborcom, którzy wybrali 15 Radnych gminy Kolno oraz zdecydowali kto będzie Wójtem na kolejną kadencję⁵⁹. Mieszkańcy gminy Kolno prowadzą także działania społeczne na rzecz ochrony środowiska. Przykładem podejmowanych inicjatyw są pokazy pt. „Zioła w kuchni i apteczce” z dnia 20 listopada 2014, które miały na celu propagowanie zdrowego stylu życia zgodnego z zachowaniem naturalnego stanu środowiska oraz poszerzenie wiedzy na temat wszechstronnego wykorzystania ziół w kuchni i lecznictwie⁶⁰.

W gminie Kolno aktywność i zaangażowanie widoczne są również w działaniach podejmowanych przez organy organizujące życie w gminie. Na rzecz bezpieczeństwa obywateli organizowane są coroczne akcje „Bezpieczna droga do szkoły”, które mają na celu monitorowanie uczniów szkół podstawowych rozpoczynających rok szkolny.

⁵⁹ Gazeta Gminna 11-12 (74)/2014, str.3.

⁶⁰ Ibidem, str.7.

6.3.7. Rynek pracy

Na koniec stycznia 2015 roku w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało bez pracy 3 121 osób bezrobotnych, w gminie Kolno- 696 osób. Względem poprzedniego miesiąca nastąpił wzrost liczby osób pozostających bez pracy.

Tabela 12. Liczba bezrobotnych w gminie Kolno i powiecie kolneńskim w styczniu 2015 i grudniu 2014 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM BEZROBOTNI		SPADEK/WZROST	
	31.12.2014	31.01.2015	W LICZBIE	W %
POWIAT KOLNO	2 918	3 121	+203	+7,0
GMINA KOLNO	662	696	+34	+5,1

Źródło: Informacja o sytuacji na powiatowym rynku pracy w miesiącu styczniu 2015 roku. Materiał został opracowany na podstawie danych statystycznych PUP w Kolnie.

W styczniu 2015 roku ruch bezrobotnych- „napływ” i „odpływ” kształtował się następująco:

- „Napływ” do bezrobocia: 59;
- „Odpływ” z bezrobocia: 13;
- Podjęcia pracy: 13.

Z powyższych danych wynika, że osoby „odpływające” z bezrobocia w 100% podejmowały zatrudnienie, czyli przyczyną wyrejestrowania było zatrudnienie o charakterze subsydiowanym lub niesubsydiowanym. Na podstawie uzyskanych danych można obliczyć wskaźnik płynności rynku pracy, który oznacza stosunek liczby bezrobotnych w okresie sprawozdawczym z tytułu podjęcia pracy do liczby bezrobotnych zarejestrowanych w tym czasie. Wartość kryterium w styczniu 2015 roku wyniosła 22%⁶¹.

Na koniec stycznia 2015 roku w rejestrach PUP Kolno odnotowano 454 osoby bezrobotne, które wcześniej podejmowały zatrudnienie. Względem poprzedniego miesiąca- grudzień 2014- nastąpił wzrost liczby bezrobotnych w tej kategorii o 30 osób. W powiecie kolneńskim, z ogółu zarejestrowanych osób pozostających bez pracy, aż 7,5% stanowiły osoby bezrobotne pobierające zasiłek. W gminie Kolno w miesiącu

⁶¹ Informacja o sytuacji na powiatowym rynku pracy w miesiącu styczniu 2015 roku. Materiał został opracowany na podstawie danych statystycznych PUP w Kolnie, Kolno, luty 2015 rok.

styczniu 2015 roku udział osób uprawnionych do świadczeń w ogóle bezrobotnych wyniósł 4,7%. W tym samym czasie prawo do zasiłku posiadały 33 osoby bezrobotne, tj. 11 osób więcej niż w poprzednim miesiącu.

Tabela 13. Liczba osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w gminie Kolno i w powiecie kolneńskim w styczniu 2015 i grudniu 2014 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB UPRAWNIONYCH DO ZASIŁKU		SPADEK/WZROST
	31.12.2014	31.01.2015	W LICZBIE
POWIAT KOLNO	171	233	+62
GMINA KOLNO	22	33	+11

Źródło: Informacja o sytuacji na powiatowym rynku pracy w miesiącu styczniu 2015 roku. Materiał został opracowany na podstawie danych statystycznych PUP w Kolnie.

Wśród bezrobotnych, zarejestrowanych na koniec stycznia 2015 roku w PUP Kolno, były 202 osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, z czego 57 zarejestrowanych zamieszkiwało teren gminy Kolno. Względem poprzedniego miesiąca, nie odnotowano spadków oraz wzrostów w liczbie bezrobotnych, będących w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki⁶².

Urząd Pracy po rejestracji osoby bezrobotnej zobowiązany jest wykonać analizę mającą na celu ustalenie profilu pomocy, która będzie kierowana do poszczególnych jednostek. Istnieją 3 profile pomocowe⁶³:

- **PROFIL I** – pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, finansowanie kosztów egzaminów i licencji, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, świadczenia aktywizacyjne, pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej, bony zakupowe;
- **PROFIL II** – usługi i instrumenty rynku pracy, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy;
- **PROFIL III** – Program Aktywizacja i Integracja, działania aktywizacyjne zlecone przez Urząd Pracy, programy specjalne, podjęcie pracy w spółdzielni socjalnej, poradnictwo zawodowe.

⁶² Ibidem.

⁶³ Ibidem.

Zgodnie z powyższym na koniec stycznia 2015 roku ustalony profil pomocy miało 681 bezrobotnych:

- **PROFIL I** – 8;
- **PROFIL II** – 423;
- **PROFIL III** – 250.

Jedną z najbardziej niekorzystnych cech bezrobocia jest długi czas pozostawania bez pracy. Na podstawie przedstawionych poniżej danych statystycznych można stwierdzić, że na koniec stycznia 2015 roku w PUP w Kolnie dla obszaru gminy Kolno zarejestrowanych od długiego czasu było 497 osób. Długotrwałość pozostawania bez pracy świadczy o okresie przewyższającym 12 miesięcy bez podjęcia zatrudnienia. W stosunku do grudnia 2014 roku nastąpił wzrost liczbowy w tej kategorii o 12 osób.

Tabela 14. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w gminie Kolno i powiecie kolneńskim w styczniu 2015 i grudniu 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH [powyżej 12 msc bez podjęcia zatrudnienia]		SPADEK/WZROST
	31.12.2014	31.01.2015	W LICZBIE
GMINA KOLNO	467	479	+12
POWIAT KOLNEŃSKI	1 987	2 054	+67

Źródło: Informacja o sytuacji na powiatowym rynku pracy w miesiącu styczniu 2015 roku. Materiał został opracowany na podstawie danych statystycznych PUP w Kolnie.

Z danych wynika, że wśród osób rejestrujących się do PUP w Kolnie można wskazać dominującą grupę wiekową- osoby młode do 30 roku życia. W gminie Kolno, w styczniu 2015 roku, odnotowano aż 239 osoby bezrobotne w wieku do 25 lat, natomiast osób do 30 roku życia było 365. Są to najwyższe wskaźniki w powiecie kolneńskim. Największy udział młodzieży, względem ogółu bezrobotnych, jest zauważalny na terenach wiejskich gminy Kolno. Wśród bezrobotnych liczną kategorią są także osoby po 50 roku życia. Na początku roku 2015 w gminie Kolno odnotowano 78 osób bezrobotnych w tej kategorii wiekowej, ze wzrostem liczbowym względem poprzedniego miesiąca o 6 osób.

Tabela 15. Liczba osób bezrobotnych w młodym wieku w gminie Kolno i powiecie kolneńskim w grudniu 2014 i styczniu 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA BEZROBOTNYCH DO 25 LAT		LICZBA BEZROBOTNYCH DO 30 LAT
	31.12.2014	31.01.2015	
MIASTO KOLNO	180	194	347
GMINA KOLNO	239	239	365
GMINA I MIASTO STAWISKI	90	93	169
GMINA GRABOWO	64	65	109
GMINA MAŁY PŁOCK	121	136	200
GMINA TUROŚL	125	125	203
POWIAT KOLNO	819	852	1 393

Źródło: Informacja o sytuacji na powiatowym rynku pracy w miesiącu styczniu 2015 roku. Materiał został opracowany na podstawie danych statystycznych PUP w Kolnie.

6.4.SFERA EKONOMICZNA

6.4.1. Gospodarka

W 2013 roku w gminie Kolno działalność prowadziło 457 podmiotów gospodarki narodowej, na 10 000 ludności przypadało 520 podmiotów (w 2014 roku – 859). W tym samym czasie odnotowano 461 osób fizycznych, przypadających na 10 000 ludności, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Kolno.

Struktura przedsiębiorstw wyglądała następująco⁶⁴:

- w sektorze rolniczym odnotowano 112 przedsiębiorstw;
- w sektorze przemysłowym odnotowano 32 przedsiębiorstwa;
- w sektorze budowlanym odnotowano 75 przedsiębiorstw.

Z powyższego wynika, że większość mieszkańców gminy Kolno utrzymuje się z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Powierzchnia użytków rolnych, zgodnie z danymi GUS, w roku 2013 w gminie Kolno wyniosła 20 444 ha, w tym grunty orne

⁶⁴ Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

stanowiły 13 792 ha, sady- 25 ha, łąki- 4 150 ha, pastwiska- 2 477 ha⁶⁵. W roku 2013 grunty orne i użytki zielone stanowiły 72,6% powierzchni gminy- 67,5%- grunty orne, 20,3%- łąki⁶⁶.

Rolnicy specjalizują się w produkcji zbóż- żyta, owsa i mieszanek zbożowych jarych oraz ziemniaków. Na terenie gminy dominują niewielkie zakłady usługowo-handlowe. W gminie znajduje się najwięcej gospodarstw rolnych nastawionych na chów bydła i trzody chlewnej.

Rolnictwo w gminie Kolno w klasyfikacjach oceniane jest bardzo wysoko. W dniu 7 sierpnia 2014 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego odbyła się konferencja poświęcona bezpieczeństwu pracy w gospodarstwie rolnym. Organizatorem była Wojewódzka Komisja ds. BHP w rolnictwie indywidualnym. Uczestniczyli w niej rolnicy, którzy brali udział w konkursie „Bezpieczne gospodarstwo rolne”. Nagrody zostały przyznane, III miejsce otrzymało gospodarstwo rolne prowadzone przez rolników ze wsi Kumelsk w gminie Kolno⁶⁷.

6.4.2. Turystyka

Przez gminę przebiegają szlaki turystyczne:

- **samochodowy** – drogą krajową nr 63 Kisielnica – Pisz w kierunku Wielkich Jezior Mazurskich,
- **samochodowy** - drogą wojewódzką Stawiski – Turośl,
- **wodny** – rzeką Pisą – krajowy szlak łączący jeziora mazurskie z Narwią i Wisłą,
- **pieszo – rowerowy** po pięknych terenach gminy Kolno.

Na terenie gminy Kolno działalność noclegowo - turystyczną prowadzi Hotel Kozioł w miejscowości Kozioł. W zasobach hotelowych znajduje się 28 pokoi, które

⁶⁵ Ibidem.

⁶⁶ Diagnoza i analiza problemu zastępowania konwencjonalnych surowców energetycznych biomasą. CASE-Doradcy Sp. z o.o. Wyższa Szkoła Agrobiznesu w Łomży, maj 2013.

⁶⁷ Gazeta Gminna 6-7 (71)/2014, str. 4.

są wyposażone w 56 miejsc noclegowych. W roku 2013 odnotowano 1 195 rezydentów hotelowych. W okolicy hotelu znajdują się liczne atrakcje turystyczne:

- Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie;
- Muzeum Przyrody w Drozdowie,
- Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie,
- Zagroda Kurpiowska w Kadzidle,
- Stadnina Tarpanów w Popielnie,
- Rezerwat Leśny Szast,
- Gospodarstwo Pszczelarskie,
- Kryty Basen i Hala Sportowa w Kolnie⁶⁸.

W ramach bazy turystycznej gminy Kolno wymienić można także lokale gastronomiczne: Dwór Rogiński w Zabelu oraz Karczma w Zabelu, Dworek Wincenta w Wincencie.

Walorem turystycznym gminy Kolno jest ścieżka rowerowo - edukacyjna, powstała w ramach projektu „Wyrusz z nami w Puszcze” realizowanego przez nieformalną grupę młodzieży Młodzi Przyjaciele Ziemi Koźleńskiej oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Kolnie z siedzibą w Czerwonym.

Rysunek 6. Ścieżka edukacyjno-rowerowa w Koźle

Źródło: www.gminakolno.pl.

Ścieżka ma 13 kilometrów długości, łączy dwie miejscowości- Koźle i Wincenta. Wzdłuż trasy zlokalizowane są tablice informacyjne z opisem ważnych historycznie i przyrodniczo miejsc, drogowskazy oraz punkty do odpoczynku i zabawy. Na tablicach zawarto informacje na temat poniemieckich bunkrów z czasów trwania II Wojny Światowej, ruin punktu granicznego, kościoła w Koźle, wiązu Góry

⁶⁸ www.hotelkozol.com [data dostępu:12.06.2015].

św. Brunona, Stanicy Wędkarskiej, bazy harcerskiej, flory, fauny. Wydano także w 500 egzemplarzach polsko - angielski folder stanowiący przewodnik po trasie⁶⁹.

Na terenie gminy Kolno wśród zabytków można wyróżnić:

Tabela 16. Istniejące zabytki w gminie Kolno

ISTNIEJĄCE ZABYTKI W GMINIE KOLNO	
BORKOWO	
<ul style="list-style-type: none"> • murowany kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy z 1932 r; • Plebania mur. 1918 roku; • Cmentarz rzymskokatolicki; • Borkowo – zespół schronów bojowych. 	
CZERWONE	
<ul style="list-style-type: none"> • Grodzisko wczesnośredniowieczne zwane „Górą” i osady z wczesnego średniowiecza 	
GIETKI	
<ul style="list-style-type: none"> • Zagroda nr 46 składająca się z drewnianego domu i stodoły z lat 30 XX wieku; 	
GLINKI	
<ul style="list-style-type: none"> • Park– nr rej. A – 210/29.04.1980; • pozostałości po zespole dworsko – parkowym; • Ogrodzenie kamienne z początku XX wieku; 	
STARY GROMADZYN	
<ul style="list-style-type: none"> • Wzdłuż drogi Gromadzyn – Tyszki – zespół schronów bojowych; 	
JANOWO	
<ul style="list-style-type: none"> • Historyczny układ przestrzenny wsi; • Wiatrak „Holender”; 	
KOLIMAGI	
<ul style="list-style-type: none"> • Cmentarz z okresu II wojny światowej nr rej. A - 447/30.12.1992 – cmentarz na planie prostokąta o pow. Ok. 015 ha otoczony ogrodzeniem ze słupków kamiennych łączonych żeliwem. Na cmentarzu pochowana jest ludność żydowska pomordowana w latach 1941 – 1943 przez Niemców; 	
KOSSAKI	
<ul style="list-style-type: none"> • Cmentarz z okresu I wojny światowej nr rej. A- 540/10.01.1990 – cmentarz żołnierzy niemieckich i rosyjskich poległych w 1915 roku w liczbie 246. Położony po prawej stronie drogi z Kolna do Grabowa na niewielkim wzgórzu porośniętym lasem. Cmentarz na planie kwadratu, w formie dwusiodłowego kopca otoczonego rowem i walem. W centralnej części obelisk z kamieni polnych zwieńczony pozostałością metalowego krzyża; 	
KUMELSK	
<ul style="list-style-type: none"> • Założenie parkowe; • Kaplica mur. 1885 r.; 	
LACHOWO	
<ul style="list-style-type: none"> • Historyczny układ przestrzenny wsi; • Zespół kościoła paraf pod wezwaniem NMP; • Kościół mur 1874 – 1878 – Nr rej. A-68/28.04.1980.; • Dzwonnica mur k. XIX w. Nr rej. A- 68/28.04.1980; • Plebania mur 1920 r.; • Cmentarz rzymskokatolicki nr rej. A-320/31.08.1987 Na wartość zabytkową cmentarza składają się: kompozycja przestrzenna z układem alej i kwater, architektura cmentarza: mur ogrodzeniowy, kamienny z bramą z II poł. XIX w. oraz nagrobki i krzyże żeliwne powstałe do 1925 r. (najstarsze to nagrobki: Wojciecha Świąszkowskiego zm. 1848 r., Jakuba Danowskiego, zm. 1855 r. i Franciszka Janczewskiego zm. 1886 r.); 	

⁶⁹ www.gminakolno.pl [data dostępu:11.06.2015].

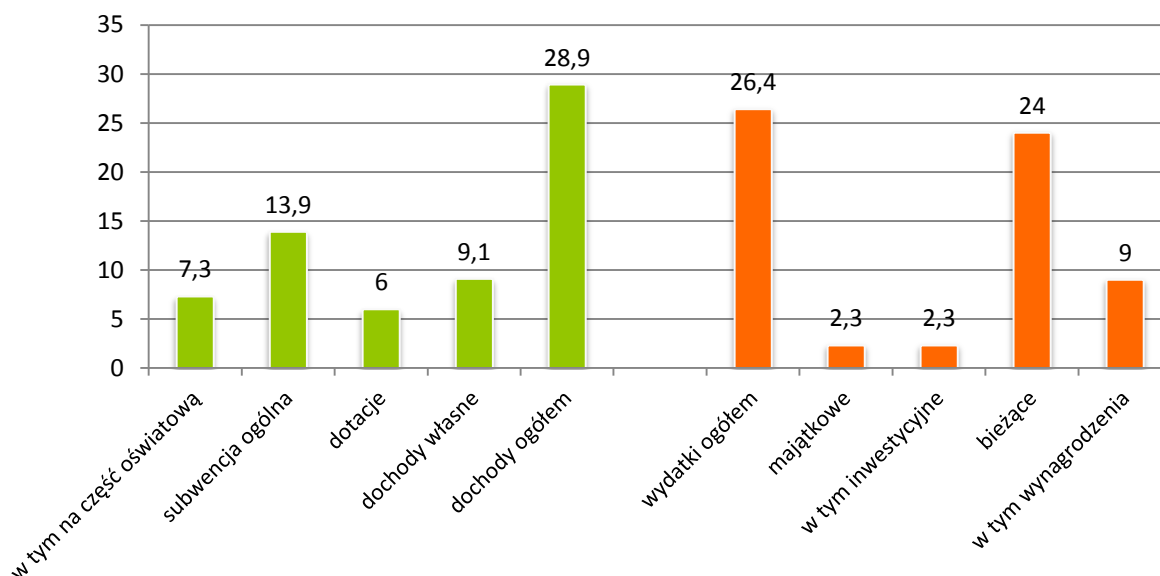
ISTNIEJĄCE ZABYTKI W GMINIE KOLNO
<ul style="list-style-type: none"> kaplica cmentarna – Nr rej A-320/31.08.1987 wzniesiona w 1818 r.; zespół dworsko – parkowy nr rej A-70/29.04.1980; Dwór mur. K. XIX w Nr rej. A-224/12.03.1986; Stajnia kam. k. XIX w.; Chlewnia, mur. k. XIX w.; Stodoła, kam. k. XIX w.; Spichlerz mur., k. XIX w.; Park XIX-XX w. – Nr rej. A-70/29.04.1980; Ogrodzenie, mur., k. XIX w.;
ŁOSEWO
<ul style="list-style-type: none"> Kościół mur., 1840 e. nr rej. A-517/15.11.1994; mogiły z okresu II wojny światowej na cmentarzu rzymskokatolickim nr rej. A-138/31.08.1987; cmentarz z okresu I wojny światowej nr rej. A-265/06.03.1987 – cmentarz na planie prostokąta, otoczony walem ziemnym, układ wewnętrzny regularny – mogiły pojedyncze i zbiorowe. Miejsce spoczynku żołnierzy poległych w 1915 r.;
TRUSZKI ZALESIE
<ul style="list-style-type: none"> Grodzisko wczesnośredniowieczne nr rej. A-178/04.04.1988 – badane wnikliwie przez zespół archeologów z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Prace wykopaliskowe rozpoczęto w 1985 roku, a poprzedzono je badaniami powierzchniowymi w 1984 – 1985 r. Ostatnio badania prowadzone były w 2011 r.;
WINCENTA
<ul style="list-style-type: none"> Historyczny układ przestrzenny wsi; Dawny Urząd Celny, mur. L. 20-30 XX w., nr rej. A-390/11.08.1989 – Ten murowany budynek stanowi materialne świadectwo historycznego przebiegu pn. granicy Mazowska wytyczonej w poł. XIV w. i utrzymanej do 1939 r.; Cmentarz z okresu II wojny światowej (jeńców radzieckich) nr rej. A-434/30.12.1991Cmentarz na palnie zbliżonym do prostokąta, gdzie pochowanych jest ok. 12 000 osób pomordowanych w latach 1942-44. W części środkowej usytuowany jest kamienno – betonowy pomnik; Szkoła mur. L. 20 XX w., ślady osadnictwa z późnego paleolitu, neolitu i późnego średniowiecza, obozowisko z epoki kamienia, osada z epoki brązu;
WŚCIEKLICE
<ul style="list-style-type: none"> Kuźnia w zagrodzie nr 8, murowana z lat 20 XX wieku;
ZASKRODZIE
<ul style="list-style-type: none"> Oficyna, mur. K. XIX w.;
KOZIOŁ
<ul style="list-style-type: none"> Kozioł – Punkt oporu; obozowisko z późnego paleolitu i mezolitu, osada z wczesnego średniowiecza; ślady osadnictwa z mezolitu, wczesnej epoki brązu, osada; ślady osadnictwa z okresu mezolitu, wczesnego i późnego średniowiecza; obozowisko z mezolitu, wczesnej epoki brązu, z wczesnego średniowiecza;
GÓRSZCZYŻNA
<ul style="list-style-type: none"> osada z wczesnego średniowiecza, osada z wczesnego i późnego średniowiecza, ślady osadnictwa z okresu mezolitu, wczesnego i późnego średniowiecza;
KIEŁCZE KOPKI
<ul style="list-style-type: none"> osada z okresu średniowiecza;

Źródło: Opracowanie własne.

6.5.ZARZĄDZANIE

W 2013 roku w gminie Kolno wydatkowano 26,4 mln zł, przy ogólnym dochodzie na poziomie 28,9 ml zł. Bieżące wydatki gminy wyniosły 24 ml zł, w tym 9 mln zł zostało przeznaczone na wynagrodzenia osób pracujących, zarejestrowanych w gminie Kolno. W ramach kategorii dochodowej wskazać można również dotacje otrzymywane przez samorządy.

Wykres 4. Dochody i wydatki budżetu gminy według rodzajów w 2013 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2013 roku wysokość otrzymanych dotacji wyniosła 9,1 mln zł. Dochody własne stanowiły w dochodach ogółem 31,3% budżetu gminy. Udział wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach własnych wynosił 15,3%. W gminie w 2013 roku 100% wydatków majątkowych przeznaczono na cele inwestycyjne. Wydatki majątkowe inwestycyjne stanowiły 8,8% wydatków ogółem budżetu gminy. Poniżej przedstawiono strukturę dochodów i wydatków budżetu gminy według rodzajów, przypadającą na 2013 rok.

Na przełomie lat 2010-2013 najwięcej środków z budżetu gminy Kolno było przeznaczanych na sektory: oświatę i wychowanie, pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz na administrację publiczną. W 2013 roku 42,4% ogółu wydatków budżetowych wydatkowanych było na oświatę, w zakresie

nauczania, jak i infrastruktury szkolno - przedszkolnej. W roku 2013, względem roku 2010, w największym stopniu, obniżono wydatkowane kwoty w sektorach: gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rolnictwo i łowiectwo, transport i łączność. Obniżenie wartości wydatkowanych kwot może być powiązane z pogarszającym się stanem dróg gminnych, brakiem rozwoju gałęzi rolnictwa oraz dalszym brakiem sieci komunalnej na terenie gminy Kolno.

Tabela 17. Wydatki budżetu gminy według działów w latach 2011-2013

	2011	2012	2013
WYDATKI OGÓŁEM	100	100	100
Rolnictwo i łowiectwo	12,9	6,0	8,7
Transport i łączność	3,9	1,2	1,5
Gospodarka mieszkaniowa	0,5	0,3	0,3
Administracja publiczna	16,4	16,5	17,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,9	1,5	1,0
Oświata i wychowanie	37,4	37,1	42,4
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	20,5	21,0	20,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,8	0,5	0,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,2	1,0	1,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,2	12,1	3,6
Kultura fizyczna	0,1	0,1	0,1
Działalność usługowa	0,1	0,4	0,1
Ochrona zdrowia	0,3	0,3	0,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

6.6. GŁÓWNE ZADANIA INWESTYCYJNE ZREALIZOWANE W LATACH 2010-2014⁷⁰

- Kompleksowa modernizacja stacji uzdatniania wody w Zabielu;
- Zakup sprężarki do napowietrzania wody i agregatu prądotwórczego do stacji uzdatniania wody w Janowie;
- Budowa sieci wodociągowej we wsi Kolonia Borkowo;
- Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Zabiele-Kolimagi-Gietki oraz Kozioł-Waszki-Górszczyzna i Wincenta;

⁷⁰ Gazeta Gminna 10 (73)/2014, str. 7.

- Rozbudowa i wykonanie nadbudowy Szkoły Podstawowej w Lachowie;
- Place zabaw dla dzieci przy szkołach podstawowych w Borkowie, Janowie, Wykowie, Zaskroldziu, Czerwonym, Zabelu, Lachowie i Kossakach;
- Wiaty przystankowe dla dzieci w Czerwonym, Wincencie, Filipkach Małych, Starym Gromadynie, Janowie, Koziki-Olsztyny;
- Zakup i montaż pieców centralnego ogrzewania w szkołach w Borkowie i Janowie;
- Remont budynków użyteczności publicznej w Janowie, Lachowie, Zabelu, Wykowie, Górskich, Czerwonym, Starym Gromadynie, Borkowie, Kumelsku;
- Wyposażenie do świetlic wiejskich w Górskich, Wykowie, Borkowie, Zaskroldziu i Starym Gromadynie;
- Boisko sportowe do piłki nożnej z bieżnią okólną i prostą w Lachowie;
- Most na rzece Wincenta w miejscowości Danowo;
- Dotacja dla powiatu kolneńskiego na przebudowę drogi powiatowej 1891B Kolno-Janowo-Łosewo-Niskowizna;
- Kanalizacja deszczowa odwodnienia dróg we wsi Czerwone;
- Utwardzenie poboczy drogi we wsi Zabiele Zakaleń i we wsi Rupin;
- Oświetlenie uliczne we wsi Glinki;
- Przebudowa dróg gminnych: Borkowo-Wścieklice, Kossaki-Lachowo, we wsiach: Koziki Olszyny; Truszki Patory, Okurowo, Wincenta;
- Budowa parkingów w Zabelu, Wykowie i Zaskroldziu;
- Dotacje celowe dla Parafii w Lachowie na wykonanie prac restauratorskich wnętrza kościoła;
- Dotacja celowa dla miasta Kolno w związku z partycypacją w kosztach rekultywacji wysypiska odpadów komunalnych w miejscowości Górskie;
- Dotacja celowa dla miasta Łomża w związku z budową systemu gospodarki odpadami w miejscowości Czartoria w gminie Miastkowo;
- Zakup nowego wozu strażackiego dla OSP Lachowo.

6.7. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO W OBSZARZE GMINY

INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO OBWIESZCZONE W 2014/2015 roku⁷¹

1. Budowa drogi w miejscowości Łosewo o łącznej długości 1446 m ze zjazdami

DATA OBWIESZCZENIA: 12.12.2014

ZADANIA: Budowa drogi w miejscowości Łosewo o łącznej długości 1446 m ze zjazdami i indywidualnymi i na drogi poboczne, przebudowa i budowa rowów odwadniających, przebudowa i budowa przepustów oraz ewentualna przebudowa kolidującej infrastruktury technicznej.

NR DZIAŁKI: 8,9,10/1,11,12,22,180,181/2,25/5,25/7,183,26/1,28,29,30, 32,33,34,188,189,35,36,45,50,60,185,190,191,193 w obrębie miejscowości Łosewo;

2. Budowa drogi w miejscowości Kozioł od km roboczego 0+000 do km roboczego 1+687 o długości 1687 m ze zjazdami

DATA OBWIESZCZENIA: 12.12.2014

ZADANIA: Budowa drogi w miejscowości Kozioł od km roboczego 0+000 do kilometra roboczego 1+687 i długości 1687m ze zjazdami indywidualnymi na drogi poboczne, przebudowa i budowa rowów odwadniających, przebudowa i budowa przepustów oraz ewentualna przebudowa kolidującej infrastruktury technicznej.

NR DZIAŁKI: 687, 743, 498, 223/2, 221, 219, 199, 200, 202, 218 w obrębie miejscowości Kozioł;

3. Budowa drogi gminnej nr 4393 B oraz drogi wewnętrznej w miejscowości Zabiele o łącznej długości 1877 m ze zjazdami

DATA OBWIESZCZENIA: 12.12.2014

ZADANIA: Budowa drogi gminnej nr 4393 B oraz drogi wewnętrznej w miejscowości Zabiele o łącznej długości 1877 m ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowa i budowa rowów odwadniających, przebudowa i budowa przepustów oraz ewentualna przebudowa kolidującej infrastruktury technicznej

NR DZIAŁKI: 645, 449, 464/1, 464/2, 466, 467, 468, 471, 474, 479, 484, 646/1, 646/2, 499, 500, 501, 502, 503, 505, 506, 508, 509, 510 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 522, 523, 524, 525, 1241, 1254, 1666, 1668, 2219 w obrębie miejscowości Zabiele;

4. Budowa dróg gminnych Nr 4394B i 4371B w miejscowości Czerwone o łącznej długości 1445 m ze zjazdami indywidualnymi

DATA OBWIESZCZENIA: 12.12.2014

ZADANIA: Budowa dróg gminnych Nr 4394B i 4371B w miejscowości Czerwone o łącznej długości 1445 m ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowa i budowa rowów odwadniających, przebudowa i budowa przepustów oraz ewentualna przebudowa kolidującej infrastruktury technicznej;

NR DZIAŁKI: 626, 627, 628, 631, 632, 377/2, 404/4, 424/4, 426/5, 584, 597, 602 w obrębie miejscowości Czerwone;

5. Obwieszczenie - budowie drogi ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowie i budowie rowów odwadniających, przebudowie i budowie przepustów oraz ewentualnej przebudowie kolidującej infrastruktury technicznej

⁷¹ www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl [data dostępu:10.06.2015].

INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO OBWIESZCZONE W 2014/2015 roku⁷¹

DATA OBWIESZCZENIA: 03.10.2014

ZADANIA: Budowa drogi ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowie i budowie rowów odwadniających, przebudowie i budowie przepustów oraz ewentualnej przebudowie kolidującej infrastruktury technicznej;

NR DZIAŁKI: 358, 277, 307, 320, 286, 310/1 w obrębie miejscowości Stary Gromadzyn;

6. Obwieszczenie - budowie drogi ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowie i budowie rowów odwadniających, przebudowie i budowie przepustów oraz ewentualnej przebudowie kolidującej infrastruktury technicznej

DATA OBWIESZCZENIA: 03.10.2014

ZADANIA: Budowa drogi ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowie i budowie rowów odwadniających, przebudowie i budowie przepustów oraz ewentualnej przebudowie kolidującej infrastruktury technicznej;

NR DZIAŁKI: 248/2, 247, 452 w obrębie miejscowości Zaskrodzie;

7. Obwieszczenie - budowie dróg ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowie i budowie rowów odwadniających, przebudowie i budowie przepustów oraz ewentualnej przebudowie kolidującej infrastruktury technicznej

DATA OBWIESZCZENIA: 03.10.2014

ZADANIA: Budowa dróg ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowie i budowie rowów odwadniających, przebudowie i budowie przepustów oraz ewentualnej przebudowie kolidującej infrastruktury technicznej;

NR DZIAŁKI: 54, 76, 24, 25, w obrębie miejscowości Rydzewo – Świątki;

8. Obwieszczenie - Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Nr 104390B w miejscowości Janowo gm. Kolno o długości 1701,83 m

DATA OBWIESZCZENIA: 24.04.2015

ZADANIA: Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Nr 104390B w miejscowości Janowo gm. Kolno o długości 1701,83 m

NR DZIAŁKI: obręb Janowo: 482, 484, 481, 117/13, 119/6, 306/2, 119/7, 119/8, 119/9, 120/1, 305, 121/2, 304/1, 304/2, 303/1, 303/2, 122/2, 302, 301/2, 123/3, 123/4, 124/3, 124/4, 317/1, 317/2, 317/4, 300, 316, 125/5, 125/6, 299/1, 298, 127/2, 128/3, 128/4, 483, 297/2, 129/2, 296/2, 130/3, 130/4, 131/2, 132/4, 132/3, 133/2, 134/3, 134/4, 135/2, 136/2, 137/2, 138/2, 139/2, 139/5, 136/1, 135/1, 129/3, 128/2, 128/1, 127/3, 126/1, 126/2, 126/3, w obrębie miejscowości Łosewo: 1.

9. Obwieszczenie Budowa dwóch odcinków dróg o łącznej długości 1903 m w miejscowości Borkowo

DATA OBWIESZCZENIA: 09.09.2014

ZADANIA: Budowa dwóch odcinków dróg o łącznej długości 1903 m w miejscowości Borkowo ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowa i budowa rowów odwadniających, przebudowa i budowa przepustów oraz ewentualna przebudowa kolidującej infrastruktury technicznej;

NR DZIAŁKI: 5/8, 86/4, 97/1, 97/2, 98/11, 100/17, 100/19, 664, 657, 663/1, 665/1, 666, 690

INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO OBWIESZCZONE W 2014/2015 roku⁷¹

obręb Borkowo, 216/3, 227/1, 228/1, 268, 269 w obrębie miejscowości Zaskrodzie;

10. Obwieszczenie Przebudowa drogi powiatowej Nr 1879 B Bialiki - Rupin - Górskie długości 1927 m w miejscowości Bialiki, Rupin, Górskie

DATA OBWIESZCZENIA: 17.11.2014

ZADANIA: Przebudowa drogi powiatowej Nr 1879 B Bialiki - Rupin - Górskie długości 1927 m w miejscowości Bialiki, Rupin, Górskie ze zjazdami indywidualnymi i na drogi boczne, przebudowa i budowa rowów odwadniających, przebudowa i budowa przepustów oraz ewentualna przebudowa kolidującej infrastruktury technicznej;

NR DZIAŁKI: 113/1, 112, 74/1 obręb wsi Bialiki, 40/1, 222/1, 31/1, 224/1, 33/1, 34/1, 35/1, 45/1, 223/1, 63/1, 62/1, 36/1, 61/1, 38/1, 212/1, 64/1, 222/2 obręb wsi Rupin i nr 36/1, 36/2, 302, 303/1, 281/1, 304/1, 265/1 w obrębie wsi Górskie;

11. Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Nr 104390B w miejscowości Janowo gm. Kolno

DATA OBWIESZCZENIA: 29.05.2015

ZADANIA: Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Nr 104390B w miejscowości Janowo gm. Kolno o długości 1701,83 m;

NR DZIAŁKI: obręb Janowo: 482, 484, 481, 117/13, 119/6, 306/2, 119/7, 119/8, 119/9, 120/1, 305, 121/2, 304/1, 304/2, 303/1, 303/2, 122/2, 302, 301/2, 123/3, 123/4, 124/3, 124/4, 317/1, 317/2, 317/4, 300, 316, 125/5, 125/6, 299/1, 298, 127/2, 128/3, 128/4, 483, 297/2, 129/2, 296/2, 130/3, 130/4, 131/2, 132/4, 132/3, 133/2, 134/3, 134/4, 135/2, 136/2, 137/2, 138/2, 139/2, 139/5, 136/1, 135/1, 129/3, 128/2, 128/1, 127/3, 126/1, 126/2, 126/3, obręb Łosewo: 1.

12. Obwieszczenie w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, polegającej na budowie elektroenergetycznej linii kablowej wysokiego napięcia 110kV

DATA OBWIESZCZENIA: 01.10.2014

ZADANIA: Budowa elektroenergetycznej linii kablowej wysokiego napięcia 110kV wraz z siecią teleinformatyczną, relacji Grabowo-Kolno, o długości ok. 16,75 kilometrów

NR DZIAŁKI:

- 37, 155, 40/1, 167, 40/2, 166, 78, 79/1, 82/1, 79/2 w obrębie geodezyjnym nr 13 (Konopki Białystok),

- 95/1, 137, 282, 58/8, 142, 60/1, 131/1, 60/4, 128, 60/3, 27/2, 132, 34/1, 35/1 w obrębie geodezyjnym nr 26 (Skroda Wielka),

- 77/4, 121, 75 w obrębie geodezyjnym nr 27 (Skroda Mała),

- 36/1, 96, 36/4, 94, 37/1, 95, 31/1, 105, 24/2, 118 w obrębie geodezyjnym nr 20 (Koziki Olszyny),

- 120, 114, 105, 102, 96, 76, 63, 58, 43 w obrębie geodezyjnym nr 26 (Obiedzino),

- 32, 28, 16, 11 w obrębie geodezyjnym nr 28 (Pachuczyn),

- 140, 147, 155, 42, 37, 30 w obrębie geodezyjnym nr 5 (Czernice),

- 67, 113/1, 112, 148, 156 w obrębie geodezyjnym nr 35 (Tyszyński Łabno),

- 43, 26/1, 64, 25/2, 65, 28/3, 28/1, 27/1, 27/2 w obrębie geodezyjnym nr 14 (Gromadzyn Wykno),

INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO OBWIESZCZONE W 2014/2015 roku⁷¹

- 285, 320, 309, 326/2, 356 w obrębie geodezyjnym nr 32 (Stary Gromadzyn),
 - 2480/1, 2479, 2478 w obrębie geodezyjnym nr 01 (Kolno).
-

7. ANALIZA SWOT

Tabela 18. Analiza desk research w zakresie przestrzeni i środowiska

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - położenie na szlaku turystycznym wiodącym z centrum i południa Polski na Pojezierze Mazurskie; - dobry układ sieci transportowej; - istnienie ścieżki rowerowo-edukacyjnej; - istnienie zaplecza historycznego – zabytki, historyczne granice; - istnienie nieeksploatowanych złóż piasku ze żwirem oraz piasku; - prowadzenie działań w zakresie ochrony środowiska; - zlokalizowanie na terenie gminy obszaru Natura 2000; - występowanie obiektów o charakterze mokradłowym; - występowanie na terenie gminy kompleksów torfowisk przejściowych oraz borów bagiennych oraz zanikających ekosystemów; - dominacja w strukturze powierzchni użytków rolnych; - duży udział lasów w obszarze gminy; - dostępność 4 ujęć wody. 	<ul style="list-style-type: none"> - położenie z dala od tras międzynarodowych; - sezonowa uciążliwość ruchu tranzytowego w kierunku Mazur; - rolniczy charakter regionu; - wysokie jakościowo ziemie wyłącznie na obszarze 6 wsi; - brak sieci kanalizacyjnej w obszarze; - niska jakość wód powierzchniowych; - zanieczyszczenie wód; - niska świadomość ekologiczna mieszkańców; - wykorzystywanie węgla kamiennego w celach energetycznych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie naturalnych złóż; - rozwój rolnictwa ekologicznego; - edukacja ekologiczna; - poszerzenie wiedzy z zakresu odnawialnych źródeł energii; - aktywizacja społeczności lokalnych do działań ekologicznych; - uprawa roślinna na cele energetyczne; - wykorzystanie słomy na cele energetyczne; - zmiana sposobu ogrzewania budynków – wykorzystanie biomasy; - promocja regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego odpadami i ściekami; - zanieczyszczenie wód powierzchniowych odpadami i ściekami; - zanieczyszczenie powietrza; - pogorszenie stanu gleb w regionie; - bliskość znacznych atrakcji turystycznych Mazur jako zagrożenie monopolu turystycznego Mazur.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy desk research.

Tabela 19. Analiza desk research w zakresie sfery gospodarczej

SFERA GOSPODARCZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego; - duży areał użytków rolnych; - możliwość uprawy roślin energetycznych; - możliwość rozwoju produkcji energii odnawialnej; - istnienie zakładów wytwórczo-usługowych (Tartaki); - istnienie gospodarstw rolnych nastawionych na chów bydła i trzody chlewnej; - przestrzeganie norm BHP w gospodarstwach rolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - niska aktywność inwestycyjna; - niska aktywność podmiotów gospodarczych w zakresie działalności gastronomicznej i kwaterunkowej; - brak oferty turystycznej; - dominacja działalności indywidualnej w sektorze rolnictwa; - wysoki odsetek bezrobocia; - brak wysoko wydajnej infrastruktury teleinformatycznej; - brak świadomości ekologicznej wśród mieszkańców regionu, brak wiedzy z zakresu odnawialnych źródeł energii.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie odpowiedniej promocji regionu; - promowanie inwestycji lokalnych; - rozwój przedsiębiorczości; - tworzenie nowych miejsc pracy; - przebranżowienie osób pozostających bez pracy, rozwój nowych branż w regionie; - dostępność zewnętrznych środków finansowych na rozwój kapitału ludzkiego i społecznego; - rozwój energetyki odnawialnej; - uprawa roślinności na cele energetyczne; - poszerzenie wiedzy z zakresu odnawialnych źródeł energii; - rozwój branży turystycznej i agroturystycznej; - rozwój infrastruktury turystycznej i agroturystycznej; - aktywność podmiotów gospodarczych w zakresie działalności gastronomicznej i kwaterunkowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak zainteresowania inwestorów regionem; - zwiększenie liczby osób pozostających bez pracy; - brak dotacji w zakresie doinwestowania infrastruktury zaplecza turystycznego; - postępujące zanieczyszczanie powietrza, gleb i wód; - niewykorzystanie potencjału rolnego gminy; - niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy desk research.

Tabela 20. Analiza desk research w zakresie infrastruktury technicznej

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - istniejąca sieć ulic gminnych utwardzonych; - podejmowanie inicjatyw na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym; - dobry (w 60%) stan dróg krajowych oraz wojewódzkich; - wystarczający potencjał zasobów wodnych; - przeprowadzanie termomodernizacji budynków publicznych; - poprawa warunków mieszkaniowych; - prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów; - istnienie sieci energetycznej; - rozbudowa wodociągów; - modernizacja Stacji Uzdatniania Wody. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak gazyfikacji sieciowej; - brak kanalizacji sieciowej; - brak oczyszczalni ścieków; - niedoinwestowanie w zakresie ochrony środowiska związanej z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków sanitarnych; - brak centralnej sieci ciepłowniczej; - brak sieci kolejowej; - niewystarczająca liczba inwestycji w zakresie niekonwencjonalnego pozyskiwania energii cieplnej; - istniejące pozostałości azbestowe; - brak inicjatyw w zakresie pozyskiwania energii z odpadów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału odzysku energii z odpadów; - zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska śmieci; - zmiana sposobu ogrzewania budynków; - rozbudowa wodociągu na obszarze gminy w obszarach kolonijnych; - rozbudowa ulicznej kanalizacji na terenach, gdzie istnieje sieć wodociągowa, gdzie lokalizowany jest przemysł oraz gdzie przewiduje się rozrost branży turystycznej oraz agroturystycznej; - budowa oczyszczalni ścieków; - budowa gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy 500 mm z tłoczni na gazociągu tranzytowym Rosja-Niemcy; - budowa gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy 150 mm zasilającego miasto i gminę Kolno; - szerzej zakrojona współpraca z innymi jednostkami w zakresie utylizacji odpadów; - dalsza naprawa nawierzchni dróg przecinających obszar gminy Kolno; - zalesianie terenów byłych składowisk. 	<ul style="list-style-type: none"> - mała świadomość ekologiczna i zdrowotna mieszkańców; - zagrożenie zanieczyszczeniem środowiska naturalnego; - emisja spalin do atmosfery pochodząca z procesu spalania węgla kamiennego w indywidualnych kotłowniach; - niedoinwestowanie w zakresie ochrony środowiska związanej z odprowadzeniem i oczyszczaniem ścieków sanitarnych; - pogarszający się stan dróg przy narastającym ruchu samochodowym;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy desk research.

Tabela 21. Analiza desk research w zakresie infrastruktury społecznej

SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność placówek edukacyjnych; - komputeryzacja placówek edukacyjnych i bibliotecznych; - nagradzane działania oświatowe; - dostępność ośrodków kultury; - termomodernizacja obiektów publicznych; - dotowanie istniejących placówek kulturowych; - działalność sportowa podejmowana w ramach funkcjonowania placówek oświatowych; - funkcjonowanie stowarzyszeń, Ochotniczych Straży Pożarnych i klubów sportowych; - duża rezerwa powierzchni do zagospodarowania; - polepszanie warunków sanitarnych i energetycznych mieszkań; - funkcjonowanie internetowych źródeł informacji lokalnej; - podejmowanie inicjatyw w zakresie GOPSu; - prowadzenie działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa w gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca infrastruktura medyczno-zdrowotna w zakresie dostępności aptek i punktów aptecznych; - organizacja lokalnych imprez kulturalnych i sportowych; - niewystarczająca infrastruktura w zakresie infrastruktury pomocowej; - spadek liczby uczniów; - brak bazy informacyjnej; - brak promocji regionu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - promocja oferty kulturalnej; - stworzenie bazy informacyjnej - poprawa warunków mieszkaniowych; - rozwój infrastruktury medyczno- zdrowotnej; - zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki lekarskiej; - rozwój infrastruktury kulturalnej; - organizacja imprez poza regionalnych; - krzewienie kultury regionu; - rozwój infrastruktury pomocowej- pomoc doraźna. 	<ul style="list-style-type: none"> - proces zamykania placówek oświatowych nauczania z uwagi na zmniejszającą się liczbę uczniów; - utrzymująca się tendencja spadkowa w liczbie uczniów;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy desk research.

8. OPIS BADAŃ EWALUACYJNYCH WYKONANYCH NA ZLECENIE STAROSTWA POWIATOWEGO KOLNO

8.1. BADANIA ILOŚCIOWE

Badania ilościowe to badania, w których realizowany jest pomiar. Eksplorowane zmienne można zmierzyć – określić liczbę wskazań do zaawansowanych analiz statystycznych, jak analiza czynnikowa, tworzenie skali. W tego typu badaniach istotą jest pomiar, który ma na celu porównanie zebranych wyników w zbiorczych analizach. Jednakże pytania otwarte również mogą dotyczyć badań ilościowych.

8.1.1. Informacja metodologiczna realizowanych badań

W opracowaniu przedstawiono dane, które pozyskano w pomiarze wykonanym dla Starostwa Powiatowego w Kolnie. Celem opracowania było wskazanie preferencji mieszkańców gminy Kolno względem powiatu kolneńskiego. Na potrzeby wykonania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020 wykorzystano wskazania respondentów dotyczące oceny powiatu z zakorzenioną perspektywą lokalną, gminną.

W ramach badań wykonanych dla Starostwa Powiatowego w Kolnie wykonano badania o charakterze:

- **badania bezpośredniego** z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety (PAPI)
- oraz **badania telefonicznego** wspomaganego komputerowo (CATI).

Tabela 22. Liczba ankiet zakładanych do realizacji z podziałem na technikę badania oraz miejsce zamieszkania respondenta

	CATI	PAPI
RAZEM	624	
POWIAT	312	312
Gmina miejska Kolno	52	52
Gmina miejsko - wiejska Stawiski	52	52
Gmina wiejska Grabowo	52	52
Gmina wiejska Kolno	52	52
Gmina wiejska Mały Płock	52	52
Gmina wiejska Turośl	52	52

Źródło: Opracowanie własne.

Próba badań wyniosła 624 (312 – PAPI, 312 – CATI) respondentów w 6 gminach powiatu kolneńskiego. Została dobrana w sposób warstwowo – losowy reprezentatywnie dla całej populacji powiatu kolneńskiego pod względem **miejsca zamieszkania**. Wyliczono ją w oparciu o wyniki Spisu Powszechnego GUS, zgodnie z którym w dniu 31.12.2011 powiat liczył 39 990 mieszkańców.

W metodzie doboru próby zastosowano następujące wytyczne:

- wielkość akceptowalnego błędu pomiaru;
- zakres zmienności mierzonej cechy w populacji;
- zakładany przedział ufności;
- wielkość populacji.

Tabela 23. Dobór próby do badania CATI i PAPI

ZAŁOŻENIE	WARTOŚĆ
POZIOM UFNOŚCI	0,95
SZACOWANA WIELKOŚĆ FRAKCJI	0,5
BŁĄD MAKSYMALNY	0,039
WIELKOŚĆ POPULACJI	624*

* Wielkość populacji = 622, ale uwagi na podział respondentów na miejsce zamieszkania – gminy przyjęto **624** ankiety do wykonania.

Zakres badania dotyczył następujących zagadnień:

Zasoby naturalne, warunki przyrodnicze w obszarze powiatu, zasoby kulturowe, rynek pracy, mieszkalnictwo, sieć komunikacyjna, drogowa, sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, gospodarka odpadami, sieć energetyczna, infrastruktura zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, aktywność mieszkańców, działalność organizacji pozarządowych.

Na potrzeby wykonania opracowania wydzielono dane zebrane w grupie mieszkańców gminy wiejskiej Kolno. Wyniki badania PAPI i CATI oparte są o efekty pomiaru w grupie 104 mieszkańców gminy wiejskiej Kolno.

Tabela 24. Liczba zrealizowanych ankiet z podziałem na technikę badania w gminie wiejskiej Kolno.

	CATI	PAPI
Gmina wiejska Kolno	52	52

Źródło: Opracowanie własne.

8.1.2. Informacje o uczestnikach badań

METRYCZKA BADAŃ PAPI i CATI

W badaniu PAPI odnotowano znaczącą przewagę kobiet w grupie badanych, natomiast w pomiarze telefonicznym – mężczyzn. W obydwu ankietowaniach dominowali respondenci w wieku 35-44 lat oraz osoby z wykształceniem średnim. Wśród uczestników badania PAPI 29 osób deklaroowało zatrudnienie w przedsiębiorstwach prywatnych, natomiast w pomiarze telefonicznym pracujących było 15 osób, ze szczególną dominacją pracowników sektora prywatnego.

Tabela 25. Informacje o uczestnikach badań PAPI i CATI

ZMIENNA		BADANIE PAPI	BADANIE CATI
PŁEĆ	Kobieta	61,5%	48,1%
	Mężczyzna	38,5%	51,9%
	LICZEBNOŚĆ	52	52
WIEK	18-24 lata	23,1%	0,0%
	25-34 lata	9,6%	7,7%
	35-44 lata	25,0%	25,0%
	45-54 lata	19,2%	19,2%
	55-67 lat	19,2%	19,2%
	67+ lat	3,8%	23,1%
	Odmowa	0,0%	5,8%
	LICZEBNOŚĆ	52	52
WYKSZTAŁCENIE	Brak wykształcenia	0,0%	0,0%
	Podstawowe	0,0%	9,6%
	Gimnazjalne	7,7%	0,0%
	Zasadnicze zawodowe	30,8%	13,5%
	Średnie	51,9%	55,8%
	Wyższe	9,6%	9,6%
	Inne	0,0%	0,0%
	Odmowa	0,0%	11,5%
	LICZEBNOŚĆ	52	52

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań PAPI i CATI.

ZMIENNA		BADANIE PAPI	BADANIE CATI
STATUS ZAWODOWY	Uczeń\student	17,3%	0,0%
	Zajmuję się domem	5,8%	23,1%
	Bezrobotny	15,4%	19,2%
	Pracujący	55,8%	30,8%
	Emeryt\Rencista	5,8%	26,9%
	LICZEBNOŚĆ	52	52
MIEJSCE PRACY⁷²	Własna działalność gospodarcza	20,7%	0,0%
	Przedsiębiorstwo prywatne	24,1%	81,3%
	Przedsiębiorstwo publiczne	13,8%	18,8%
	Organizacja pozarządowa	0,0%	0,0%
	Urząd Miasta\Urząd Gminy	13,8%	0,0%
	Jednostka budżetowa	17,2%	0,0%
	Inne	10,3%	0,0%
	LICZEBNOŚĆ	29	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań PAPI i CATI.

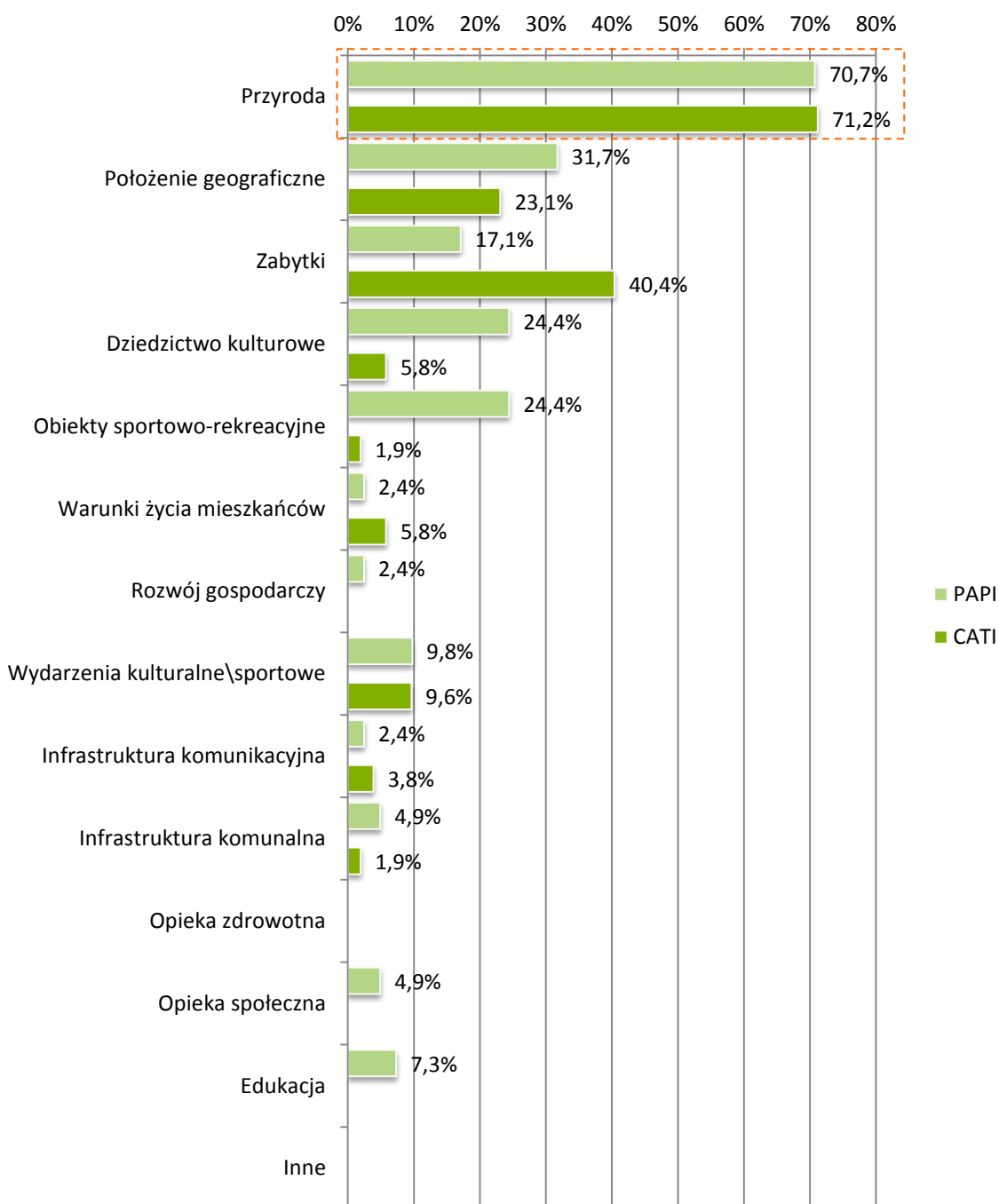
8.1.3. Wyniki badań

Celem przeprowadzonego ankietowania było pozyskanie wiedzy na temat uwarunkowań wpływających na rozwój powiatu kolneńskiego. Wyniki dotyczą oceny obszaru powiatu jego mieszkańców z uwzględnieniem szczególnych aspektów. Uczestnicy badania, jako mieszkańcy gminy wiejskiej Kolno, mieli za zadanie ocenę wyżej wskazanych uwarunkowań ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy lokalnej, czyli gminnej. Wszelkie wskazania uczestników badania dotyczące powiatu można analizować z zachowaniem lokalnego pierwiastka.

W obydwu badaniach (PAPI i CATI) za najważniejsze atuty gminy wiejskiej Kolno ankietowani uznali przyrodę. W badaniu telefonicznym częstszym wskazaniem była odpowiedź „zabytki” (40,4%), natomiast w pomiarze bezpośrednim – „położenie geograficzne” (31,7%).

⁷² Na pytanie odpowiadali mieszkańcy gminy wiejskiej Kolno, którzy w pytaniu o status zawodowy wskazali „Pracujący”.

Wykres 5. Jakie atuty Pana/Pani zdaniem posiada powiat kolneński [w %]

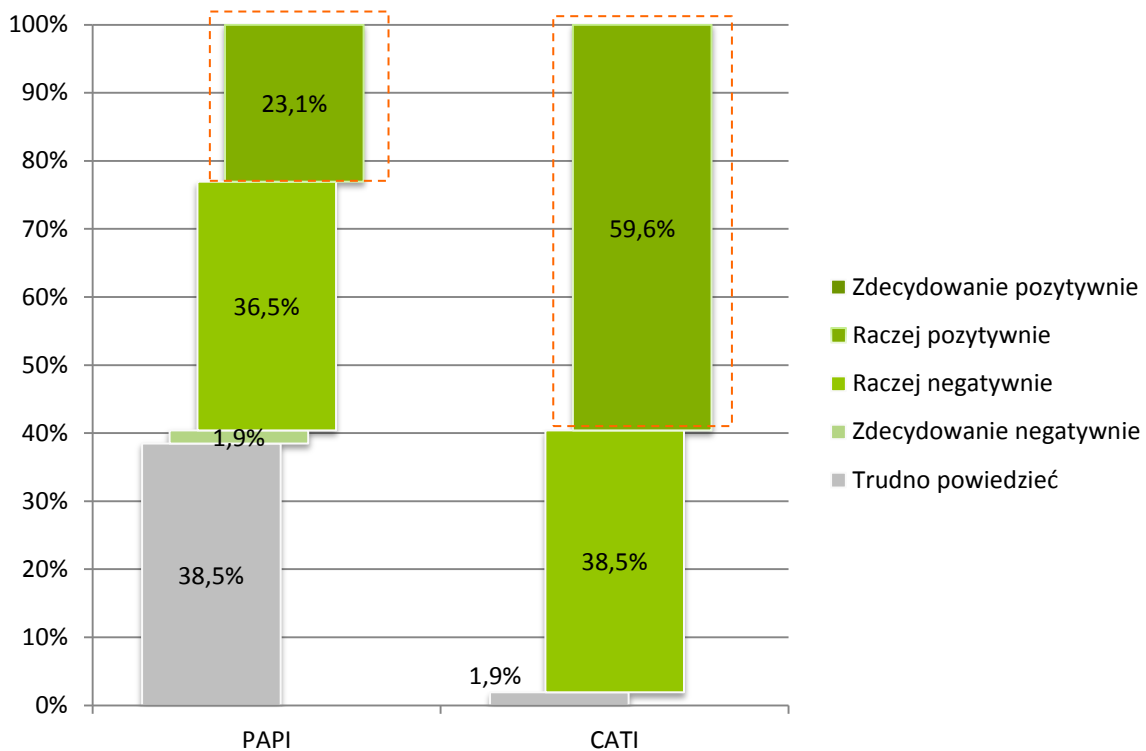

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań PAPI i CATI.

Zmiany, które zaszły w powiecie kolneńskim zostały najwyżej ocenione wśród uczestników badania telefonicznego (CATI), aż 59,6% badanych wskazało odpowiedź „zdecydowanie pozytywnie”. Jedynie 1,9% respondentów tego pomiaru uchyliło się od odpowiedzi na wyżej postawione pytanie. W badaniu bezpośrednim (PAPI)

odnotowano duży odsetek uczestników badania , którzy wskazali na odpowiedź „trudno powiedzieć” (38,5%). Ponad dwukrotnie mniej respondentów, względem badania telefonicznego, oceniło zmiany zdecydowanie pozytywnie (23,1%).

Wykres 6. Jak ocenia Pan/Pani zmiany, które zaszły w powiecie kolneńskim od 2008 roku? [w %]

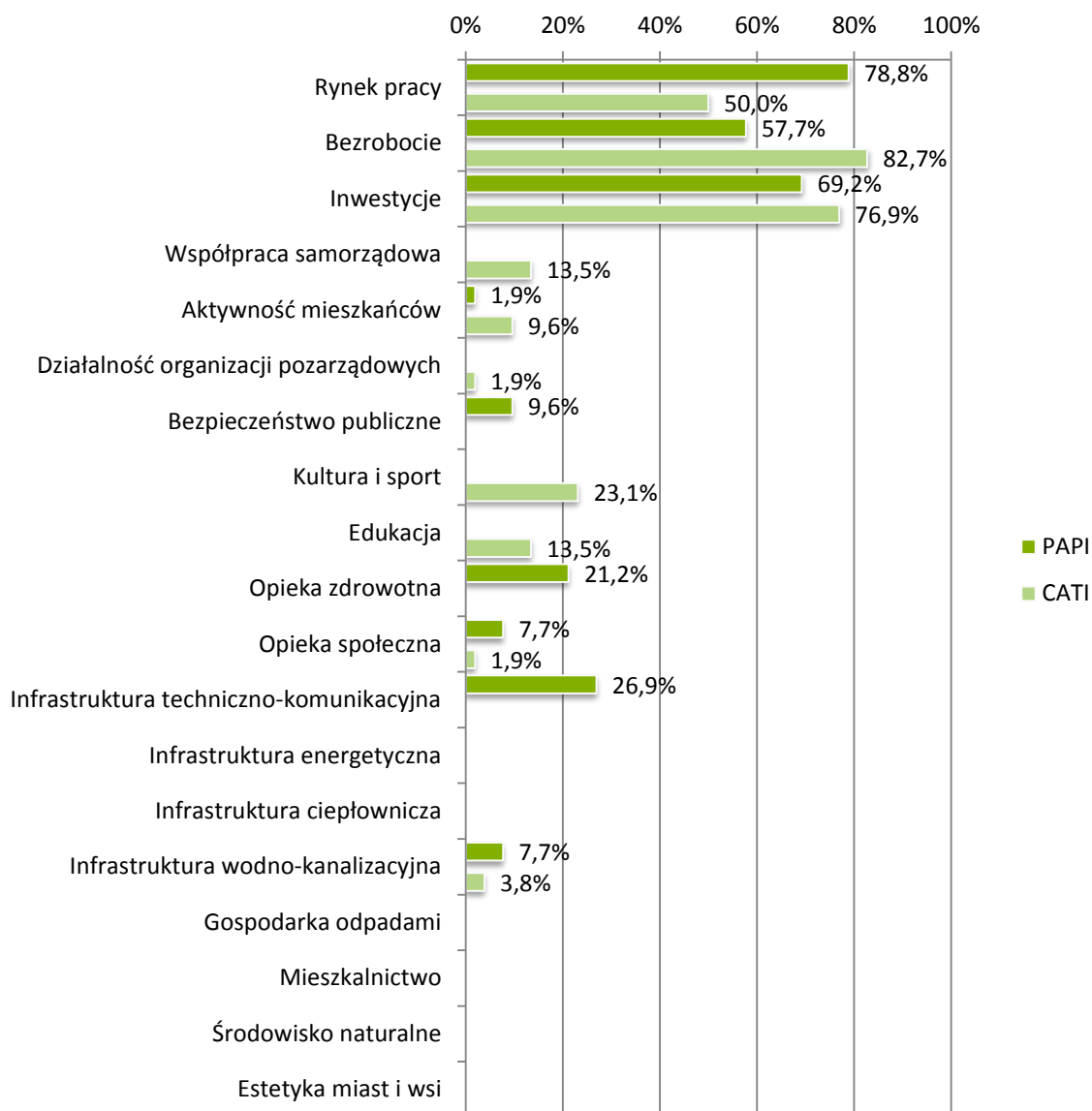

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań PAPI i CATI.

Mieszkańców gminy wiejskiej Kolno poproszono o odpowiedź na pytanie: „Jakie aspekty wymagają Pana/Pani zdaniem najpilniejszej interwencji w powiecie kolneńskim?”. Zgodnie ze wskazaniami respondentów, w obydwu badaniach (PAPI i CATI), zagadnieniami o randze priorytetowej, które wymagają natychmiastowego podjęcia działań są:

- rynek pracy;
- bezrobocie;
- inwestycje.

Wykres 7. Jakie aspekty Pana/Pani zdaniem wymagają najpilniejszej interwencji w powiecie kolneńskim? [w %]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań PAPI i CATI.

W ramach odpowiedzi na pytanie „Co według Pana/Pani należy poprawić lub zmienić w powiecie kolneńskim?” respondenci badania PAPI najczęściej wskazywali na aspekty: komunikacyjne, rynku pracy oraz marketingowe – promocyjne. Natomiast uczestnicy badania telefonicznego – lokalnego rynku pracy, komunikacyjne, edukacyjne, kulturalne i sportowe oraz inwestycyjne.

Tabela 26. Co według Pana/Pani należy poprawić w powiecie kolneńskim?

PAPI	CATI
Co według Pana/Pani należy poprawić w powiecie kolneńskim?	
<ul style="list-style-type: none"> • brak pracy; • miejsca pracy; • jakość dróg; • zła jakość dróg; • stan dróg; • promocja powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjność miejsca; • bezrobocie; • rynek pracy; • praca; • drogi; • edukacja; • inwestycje; • kultura; • sport.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań PAPI i CATI.

Rozwiązaniem wskazanych problemów są przede wszystkim inwestycje, które zostały wskazane przez respondentów uczestniczących w badaniu PAPI i CATI. Celem pozyskania inwestorów będzie rozwój gospodarczy, który może spowodować zmniejszenie bezrobocia. Do priorytetowych działań zostały zaliczone także: budowa dróg i kanalizacji, czyli przedsięwzięcia w zakresie rozbudowy i naprawy infrastruktury technicznej.

Tabela 27. Jakie konkretne cele, przedsięwzięcia, działania powinny zostać uznane za priorytetowe w perspektywie lat 2015-2020 w powiecie kolneńskim?

PAPI	CATI
Jakie konkretne cele, przedsięwzięcia, działania powinny zostać uznane za priorytetowe w perspektywie lat 2015-2020 w powiecie kolneńskim?	
<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w rynek pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • budowa dróg; • inwestycje; • kanalizacja; • zmniejszenie bezrobocia.

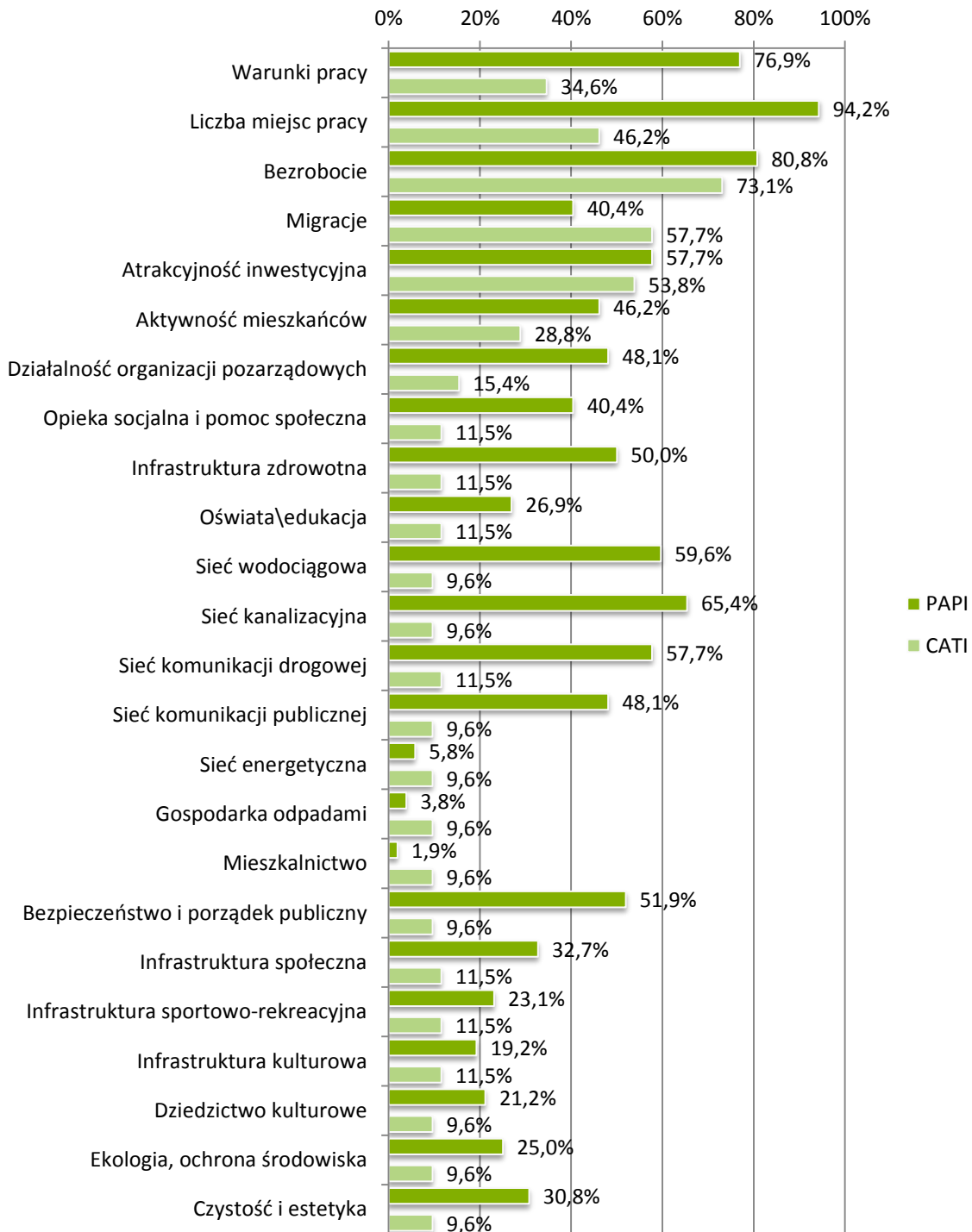
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań PAPI i CATI.

W badaniach PAPI i CATI poproszono respondentów o ocenę ważności działania w ramach wymienionych aspektów celem rozwoju powiatu kolneńskiego w perspektywie czasowej 2015-2020.

- w badaniu **bezpośrednim** najwięcej wskazań (powyżej 50%) dotyczyło następujących obszarów działania: liczba miejsc pracy, bezrobocie, warunki pracy, atrakcyjność inwestycyjna, sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć komunikacji drogowej, bezpieczeństwo i porządek publiczny.

- w badaniu **telefonicznym** najwięcej wskazań (powyżej 50%) dotyczyło następujących obszarów działania: bezrobocie, migracje, atrakcyjność inwestycyjna.

Wykres 8. Jak ważne jest według Pana/Pani działanie w ramach wymienionych aspektów celem rozwoju powiatu kolneńskiego w perspektywie czasowej 2015-2020? [w%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań PAPI i CATI.

8.1.4. Podsumowanie

Uczestnicy badania, czyli mieszkańcy gminy wiejskiej Kolno oceniając powiat osadzili swoje wskazania i odpowiedzi na postawione pytania w perspektywie lokalnej. Najważniejszymi aspektami, które wymagają interwencji w powiecie były: rynek pracy, bezrobocie oraz inwestycje. Proponowano działania na rzecz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej i rozszerzenia działalności przedsiębiorczej. Mieszkańcy gminy wiejskiej wskazali również zapotrzebowanie w powiecie kolneńskim na kanalizację. Gmina wiejska Kolno jest jedynym obszarem w badanym regionie, gdzie nie ma poprowadzonej sieci kanalizacyjnej, stąd można sądzić o zachowaniu lokalnej perspektywy w ocenie.

8.2. BADANIA JAKOŚCIOWE

Badania jakościowe to badania, które koncentrują się na jakościowej analizie danego zjawiska. Celem jest dokładne zrozumienie analizowanego zjawiska, dlatego w tych badaniach nie stosuje się pomiaru ilościowego, ale techniki, które mają na celu pogłębianie danego zagadnienia, wydobycie wiedzy od badanych osób. Badania jakościowe dostarczają nowej jakości wiedzy i informacji.

8.2.1. Informacja metodologiczna przeprowadzonych badań

W opracowaniu przedstawiono dane, które pozyskano w pomiarze wykonanym dla Starostwa Powiatowego w Kolnie. Celem badania jakościowego było pozyskanie informacji na temat funkcjonowania Organizacji Pozarządowych w obszarze powiatu kolneńskiego.

W dniu 8 lipca 2015 r. przeprowadzono wywiad z Przedstawicielem Sektora NGO w powiecie kolneńskim oraz członkiem Rady Pożytku Publicznego, którego przedmiotem było, między innymi, pozyskanie informacji o barierach działalności organizacji i stowarzyszeń.

8.2.2. Omówienie wywiadu

Jako najistotniejsze bariery w działalności organizacji pozarządowych zostały wskazane przede wszystkim:

- **problemy finansowe** – potrzeba wsparcia finansowego na rozwój działalności, na zakup przedmiotów niezbędnych do realizacji zadań statutowych;
- **problemy lokalowe** – potrzeba istnienia bazy lokalowej, która zaspokoiłaby zapotrzebowanie organizacji pozarządowych na miejsca spotkań, miejsca realizacji przedsięwzięć;
- **problemy osobowościowe** – związane z rezygnowaniem z działalności wolontarystycznej.

9. MISJA I WIZJA GMINY KOLNO

Misja i wizja gminy Kolno określa ogólny cel jej działania i pożądany obraz przyszłości. Oba komponenty stanowią punkt odniesienia dla planowanej Strategii, wskazując kierunek, priorytety oraz reguły działania. Wspierają proces budowania wizerunku gminy w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym.

9.1.KIERUNKI STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY KOLNO

GMINA KOLNO OBSZAREM

- ➔ *POPRAWY NA RYNKU PRACY*
- ➔ *ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI*
- ➔ *ROZWOJU KSZTAŁCENIA*
- ➔ *ROZWOJU I POPRAWY INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ*
- ➔ *ROZWOJU OCHRONY ŚRODOWISKA*
- ➔ *POPRAWY WARUNKÓW ŻYCIA*
- ➔ *ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ*
- ➔ *ROZWOJU SPORTU I REKREACJI*
- ➔ *ROZWOJU TURYSTYKI*

Powyższe kierunki rozwojowe uwzględniają istnienie Europejskiej Sieci Ekologicznej obszarów ochrony „Natura 2000”, wobec czego, w tych obszarach nie będą realizowane zadania rozwojowe.

Diagnoza stanu gminy Kolno pozwoliła na określenie wiodących kierunków myślenia strategicznego o przyszłości regionu:

1. Gmina Kolno obszarem zintegrowanego **rozwoju na rynku pracy** skutkującego obniżeniem wskaźnika bezrobocia;
2. Gmina Kolno obszarem kooperatywnego **rozwoju przedsiębiorczości**;
3. Gmina Kolno obszarem skutecznego **rozwoju kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym**;

4. Gmina Kolno obszarem efektywnego **rozwoju i poprawy infrastruktury komunikacyjnej**;
5. Gmina Kolno obszarem racjonalnego **rozwoju ochrony środowiska i wykorzystania walorów środowiskowych**;
6. Gmina Kolno obszarem kompleksowej **poprawy warunków życia mieszkańców**;
7. Gmina Kolno obszarem efektywnego **rozwoju działalności i infrastruktury kulturalnej**;
8. Gmina Kolno obszarem kompleksowego **rozwoju sportu i rekreacji**;
9. Gmina Kolno obszarem racjonalnego **rozwoju turystyki w regionie**.

9.2.MISJA GMINY KOLNO

Misja służy określeniu systemu wartości, które przyświecają gminie Kolno do osiągnięcia obrazu gminy projektowanej w wizji. Misja określa wartości, które wyznaczają kierunek w wypełnianiu wizji.

„Gmina Kolno buduje swoją perspektywę rozwojową w oparciu o przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców, wykorzystując potencjał społeczno – gospodarczy, kulturalny, sportowy i historyczny oraz walory przyrodnicze i krajobrazowe regionu”.

9.3.WIZJA GMINY KOLNO

Wizją określamy pożądany obraz gminy Kolno, który zostanie osiągnięty na koniec okresu obowiązywania aktualizowanego Planu Rozwoju Lokalnego. Wizja wskazuje zasadniczy kierunek działania, pozwala również wyklarować jasność założonych celów postawionych jako zadania gminne do realizacji. Wizja jest wizualizacją przyszłości, która z założenia motywuje jej twórców i odbiorców do postępowania wykonywania celów.

„Gmina Kolno jest obszarem rozwojowym podejmującym działania na rzecz wykorzystania potencjału przedsiębiorczego, społeczno – gospodarczego, kulturalnego, sportowego, historycznego oraz ekologicznego i turystycznego”.

9.4.CELE W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH STRATEGICZNYCH

OBSZAR STRATEGICZNY	CELE STRATEGICZNE
RYNEK PRACY	Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy Kolno.
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	Rozwój przedsiębiorczości w obszarze gminy Kolno.
KSZTAŁCENIE	Doskonalenie procesu kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w gminie Kolno.
TRANSPORT	Poprawa i rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej.
OCHRONA ŚRODOWISKA	Rozwój branży odnawialnych źródeł energii oraz oczyszczanie obszaru gminy z zanieczyszczeń.
WARUNKI ŻYCIA	Poprawa komunalnych warunków życia mieszkańców gminy Kolno.
KULTURA	Rozwój działalności i infrastruktury kulturalnej w gminie Kolno.
SPORT	Rozwój działalności sportowej i infrastruktury rekreacyjnej w gminie Kolno.
TURYSTYKA	Rozwój infrastruktury turystycznej w gminie Kolno.

Źródło: Opracowanie własne.

9.5.PLAN OPERACYJNY CELE STRATEGICZNE, CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

CEL STRATEGICZNY I
ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW GMINY KOLNO

Założeniem podstawowym celu „Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy Kolno” jest szeroko rozumiana aktywizacja, która będzie miała na celu ożywienie sytuacji gospodarczo-ekonomicznej gminy. Konieczne jest podjęcie działań wspierających, które mają na celu zmniejszenie skali zjawiska bezrobocia.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Efektywna współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Efektywna współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych;
- Zakładanie spółdzielni pracy.

ZADANIA

- nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach organizowania staży, praktyk zawodowych dla osób bezrobotnych z terenu gminy Kolno w celu zdobycia kwalifikacji zawodowych przydatnych z punktu widzenia zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy;

- nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach organizowania staży i praktyk zawodowych w zakresie przedsiębiorczości innowacyjnej w porozumieniu z pracodawcami prowadzącymi działalność w obszarze gminy Kolno;
- nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach organizowania szkoleń, kursów oraz warsztatów rozwijających kwalifikacje zawodowe i umiejętności społeczne osób bezrobotnych z terenu gminy Kolno, zgodnie z wymaganiami lokalnego rynku pracy (w tym m.in. finansowanie kosztów dojazdu, zakwaterowania);
- nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach stworzenia wspólnego programu szkoleń dla osób bezrobotnych z gminy, m.in. wspólne pozyskiwanie środków, wspólne opracowanie celów działania;
- monitorowanie przebiegu oraz efektywności organizowanych staży i praktyk;
- nawiązanie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy;
- nawiązanie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach organizacji spotkań z bezrobotnymi z obszaru gminy Kolno, w celu przedstawienia aktualnych ofert pracy;
- nawiązanie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach organizacji spotkań z pracodawcami z obszaru gminy Kolno, w celu określenia potrzeb szkoleniowych i prowadzenia dialogu na rzecz rynku pracy, m.in. w ramach współpracy zachęcenie przedsiębiorców do współdziałania z PUP;
- nawiązanie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie świadczenia usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w zależności od zapotrzebowania wśród osób bezrobotnych z terenu gminy Kolno;
- nawiązanie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o dostępnych funduszach pomocowych w ramach zwalczania bezrobocia i promocji zatrudnienia;
- nawiązanie porozumienia z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie organizacji Kursów Kwalifikacji Zawodowej, m.in. prowadzenie działań promujących organizowane nabory na stanowiska;

- wsparcie w tworzeniu oraz rozwoju spółdzielni pracy działających w obszarze gminy Kolno, np. wsparcie proceduralne w tworzeniu spółdzielni pracy.

CEL STRATEGICZNY II

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W OBSZARZE GMINY KOLNO⁷³

Rozwój przedsiębiorczości w gminie Kolno jest możliwy poprzez stworzenie warunków do rozwoju i wsparcia małych oraz średnich przedsiębiorstw. Do osiągnięcia celu jest konieczne również nawiązanie rozległej współpracy samorządu gminy z przedsiębiorcami.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Zapewnienie korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej;
- Współdziałanie przedsiębiorców i inwestorów z samorządem na płaszczyźnie rozwoju gospodarczego;
- Poprawa dostępności przedsiębiorców do usług doradczo-szkoleniowych;
- Rozwój przedsiębiorczości indywidualnej;
- Organizacja Gminnego Forum Przedsiębiorczości;
- Propagowanie przedsiębiorczości w gminie Kolno.

ZADANIA

- modernizacja i rozbudowa dróg, zgodnie z potrzebami inwestorów i przedsiębiorców;
- organizacja szkoleń, m.in. szkolenia dotyczące zakładania działalności, pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych oraz innych źródeł zewnętrznych finansujących inwestycje, rozwoju działalności, obsługi księgowej inwestycji;
- wprowadzenie usprawnień w zakresie prowadzenia prac planistycznych w zakresie zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem terenów przeznaczonych pod inwestycje oraz infrastrukturę turystyczną;
- wprowadzenie ułatwień procedur mających zastosowanie dla działalności indywidualnej, m.in. eliminacja procedur udzielania zezwoleń, licencji; wprowadzenie wymogów mniej restrykcyjnych;

⁷³ W ramach wskazanego celu realizacja badań będzie wykonywana poza obszarem NATURA 2000, czyli uwzględniono aspekty ochrony środowiska i naturalnego środowiska zwierząt.

- zwiększenie opłacalności i konkurencyjności produkcji rolniczej, m.in. tworzenie grup producenckich i zwiększenie dostępu do nowych technologii, restrukturyzacja rolnictwa, otworzenie lokalnego rynku zbytu na produkty lokalne;
- opracowanie i stała aktualizacja ofert inwestycyjnych;
- określenie zasad i zakresu współpracy między samorządem terytorialnym gminy Kolno a środowiskiem gospodarczym inwestorów;
- stworzenie Gminnego Centrum Kompleksowej Obsługi przedsiębiorców i inwestorów;
- utworzenie punktu doradztwa indywidualnego dla osób rozpoczynających działalność indywidualną i mikro przedsiębiorców;
- organizacja cyklicznego Gminnego Forum Przedsiębiorczości (które skupiałoby lokalnych przedsiębiorców, przedstawicieli stowarzyszeń i organizatorów działających na tym terenie oraz instytucji, które służą pomocą (m.in. z zakresu pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz)).
- opracowanie i realizacja kompleksowej kampanii promocyjnej przedsiębiorczości obszaru gminy Kolno, w tym np. promocja przedsiębiorczości w lokalnych mediach, m.in. ogłoszenia o inicjatywach gospodarczych i inwestycjach gminy, szkoleniach, naborach wniosków o dofinansowanie;
- upowszechnienie e-usług: stworzenie wirtualnego informatora dla przedsiębiorców zintegrowanego ze stroną gminy Kolno.

CEL STRATEGICZNY III
DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM I GIMNAZJALNYM W GMINIE KOLNO

Ważnym aspektem rozwojowym gminy Kolno jest doskonalenie procesu kształcenia na poziomie gimnazjalnym i podstawowym. Konieczne jest podjęcie działań z zakresu podnoszenia jakości pracy oraz poprawy warunków lokalowych szkół.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych;
- Doposażenie placówek kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym;
- Podniesienie jakości pracy szkół podstawowych i gimnazjalnych;
- Poprawa warunków lokalowych szkół podstawowych i gimnazjalnych;
- Rozbudowa i modernizacja otoczenia placówek oświatowych pod względem infrastruktury komunikacyjnej.

ZADANIA

- podejmowanie działań mających na celu rozwój kompetencji kluczowych, m.in. organizacja: letnich tematycznych obozów naukowych; ponadregionalnych prezentacji naukowych; pikników młodych naukowców; konkursów na uczniowski projekt popularyzujący naukę, szkolnych projektów badawczych;
- wsparcie szkół gminnych w pozyskiwaniu projektów rozwojowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- wsparcie szkół gminnych w zakresie udzielania pomocy administracyjnej i proceduralnej osobom zarządzającym placówkami oświatowymi na terenie gminy Kolno;
- podejmowanie inwestycji mających na celu doposażenie placówek oświatowych w nowoczesne pomoce dydaktyczne i multimedialne optymalizujące procesy kształcenia;
- organizowanie systemów stypendialnych dla uczniów z najlepszymi wynikami w nauce;
- podejmowanie działań mających na celu doposażenie gminy w autobusy dowożące uczniów do szkół, m.in. zakup nowych gimbusów spełniających wytyczne dla autobusów do transportu dzieci i młodzieży;
- rozwój infrastruktury związanej z dowozem uczniów do szkół, m.in. budowa wiat przystankowych dla uczniów oczekujących na autobus szkolny zgodnie z istniejącymi wymogami oznakowania tych przystanków i przystanków dla uczniów wysiadających z autobusu;

- budowa i rozbudowa oraz remonty istniejących obiektów oświatowych m.in. przeprowadzenie termomodernizacji szkół mającej na celu spełnienie założeń polskiego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej;
- rozbudowa budynku szkoły podstawowej w Lachowie o przedszkole;
- budowa obiektów o charakterze opiekuńczo-wychowawczym, m.in. budowanie przedszkoli, punktów przedszkolnych, żłobków, świetlic dla dzieci w różnym wieku;
- podejmowanie inwestycji mających na celu wyposażenie terenów szkół w obiekty małej architektury, o charakterze: ogrodowym, rekreacyjnym oraz użytkowym, na terenie gminy Kolno, m.in. ławeczki, trakty spacerowe, miasteczka ruchu drogowego spełniających funkcję edukacyjną, ogrodzenia;
- podejmowanie inwestycji mających na celu wyposażenie terenów szkół w infrastrukturę komunikacyjną, m.in. parkingi.

CEL STRATEGICZNY IV
POPRAWA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ⁷⁴

Ważnym celem założonym w Programie Rozwoju Lokalnego jest rozbudowa i naprawa infrastruktury drogowej. Kluczowym działaniem będzie rozwój i poprawa wydajności urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz ich modernizacja.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej;
- Program remontów i modernizacji dróg;
- Współpraca samorządu gminy Kolno z innymi jednostkami samorządów terytorialnych;

⁷⁴ W ramach wskazanego celu realizacja badań będzie wykonywana poza obszarem NATURA 2000, czyli uwzględniono aspekty ochrony środowiska i naturalnego środowiska zwierząt.

ZADANIA

- prowadzenie budowy, przebudowy i rozbudowy sieci dróg gminnych oraz ciągów pieszych w gminie Kolno w szczególności w miejscowościach: Borkowo, Zabiele, Zabiele Zakaleń, Kozioł, Rydzewo Świątki, Łosewo, Zaskrodzie, Czerwone, Stary Gromadzyn, Janowo, Rupin, Bialiki, Wykowo, Kiełcze Kopki, Lachowo oraz budowa dróg Kossaki-Lachowo i Kiełcze-Kopki – Filipki Małe;
- budowa infrastruktury dla pieszych oraz modernizacja istniejącej w obszarach zabudowanych w gminie Kolno, np. chodniki, kładki piesze;
- nawiązanie współpracy z innymi jednostkami samorządów terytorialnych, np. samorzady innych gmin, powiatów w zakresie budowy i przebudowy dróg;
- budowa mostów drogowych i wodnych w obszarze gminy Kolno;
- podejmowanie inwestycji mających na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym pojazdów i pieszych, np. budowa oraz przeprowadzanie remontów oświetlenia ulicznego.

CEL STRATEGICZNY V

ROZWÓJ BRANŻY ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII ORAZ OCZYSZCZANIE OBSZARU GMINY Z ZANIECZYSZCZEŃ⁷⁵

Ważny jest rozwój w zakresie rozkwitu sektora odnawialnych źródeł energii w gminie Kolno oraz prowadzenie działań na rzecz usuwania pozostałości azbestowych. Prócz środków technicznych, które mogą zostać zastosowane w obszarze, istotne jest podejmowanie inicjatyw mających na celu uświadamianie społeczności lokalnych o aspektach ekologicznych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii;
- Zwiększenie udziału energii pochodzących ze źródeł odnawialnych w ogólnym zasobie energetycznym gminy;
- Usunięcie pozostałości azbestowych z obszaru gminy;
- Aktywne działania promocyjne.

⁷⁵ W ramach wskazanego celu realizacja badań będzie wykonywana poza obszarem NATURA 2000, czyli uwzględniono aspekty ochrony środowiska i naturalnego środowiska zwierząt.

ZADANIA

- montaż paneli fotowoltaicznych w prywatnych gospodarstwach domowych osób fizycznych oraz budynkach użyteczności publicznej jednostek organizacyjnych gminy Kolno;
- montaż solarów w prywatnych gospodarstwach domowych osób fizycznych oraz budynkach użyteczności publicznej jednostek organizacyjnych gminy Kolno;
- prowadzenie działań mających na celu zmianę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach udostępnienia deweloperom z branży OZE rozwój projektów odnawialnych źródeł energii w obszarze gminy;
- pozyskiwanie dofinansowań w zakresie rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii w gminie Kolno;
- opracowanie i realizacja kompleksowej kampanii promocyjnej rozwiązań odnawialnych źródeł energii;
- prowadzenie działań na rzecz usuwania pozostałości azbestowych w obszarze gminy Kolno, m.in. inwentaryzacja produktów azbestowych na terenie gminy Kolno; prowadzenie działań uświadamiających mieszkańców w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania produktów azbestowych; prowadzenie działań uświadamiających mieszkańców w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania produktów azbestowych; pozyskanie dofinansowania na usuwanie azbestu w indywidualnych gospodarstwach domowych; usuwanie pozostałości azbestowych.

CEL STRATEGICZNY VI

POPRAWA KOMUNALNYCH WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY KOLNO⁷⁶

Ważnym celem strategii rozwojowych jest poprawa warunków życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych. Przykładem inwestycji, które powinny zostać podjęte jest budowa sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej w obszarze gminy Kolno. Jest to istotne zadanie regulujące gospodarkę wodno-ściekową oraz ekologiczne mające

⁷⁶ Ibidem.

na celu ochronę wód gruntowych i powierzchniowych. Inwestycje komunalne oraz proekologiczne sprzyjają nie tylko ochronie środowiska, lecz także poprawie warunków życia mieszkańców i rozwojowi gospodarczemu gminy.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Stworzenie infrastruktury do odprowadzania ścieków komunalnych;
- Uzupełnienie i modernizacja infrastruktury do doprowadzania wody użytkowej do gospodarstw domowych;
- Współpraca z władzami miasta Kolno;
- Powstanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zarządzanego przez Urząd Gminy w Kolnie.

ZADANIA

- podejmowanie działań w zakresie pozyskiwania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów rozwiązań mających na celu poprawę ochrony środowiska – kanalizowanie i wodociągowanie;
- prowadzenie działań w zakresie budowy systemu wodociągowania gminy, który umożliwiałby przełączenie wodociągu w momencie wystąpienia np. awarii do innej stacji wodociągowej do innego niezależnego źródła;
- prowadzenie działań w zakresie wodociągowania gminy Kolno, m.in. w obszarach o zabudowie kolonijnej oraz działek nowopowstałych, np. budowa magistrali, budowa sieci rozdzielczych w sołectwach, wykonanie przyłączy domowych;
- prowadzenie działań w zakresie kanalizowania gminy Kolno, m.in. budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa gminnej oczyszczalni ścieków obsługującej kilka miejscowości;
- nawiązanie współpracy z samorządem miasta Kolno w zakresie podłączenia miejscowości sołeckich w gminie Kolno, ościennych względem miasta Kolno, do miejskiej oczyszczalni ścieków;
- budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych;
- modernizowanie i doposażanie Stacji Uzdatniania Wody.

CEL STRATEGICZNY VII

ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI I INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ W GMINIE KOLNO

Rozwój gminy to także rozwój w aspektach kulturalnych. Prócz stworzenia infrastruktury koniecznej do prowadzenia działalności ważna jest również aktywność, w zakresie podejmowania inicjatyw na rzecz rozkwitu kulturalnego społeczności lokalnej.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Istnienie bazy lokalowej dla prowadzenia działalności organizacji formalnych i nieformalnych;
- Poprawa warunków technicznych istniejących świetlic wiejskich;
- Rozwój oferty kulturalnej w CKGK;
- Organizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym;
- Organizacja obchodów świąt patriotycznych i okolicznościowych;
- Prowadzenie działań promocyjnych lokalnych produktów kulturalnych, twórców oraz elementów dziedzictwa kulturowego oraz organizowanych obchodów świąt patriotycznych i okolicznościowych.

ZADANIA

- pozyskanie środków finansowych na prowadzenie działalności kulturalnej na terenie gminy Kolno;
- dążenie do zapewnienia odpowiednich warunków dla działalności organizacji (instytucjonalnych, prawnych i materialnych), m.in. poprzez stworzenie bazy lokalowej dla organizacji pozarządowych (formalnych i nieformalnych); współtworzenie nowych narzędzi współpracy; wsparcie administracyjne, pomoc w aplikowaniu o środki;
- rozbudowa, przebudowa oraz remonty istniejącej na terenie gminy Kolno infrastruktury kulturalnej, np. świetlic wiejskich;
- stworzenie świetlic środowiskowych działających w obszarze gminy;
- stworzenie bogatej oferty zajęć regularnych w Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle dla dzieci, młodzieży i dorosłych, m.in. gra na instrumentach;
- prowadzenie działań na rzecz organizowania obchodów świąt patriotycznych, m.in. pozyskanie środków na organizację, organizowanie świąt patriotycznych, np. Dzień

Żołnierzy Wyklętych w Lachowie, 3 Maja w Zabieliu, 29 Czerwca 1944 we wsiach Łosewo, Wrzesień 1939 w Janowie, 11 Listopada w Czerwonym;

- prowadzenie działań na rzecz organizowania obchodów świąt okolicznościowych, m.in. zakończenie lata, zakończenie zimy;
- prowadzenie działań na rzecz organizacji wydarzeń o charakterze kulturalnym w postaci imprez dla pojedynczych sołectw i kilku miejscowości, m.in. festyny, pikniki, turnieje itp.;
- wypracowanie stałych elementów corocznego kalendarza imprez;
- prowadzenie działań na rzecz organizacji wydarzeń o charakterze kulturalnym w postaci wycieczek różnotematycznych dla społeczności lokalnej gminy Kolno, m.in. edukacyjnych, kulturowych i krajoznawczych;
- opracowanie i realizacja kompleksowej kampanii promocyjnej wydarzeń kulturalnych w gminie Kolno;
- upowszechnienie wiedzy na temat historii gminy Kolno oraz losów jej mieszkańców;

CEL STRATEGICZNY VIII

ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI SPORTOWEJ I INFRASTRUKTURY REKREACYJNEJ W GMINIE KOLNO

W ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno konieczne będzie również rozwinięcie działalności na szczeblach: sport i rekreacja, które przyczynią się do zwiększenia możliwości spędzania czasu wolnego społeczności lokalnych, jak i osób przyjezdnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Przygotowanie oferty sportowej dla wszystkich grup wiekowych;
- Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w gminie.

ZADANIA

- organizowanie zajęć sportowych, m.in. halowe zajęcia w okresie zimowym, nauka pływania dla wszystkich kategorii wiekowych;

- pozyskanie środków finansowych na budowę i modernizację małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- budowa, rozbudowa i modernizacja małej infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej, m.in. budowa placów zabaw, modernizacja istniejących placów zabaw, budowa siłowni zewnętrznych;
- budowa i modernizacja ciągów rowerowych przeznaczonych dla ruchu rowerowego, np. wzdłuż dróg gminnych, krajowych oraz powiatowych.

CEL STRATEGICZNY IX

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ W GMINIE KOLNO⁷⁷

Gmina Kolno stanowi wielofunkcyjny obszar potrafiący tworzyć i rozwijać ofertę turystyczną z wykorzystaniem naturalnych walorów środowiskowych, wielokulturowej tradycji i położenia geograficznego do rzeczywistych potrzeb turystów odwiedzających region.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Rozwój infrastruktury agroturystycznej;
- Kreacja lokalnych produktów agroturystycznych;
- Kreacja produktów turystycznych oraz infrastruktury turystycznej;
- Opracowanie systemu promocji turystyki wiejskiej w gminie;
- Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej;
- Prowadzenie działań mających na celu ochronę zabytków gminy.

ZADANIA

- zaprojektowanie i rozwój zagospodarowania turystycznego;
- pozyskiwanie dotacji z budżetu centralnego na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- rozbudowa produktów turystycznych, m.in. szlaku turystycznego, który składa się z szeregu „miejsc” lub „obiektów” związanych ze sobą nadrzędną ideą, połączonych ze sobą wytyczoną i oznakowaną trasą; przykładami mogą być: szlak turystyczny

⁷⁷ W ramach wskazanego celu realizacja badań będzie wykonywana poza obszarem NATURA 2000, czyli uwzględniono aspekty ochrony środowiska i naturalnego środowiska zwierząt.

„Szlakami fortyfikacji Gromadzyn - Borkowo” oraz szlaki turystyczne upamiętniające miejsca pochówku oraz ważnych wydarzeń, m.in. Powstanie Styczniowe (Czerwone), I Wojna Światowa (Czerwone i Gromadzyn); Żołnierze Wyklęci (Wykowo, Lachowo);

- nawiązanie współpracy z m.in. kołami łowieckimi, nadleśnictwami, stowarzyszeniami funkcjonującymi w obszarze gminy Kolno;

- rozbudowa infrastruktury rekreacyjno – turystycznej;

- opracowanie i realizacja kompleksowej kampanii promocyjnej turystyki w gminie, m.in. uruchomienie strony internetowej, montowanie tablic informacyjnych wzdłuż dróg gminnych, krajowych oraz powiatowych;

- identyfikacja i inwentaryzacja produktów lokalnych o charakterze wiejskim;

- rozwój działalności w zakresie produkowania wytworów turystycznych związanych z turystyką wiejską;

- budowanie i modernizacja obiektów agroturystycznych;

- opracowanie i realizacja kompleksowej kampanii promocyjnej agroturystyki w gminie, m.in. uruchomienie strony internetowej, wyprodukowanie banerów, folderów i wizytówek gospodarstwa;

- prowadzenie działań na rzecz aktywizacji środowisk wiejskich;

- opracowanie instrumentów wsparcia inicjatyw gospodarczych lokalnych mieszkańców.

10. WDRAŻANIE, MONITORING, AKTUALIZACJA I PROMOCJA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno stanowi punkt wyjścia do wdrażania długookresowej polityki rozwoju gminy. Spójne i efektywne wdrażanie założeń strategicznych wymaga zaangażowania i pracy wielu różnych podmiotów oraz koordynacji i monitoringu ich działań wspartych społecznym poparciem mieszkańców gminy. Niżej przedstawione założenia systemu wdrażania monitoringu i ewaluacji, aktualizacji i promocji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020 stanowią propozycje, które mogą usprawnić wdrażanie założeń strategii.

10.1. WDRAŻANIE DOKUMENTU

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020 przyjmowany jest Uchwałą Gminy Kolno. Za zadanie wdrożenia zapisów Dokumentu jest Wójt Gminy Kolno. Poszczególne działania i zadania będą realizować wydziały i referaty Urzędu Gminy w Kolnie, a także jednostki organizacyjne Urzędu Gminy, których kompetencje będą wpisane w konkretne działania.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020 powinien charakteryzować się elastycznością ze względu na zmieniające się dość płynnie warunki społeczno-ekonomiczne. Pojawienie się czynników warunkuje konieczność eliminacji lub wygenerowania nowych zadań czy nawet zmianę kierunków rozwoju określonych przez Plan Rozwoju Lokalnego.

10.2. MONITORING

Monitoringiem nazywamy proces systematycznego zbierania i analizy danych dotyczących wdrażania zadań projektowych. Ma on na celu ocenę bieżącej realizacji zadań poprzez kontrolę realizacji celów w określonym czasie, rezultatów oraz wydatkowanych środków.

Monitoring realizacji Planu Rozwoju Lokalnego powinien być prowadzony w sposób kompleksowy, zadanie powinno spoczywać na Zespole ds. Realizacji Strategii, który systematycznie będzie badał efektywność wykonywania zadań. Efektem prac Zespołu powinien być raport z monitoringu, który dostarczy informacji na temat realizacji Planu, tym samym będzie stanowił podstawę do opracowania planów operacyjnych na następny okres planowania.

Raport z monitoringu powinien zawierać skrócony opis stanu wdrażania zadań strategicznych w odniesieniu do założeń, powinien określać stopień osiągnięcia wskaźników, a także przedstawić zestawienie wydatków poniesionych na realizację zadań oraz wskazywać ewentualne działania naprawcze.

Tabela 28. Liczbowe wskaźniki monitoringu

LICZBOWE WSKAŹNIKI MONITORINGU REALIZACJI PRL GMINY KOLNO NA LATA 2015-2020
<ul style="list-style-type: none">• liczba zorganizowanych staży;• liczba zorganizowanych praktyk zawodowych;• liczba zorganizowanych szkoleń;• liczba zorganizowanych kursów;• liczba wykonanych analiz przebiegu staży, praktyk, szkoleń;• liczba analiz dotyczących gminnego rynku pracy z Powiatowego Urzędu Pracy przekazanych do Urzędu Gminy;• liczba zorganizowanych spotkań z przedsiębiorcami z gminy Kolno;• liczba zorganizowanych spotkań z osobami bezrobotnymi z gminy Kolno;• liczba przedstawionych ofert pracy dla bezrobotnych z terenu gminy Kolno;• liczba przedstawionych informacji o dostępnych funduszach pomocowych w ramach zwalczania bezrobocia i promocji zatrudnienia;• liczba prowadzonych działań promocyjnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej celem zwalczania bezrobocia;• liczba powstałych spółdzielni pracy;• suma dotacji przyznanych na podjęcie i rozwój działalności (w zł);• liczba opublikowanych ofert inwestycyjnych w gminie Kolno;• liczba opublikowanych ogłoszeń o naborach wniosków o dofinansowanie;• liczba powstałych grup producenckich;• liczba Gminnych Centrów Kompleksowej Obsługi przedsiębiorców i inwestorów;• liczba pracujących doradców zawodowych;• liczba działających punktów doradztwa indywidualnego;• liczba zorganizowanych Gminnych Forum Przedsiębiorczości;

LICZBOWE WSKAŹNIKI MONITORINGU REALIZACJI PRL GMINY KOLNO NA LATA 2015-2020

- istnienie wirtualnego informatora dla przedsiębiorców i inwestorów zintegrowanego ze stroną internetową gminy Kolno;
- liczba zorganizowanych działań mających na celu rozwój kompetencji kluczowych;
- liczba podjętych inwestycji mających na celu doposażenie placówek oświatowych w nowoczesne pomoce dydaktyczne i multimedialne;
- istnienie systemu stypendialnego dla uczniów z najlepszymi wynikami w nauce;
- liczba autobusów szkolnych w zarządzie gminy dowożących uczniów do szkół;
- liczba wiat przystankowych dla uczniów oczekujących na autobus szkolny;
- liczba przeprowadzonych termomodernizacji budynków użyteczności publicznej jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy w Kolnie;
- liczba przeprowadzonych remontów budynków w zakresie rozbudowy obiektów użyteczności publicznej jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy w Kolnie;
- liczba obiektów o charakterze opiekuńczo-wychowawczym;
- liczba obiektów małej architektury o charakterze ogrodowym w obszarze szkół podstawowych i gimnazjów będących w zarządzie gminy Kolno;
- liczba obiektów małej architektury o charakterze rekreacyjnym w obszarze szkół podstawowych i gimnazjów będących w zarządzie gminy Kolno;
- liczba obiektów małej architektury o charakterze użytkowym w obszarze szkół podstawowych i gimnazjów będących w zarządzie gminy Kolno;
- liczba obiektów małej architektury o charakterze komunikacyjnym w obszarze szkół podstawowych i gimnazjów będących w zarządzie gminy Kolno;
- liczba zainstalowanych paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej zarządzanych przez gminę Kolno;
- liczba zainstalowanych paneli fotowoltaicznych na budynkach prywatnych;
- liczba zainstalowanych solarów na budynkach użyteczności publicznej zarządzanych przez gminę Kolno;
- liczba zainstalowanych solarów na budynkach prywatnych;
- kwota przyznanych środków w zakresie rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii w gminie Kolno (w zł);
- liczba przeprowadzonych kampanii promujących rozwiązania OZE;
- powierzchnia występujących w obszarze gminy Kolno pozostałości azbestowych (w km²);
- liczba przeprowadzonych działań informacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę mieszkańców na temat bezpiecznego usuwania pozostałości azbestowych;
- kwota przyznanych środków w zakresie ochrony środowiska – kanalizowanie i wodociągowanie (w zł);
- liczba przełączy sieci wodociągowej umożliwiającej pozyskanie wody z innego źródła w gminie Kolno i poza nią;

LICZBOWE WSKAŹNIKI MONITORINGU REALIZACJI PRL GMINY KOLNO NA LATA 2015-2020

- długość sieci wodociągowej (w km) w gminie Kolno;
- długość sieci kanalizacyjnej (w km) w gminie Kolno;
- liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Kolno;
- liczba odbiorców podłączonych do sieci wodociągowej;
- istnienie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zarządzanego przez Urząd Gminy w Kolnie;
- kwota przyznanych środków w zakresie prowadzenia działalności kulturalnej na terenie gminy Kolno (w zł);
- liczba świetlic środowiskowych w obszarze gminy Kolno;
- liczba przeprowadzonych modernizacji świetlic środowiskowych w obszarze gminy Kolno;
- istnienie oferty zajęć regularnych w Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle;
- liczba zorganizowanych obchodów świąt okolicznościowych;
- liczba zorganizowanych obchodów świąt patriotycznych;
- liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze kulturalnym w obszarze gminy Kolno;
- istnienie corocznego kalendarza imprez;
- liczba zorganizowanych wycieczek różnotematycznych dla społeczności lokalnych;
- liczba zorganizowanych halowych zajęć w okresie zimowym;
- kwota przyznanych środków w zakresie budowy i modernizacji małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (w zł);
- liczba nowopowstałych obiektów małej infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej;
- liczba zmodernizowanych obiektów małej infrastruktury turystycznej i sportowo – rekreacyjnej;
- kwota przyznanych środków w zakresie realizacji prac konserwatorskich, restauratorskich zabytków;
- liczba szlaków turystycznych;
- liczba obiektów agroturystycznych;
- istnienie kompleksowej kampanii promocyjnej agroturystyki w gminie Kolno;
- liczba podjętych działań na rzecz aktywizacji środowisk wiejskich;
- liczba kilometrów dróg zmodernizowanych (w km);
- liczba kilometrów dróg dobudowanych (w km);
- liczba mostów dobudowanych w obszarze gminy Kolno;
- liczba mostów zmodernizowanych w obszarze gminy Kolno;
- liczba przeprowadzonych działań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa na drodze;
- liczba kilometrów powstałych ciągów rowerowych (w km);
- liczba kilometrów zmodernizowanych ciągów rowerowych (w km);

Źródło: Opracowanie własne.

10.3. AKTUALIZACJA

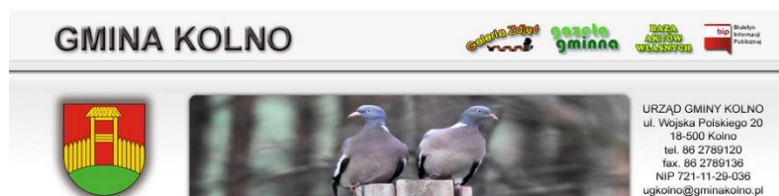
Aktualizacja planu jest realizowana w końcowej fazie realizacji poprzedniej Strategii. Informacje o aktualizacji Dokumentu dostarcza proces monitorowania. Aktualizacja weryfikuje i dostosowuje misję, wizję, cele nadrzędne i operacyjne Planu Rozwoju Lokalnego do zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych w gminie Kolno. Zaleca się by aktualizacja strategii odbywała się z zaangażowaniem w proces pracowników administracji samorządowej oraz przedstawicieli lokalnych grup działających na rzecz rozwoju obszaru gminy Kolno.

10.4. PROMOCJA

Upowszechnienie dokumentu Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020 jest istotne z punktu widzenia przejrzystości działań Władz gminy oraz podnoszenia świadomości społeczności lokalnych na temat kierunków rozwojowych powiatu.

Rysunek 7. Strona główna witryn internetowych gminy Kolno

www.gminakolno.pl/

www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl/

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.gminakolno.pl/, www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl/.

Proponowane narzędzia i formy promocji:

- informacja o uchwaleniu Dokumentu na stronie internetowej gminy Kolno;
- Dokument w wersji PDF zamieszczony na stronie internetowej gminy Kolno;
- Dokument w wersji wydrukowanej dostępny w Urzędzie Gminy w Kolnie.

11. OMÓWIENIE SPOTKANIA INFORMACYJNEGO

11.1. KALENDARIUM

**SPOTKANIE
INFORMACYJNE**

19 sierpnia 2015

11.2. PRZEDMIOT SPOTKANIA INFORMACYJNEGO

Przedmiotem spotkania informacyjnego w dniu 19 sierpnia 2015 r. było przedstawienie postępu pracy nad projektem Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020 oraz pozyskanie informacji dotyczących potrzeb mieszkańców gminy odnośnie zakładanych w Dokumencie zadań do realizacji. W spotkaniu uczestniczyli: mieszkańcy gminy, Radni, Sołtysi oraz Rady Sołeckie.

11.3. PODSUMOWANIE SPOTKAŃ INFORMACYJNYCH

Podczas spotkania informacyjnego zostały przedstawione zadania do realizacji opracowane poprzez identyfikację aktualnych potrzeb gminy. Źródłami diagnozy było:

- studium diagnostyczne potrzeb gminy Kolno wykonane przez pracowników Urzędu Gminy w Kolnie;
- analiza danych zastanych stanowiąca integralną część Dokumentu;
- analiza wyników badań terenowych wykonanych na zlecenie Starostwa Powiatowego w Kolnie stanowiąca integralną część Dokumentu;

Wobec przedstawionych potrzeb w ramach spotkania informacyjnego przeprowadzono dyskusję na temat podejmowanych działań względem zidentyfikowanych braków. Uczestnicy spotkania zgłaszali problemy dotyczące gminy Kolno, projekty pożądane do realizacji oraz obszary działania, w których konieczne jest podejmowanie działań naprawczych. Poniżej przedstawiono zestawienie.

OŚWIATA

W zakresie obszaru „oświata” pożądane są działania:

- przeprowadzenie remontów oraz rozbudowy placówek oświatowych; termomodernizacja szkół; poprawa warunków otoczenia placówek oświatowych w zakresie doposażenia w obiekty małej architektury; podnoszenie jakości pracy szkół oraz poprawa w zakresie rozwoju infrastruktury związanej z dowozem uczniów do szkół.

Podczas spotkania informacyjnego zgłoszono konieczność:

- rozbudowy i modernizacji otoczenia placówek oświatowych pod względem infrastruktury komunikacyjnej – budowa parkingów samochodowych. Dodatkowo, zgłoszono postulat budowy przedszkoli, punktów przedszkolnych, żłobków oraz świetlic, celem likwidacji niedoborów infrastruktury opiekuńczo - wychowawczej dla najmłodszych w gminie Kolno.

RYNEK PRACY

W zakresie obszaru „rynek pracy” pożądane są działania:

- wspieranie bezrobotnych z obszaru gminy Kolno różnymi formami aktywizowania, pomoc administracyjna w zakładaniu spółdzielni pracy, tworzenie gospodarstw agroturystycznych.

Podczas spotkania informacyjnego zgłoszono konieczność:

- wykonywania analiz mających na celu rozpoznanie aktualnej sytuacji na rynku pracy oraz podejmowanie działań w zakresie diagnozowania nisz rozwojowych. Prowadzenie szkoleń mieszkańców gminy w ramach identyfikowanych potrzeb rynkowych celem podniesienia aktywności zawodowej społeczności lokalnych oraz ewentualnego przekwalifikowania w obszarze działania.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W zakresie obszaru „przedsiębiorczość” pożądane są działania:

- pomoc w zakładaniu i rozwijaniu działalności indywidualnej; zainicjowanie działań zachęcających do inwestowania w gminie Kolno oraz zorganizowanie Gminnego Forum Przedsiębiorców.

Podczas spotkania informacyjnego zgłoszono konieczność:

- rozwoju przedsiębiorczości indywidualnej w sektorze rolniczym w kierunku przetwórstwa, m.in. rzeźnie i masarnie, gospodarstwa agroturystyczne oraz w sektorze oświatowym - rozwój przedsiębiorczości indywidualnej o charakterze opiekuńczo - wychowawczym, m.in. budowanie przedszkoli, punktów przedszkolnych, żłobków i świetlic dla dzieci w różnym wieku; prowadzenia szkoleń dotyczących rozwoju przedsiębiorczości indywidualnej w pożądanych kierunkach; pozyskiwania środków na rozwój przedsiębiorczości indywidualnej oraz pomocy administracyjnej dotyczącej zakładania własnej działalności; wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców celem „otworzenia” lokalnego rynku zbytu na produkty pochodzące z obszaru gminy Kolno; redukcji w zakresie liczby mieszkańców prowadzących działalność w szarej strefie w sektorze rolniczym poprzez ograniczenie wymogów formalnych do prowadzenia własnej działalności oraz umożliwienie legalizacji działalności.

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

W zakresie obszaru „infrastruktura komunikacyjna” pożądane są działania:

- budowa i modernizacja dróg gminnych; budowa oraz przebudowa dróg poprzez współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (m.in. współpraca z samorządami terytorialnymi sąsiednich gmin oraz z samorządem terytorialnym powiatu kolneńskiego); budowa chodników dla pieszych w terenach zabudowanych, budowa ścieżek rowerowych, budowa mostów, budowa i remont oświetlenia ulicznego oraz sygnalizacji drogowej.

Podczas spotkania informacyjnego zgłoszono konieczność:

- dalszej rozbudowy i modernizacji dróg.

KULTURA

W zakresie obszaru „kultura” pożądane są działania:

- przebudowa i termomodernizacja świetlic wiejskich; stworzenie oferty zajęć kierowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych, które umożliwiłyby: wartościowe spędzanie czasu wolnego, rozwijanie uzdolnień, zainteresowań oraz pasji; stworzenie warunków do funkcjonowania organizacji i stowarzyszeń formalnych oraz nieformalnych; organizacja oraz dofinansowanie obchodów świąt patriotycznych; organizowanie dla społeczności gminy wycieczek różnotematycznych, festynów, pikników, turniejów; renowacja, promocja oraz ochrona zabytków zlokalizowanych w obszarze gminy.

Podczas spotkania informacyjnego zgłoszono konieczność:

- budowy świetlic i innych placówek wsparcia dziennego; pozyskiwania funduszy na budowę świetlic placówek wsparcia dziennego; renowacji zabytków; pozyskania funduszy zewnętrznych na renowację i ochronę zabytków gminy Kolno; dalszej organizacji obchodów świąt patriotycznych; organizacji świąt sezonowych związanych z zakończeniem pór roku – m.in. koniec zimy, koniec lata; prowadzenia działań mających na celu promocję organizowanych świąt o różnym charakterze; pozyskiwania środków na działanie stowarzyszeń.

SPORT I REKREACJA

W zakresie obszaru „sport i rekreacja” pożądane są działania:

- pozyskanie środków z Ministerstwa Sportu i Turystyki; budowa placów zabaw w mniejszych miejscowościach, budowa siłowni zewnętrznych w miejscowościach gminy Kolno; budowa ścieżek rowerowych.

Podczas spotkania informacyjnego zgłoszono konieczność:

- budowy ścieżek rowerowych w miejscowości Koziół.

TURYSTYKA

W zakresie obszaru „turystyka” pożądane są działania:

- budowa gospodarstw agroturystycznych; stworzenie szlaku turystycznego; zagospodarowanie terenu rzeki Pisa pod względem stworzenia miejsca rekreacyjno – turystycznego.

Podczas spotkania informacyjnego zgłoszono konieczność:

- zagospodarowania rzeki Skroda – stworzenie miejsca rekreacyjno – turystycznego; zagospodarowania rzeki Pisa – stworzenie przystani jachtowej w miejscowości Koziół; stworzenia szlaków historycznych; rozwoju agroturystyki w regionie gminy Kolno; prowadzenia stacjonarnych i mobilnych działań promocyjnych promujących atrakcje turystyczne gminy, m.in. przydrożne tablice informujące o zabytkach oraz objaśniające historię zabytkowych elementów, notatki prasowe, internetowa platforma informacyjna.

KOMUNALNE WARUNKI ŻYCIA

W zakresie obszaru „komunalne warunki życia” pożądane są działania:

- kanalizowanie gminy – budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa gminnej mini oczyszczalni ścieków obsługującej kilka miejscowości, podłączenie miejscowości ościennych względem miasta Kolno do miejskiej oczyszczalni ścieków; wodociągowanie gminy – budowa sieci wodociągowej oraz budowa nitek i przyłączy wodociągów do działek nowopowstałych; budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zarządzanego przez gminę Kolno.

Podczas spotkania informacyjnego zgłoszono konieczność:

- budowy systemu wodociągowania gminy, który umożliwia przełączenie wodociągu w momencie wystąpienia np. awarii do innej stacji wodociągowej; do innego niezależnego źródła.

OCHRONA ŚRODOWISKA

W zakresie obszaru „ochrona środowiska” pożądane są działania⁷⁸:

- wykorzystanie terenów na budowę farmy fotowoltaicznej; instalowanie kolektorów słonecznych oraz paneli fotowoltaicznych na budynkach celem zwiększenia ilości energii pozyskanej z alternatywnych źródeł energii; utylizacja azbestu w gospodarstwach domowych.

⁷⁸ względem aspektu „ochrony środowiska” uczestnicy spotkania informacyjnego nie zgłaszali działań koniecznych do podjęcia, ponad te, które zostały wskazane.

12. OMÓWIENIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

12.1. KALENDARIUM

**SPOTKANIE
KONSULTACYJNE**

26 sierpnia 2015

12.2. PRZEDMIOT KONSULTACJI

Koncepcja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020.

Przed wprowadzeniem Dokumentu w życie przygotowano wersję koncepcyjną, która została poddana konsultacjom społecznym, aby docelowy projekt Planu Rozwoju Lokalnego był zgodny z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców gminy Kolno.

W ramach prowadzonych konsultacji społecznych, które odbyły się w dniu 26 sierpnia 2015 rok odbyło się spotkanie konsultacyjne.

Podczas spotkania została zaprezentowana koncepcja Planu Rozwoju Lokalnego. Uczestnicy konsultacji społecznych mieli możliwość dopytania o poszczególne elementy koncepcji i proponowane rozwiązania, a także zgłaszania uwag, wniosków i postulatów.

12.3. PODSUMOWANIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W ramach podsumowania konsultacji wskazano następujące uwagi:

L.p.	ZGŁOSZONE UWAGI	DZIAŁANIE
1.	W rozdziale 9.5 Plan operacyjny cele strategiczne, cele szczegółowe i zadania, w celu strategicznym nr VI „Poprawa komunalnych warunków życia mieszkańców gminy Kolno” została zgłoszona uwaga dotycząca rozszerzenia zakresu działania zadania: „prowadzenie działań w zakresie wodociągowania gminy Kolno, m.in. w obszarach o zabudowie kolonijnej w gminie Kolno”. Poproszono o usunięcie przykładowych miejscowości, w których konieczna jest rozbudowa sieci wodociągowej.	Wobec powyższej uwagi zostały usunięte przykładowe miejscowości” Bialiki, Czerwone, Rupin, Stary Gromadzyn. Zachowano zadanie w postaci: „prowadzenie działań w zakresie wodociągowania gminy Kolno, m.in. w obszarach o zabudowie kolonijnej oraz działek nowopowstałych, np. budowa magistrali, budowa sieci rozdzielczych w sołectwach, wykonanie przyłączy domowych”.
2.	W rozdziale 9.5 Plan operacyjny cele	Wobec powyższej uwagi została usunięta

L.p.	ZGŁOSZONE UWAGI	DZIAŁANIE
	strategiczne, cele szczegółowe i zadania, w celu strategicznym nr VI „Poprawa komunalnych warunków życia mieszkańców gminy Kolno” została zgłoszona uwaga dotycząca usunięcia jednostki zarządzającej Punktem Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który miałby powstać w ramach realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020.	jednostka zarządzająca Punktem Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który miałby postać w ramach realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2015-2020. Zachowano zadanie w postaci: „budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych”.
3.	W rozdziale 9.5 Plan operacyjny cele strategiczne, cele szczegółowe i zadania, w celu strategicznym nr VII „Rozwój działalności i infrastruktury kulturalnej w gminie Kolno” została zgłoszona uwaga dotycząca daty wydarzenia w zadaniu „prowadzenie działań na rzecz organizowania obchodów świąt patriotycznych, min. pozyskanie środków na organizację, organizowanie świąt patriotycznych”.	Wobec powyższej uwagi została naniesiona zmiana. Zachowano zadanie w postaci: „prowadzenie działań na rzecz organizowania obchodów świąt patriotycznych, m.in. pozyskanie środków na organizację, organizowanie świąt patriotycznych, np. Dzień Żołnierzy Wyklętych w Lachowie, 3 Maja w Zabelu, 29 Czerwca 1944 we wsiach Łosewo oraz Piastuno, Wrzesień 1939 w Janowie, 11 Listopada w Czerwonym.
4.	W rozdziale 9.5 Plan operacyjny cele strategiczne, cele szczegółowe i zadania, w celu strategicznym nr VIII „Rozwój działalności sportowej i infrastruktury rekreacyjnej w gminie Kolno” została zgłoszona uwaga dotycząca rozszerzenia zakresu działania zadania poprzez usunięcie przykładowych tras ciągów rowerowych.	Wobec powyższej uwagi została naniesiona zmiana. Zachowano zadanie w postaci: „rozbudowa i modernizacja ciągów rowerowych przeznaczonych dla ruchu rowerowego, np. wzdłuż dróg gminnych, krajowych oraz powiatowych”.
5.	W rozdziale 9.5 Plan operacyjny cele strategiczne, cele szczegółowe i zadania, w celu strategicznym nr IX „Rozwój infrastruktury turystycznej w gminie Kolno” została zgłoszona uwaga dotycząca stworzenia promocji turystyki, jako odrębnej gałęzi od turystyki wiejskiej.	Cel strategiczny nr IX „Rozwój infrastruktury turystycznej w gminie Kolno” został uzupełniony o dodatkowe zadanie. Zaproponowano zadanie w postaci: „opracowanie i realizacja kompleksowej kampanii promocyjnej turystyki w gminie, m.in. uruchomienie strony internetowej, montowanie tablic informacyjnych wzdłuż dróg gminnych, krajowych oraz powiatowych”.
6.	W rozdziale 9.5 Plan operacyjny cele strategiczne, cele szczegółowe i zadania, w celu strategicznym nr VI „Poprawa komunalnych warunków życia mieszkańców gminy Kolno” została zgłoszona uwaga dotycząca konieczności modernizowania i doposażania Stacji Uzdatniania Wody.	Cel strategiczny nr VI „Poprawa komunalnych warunków życia mieszkańców gminy Kolno” został uzupełniony o dodatkowe zadanie. Zaproponowano zadanie w postaci: „modernizowanie i doposażanie Stacji Uzdatniania Wody”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych z dnia 26.08.2015 r.

13. ANEKSY

13.1. BIBLIOGRAFIA

Dane z Banku Danych Lokalnych GUS.

Diagnoza i analiza problemu zastępowania konwencjonalnych surowców energetycznych biomasą. CASE-Doradcy Sp. z o.o. Wyższa Szkoła Agrobiznesu w Łomży, maj 2013.

Dokument Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020; Wersja projektu: 01.2015; Instytucja Zarządzająca RPOWP 2014-2020 Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

Gazeta Gminna 9 (63)/2013.

Gazeta Gminna 1(66)/2014.

Gazeta Gminna 10(15)/2008.

Gazeta Gminna, 11-12 (74)/2014.

Gazeta Gminna 6-7 (71)/2014.

Gazeta Gminna 10 (73)/2014.

Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Kolno według stanu na 31 grudnia 2014. Załącznik nr 5 do Zarządzenia Nr 32/15 Wójta Gminy Kolno z dnia 27 marca 2014 rok.

Informacja o sytuacji na powiatowym rynku pracy w miesiącu styczniu 2015 roku. Materiał został opracowany na podstawie danych statystycznych PUP w Kolnie, Kolno, luty 2015 rok.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu kolneńskiego na lata 2008-2013; Załącznik do uchwały nr XVII/89/08 Rady Powiatu kolneńskiego z dnia 22.04.2008 r.; Kolno, marzec 2008.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kolno na lata 2007-2013 rok.

Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kolno na lata 2006-2032.

Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kolno na lata 2006-2032, EKO-LOG Sp. z o.o., Poznań 2007.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Kolno, Projekt sierpień 2015 r., EKOD Niska Emisja, 2015 r.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Załącznik.

Prognoza ludności na lata 2014 – 2050, GUS, Warszawa, 2014 r.

Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020; Projekt z dnia 8 kwietnia 2014 r. uwzględniający wnioski z konsultacji społecznych, ewaluacji ex ante i uzgodnień międzyresortowych; Załącznik nr 1 do Uchwały nr 227/3202/2014 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 8 kwietnia 2014 r.

Program Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

Program Natura 2000.

Program Ochrony Środowiska Gminy Kolno do 2012 roku.

Program Polska Cyfrowa.

Program Polska Wschodnia.

Program Pomoc Techniczna.

Program Wiedza i Edukacja, Rozwój.

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Projekt „Odbudowa nawierzchni drogowej po robotach kanalizacyjnych w drodze wojewódzkiej nr 647 w Kolnie” w ramach Programu „ Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Kolno”. Projekt współfinansowany przez UE ze środków Programu Infrastruktura i Środowisko.

Raport Polska 2030, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów; Al. Ujazdowskie 1/3, Warszawa; lipiec 2009.

Sprawozdanie z pracy Centrum Kultury Gminy Kolno w Koźle w 2014 roku, Kolno 2015.

Strategia Europa 2020.

Strategia Rozwoju Kraju do 2020 roku. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo; Warszawa, wrzesień 2012; Monitor Polski, pozycja 882.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020; Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego; Projekt w wersji z dnia 19 marca 2013 roku; Załącznik nr 1 do Uchwały nr 150/2157/2013 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 19 marca 2013 r., Białystok.

www.bip.pzdw.wrotapodlasia.pl
www.bip.ug.kolno.wrotapodlasia.pl
www.gminakolno.pl
www.gops.gminakolno.pl
www.hotelkozol.com
www.obszary.natura2000.org.pl
www.osp.org.pl
www.pks.lomza.pl
www.powiatkolno.pl
www.prawomiejscowe.pl
www.regioset.pl
www.stowarzyszenieintegracja.pl
www.tour.mazurskiemorze.pl
www.tygodnikpodlaski.pl
www.zabiele.pl

13.2. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Rysunek 1. Schemat analizy desk research	11
Rysunek 2. Lokalizacja gminy Kolno na terenie powiatu kolneńskiego	24
Rysunek 3. Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonym.....	49
Rysunek 4. Strona startowa witryny internetowej www.gminakolno.pl	53
Rysunek 5. Przykładowa okładka Gazety Gminnej wydawanej przez Urząd Gminy Kolno (wersja elektroniczna)	53
Rysunek 6. Ścieżka edukacyjno-rowerowa w Koźle	63
Rysunek 7. Strona główna witryn internetowych gminy Kolno	107
Wykres 1. Długość czynnej sieci wodociągowej [km] w latach 2007-2013 w gminie Kolno oraz ilość wody [dam ³] dostarczonej do gospodarstw domowych w tym okresie	37
Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Kolno w latach 2005-2013	42
Wykres 3. Współczynniki migracji - imigracje, emigracje i saldo migracji.....	43
Wykres 4. Dochody i wydatki budżetu gminy według rodzajów w 2013 roku	66
Wykres 5. Jakcie atuty Pana/Pani zdaniem posiada powiat kolneński [w %]	81
Wykres 6. Jak ocenia Pan/Pani zmiany, które zaszły w powiecie kolneńskim od 2008 roku? [w %]	82
Wykres 7. Jakcie aspekty Pana/Pani zdaniem wymagają najpilniejszej interwencji w powiecie kolneńskim? [w %]	83
Wykres 8. Jak ważne jest według Pana/Pani działanie w ramach wymienionych aspektów celem rozwoju powiatu kolneńskiego w perspektywie czasowej 2015-2020? [w%]	85
Tabela 1. Zakres analizy desk research	12
Tabela 2. Wykaz sołectw w gminie Kolno.....	25
Tabela 3. Symbole gminy Kolno.....	25
Tabela 4. Prawne formy ochrony przyrody	27
Tabela 5. Użytki ekologiczne w gminie Kolno	29
Tabela 6. Drogi powiatowe i gminne przebiegające przez teren gminy Kolno	32
Tabela 7. Ilość odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Kolno w 2014 roku	40
Tabela 8. Demografia w gminie Kolno w latach 2013-2014.....	42
Tabela 9. Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2013 roku w gminie Kolno	45
Tabela 10. Charakterystyka świadczeń pobieranych w gminie Kolno w latach 2012-2013	48
Tabela 11. Działalność grup w oparciu o stałe formy pracy w gminie Kolno w roku 2014	50

Tabela 12. Liczba bezrobotnych w gminie Kolno i powiecie kolneńskim w styczniu 2015 i grudniu 2014 roku.....	58
Tabela 13. Liczba osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w gminie Kolno i w powiecie kolneńskim w styczniu 2015 i grudniu 2014 roku	59
Tabela 14. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w gminie Kolno i powiecie kolneńskim w styczniu 2015 i grudniu 2014	60
Tabela 15. Liczba osób bezrobotnych w młodym wieku w gminie Kolno i powiecie kolneńskim w grudniu 2014 i styczniu 2015	61
Tabela 16. Istniejące zabytki w gminie Kolno	64
Tabela 17. Wydatki budżetu gminy według działów w latach 2011-2013.....	67
Tabela 18. Analiza desk research w zakresie przestrzeni i środowiska	73
Tabela 19. Analiza desk research w zakresie sfery gospodarczej	74
Tabela 20. Analiza desk research w zakresie infrastruktury technicznej	75
Tabela 21. Analiza desk research w zakresie infrastruktury społecznej.....	76
Tabela 22. Liczba ankiet zakładanych do realizacji z podziałem na technikę badania oraz miejsce zamieszkania respondenta.....	77
Tabela 23. Dobór próby do badania CATI i PAPI.....	78
Tabela 24. Liczba zrealizowanych ankiet z podziałem na technikę badania w gminie wiejskiej Kolno.	78
Tabela 25. Informacje o uczestnikach badań PAPI i CATI	79
Tabela 26. Co według Pana/Pani należy poprawić w powiecie kolneńskim?	84
Tabela 27. Jakie konkretne cele, przedsięwzięcia, działania powinny zostać uznane za priorytetowe w perspektywie lat 2015-2020 w powiecie kolneńskim?	84
Tabela 28. Liczbowe wskaźniki monitoringu	104

13.3. ZESTAW NARZĘDZI BADAWCZYCH WYKORZYSTANYCH W BADANIU STAROSTWA POWIATOWEGO W KOLNIE

KWESTIONARIUSZ WYWIADU BEZPOŚREDNIEGO (PAPI/CATI)

Szanowni Państwo,

Dzień dobry! Nazywam się ____ ____ . Na zlecenie Starostwa Powiatowego w Kolnie realizujemy badanie, którego wyniki zostaną wykorzystane przy opracowywaniu Planu Rozwoju powiatu kolneńskiego na lata 2015-2020.

Poniższa ankieta skierowana jest do **mieszkańców powiatu kolneńskiego**. Ankieta jest anonimowa, a jej celem jest *pozyskanie wiedzy na temat uwarunkowań wpływających na rozwój powiatu kolneńskiego*.

Zapraszam do udziału w badaniu, poprzez które uzyskują Państwo realną możliwość wpływu na rozwój swojego otoczenia lokalnego.

Instrukcja wypełniania ankiety

- Pytania zamknięte:

Prosimy o wybranie jednej odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym (oznaczonym za pomocą ☐) i zaznaczenie jej krzyżykiem.

- Pytania otwarte oraz półotwarte:

Prosimy o udzielenie możliwie dokładnej i wyczerpującej odpowiedzi na zadawane pytania.

Numer ankiety:

METRYCZKA
1. Proszę zaznaczyć którą gminę Pan/Pani zamieszkuje?
☐ Gmina miejska Kolno ☐ Gmina miejsko - wiejska Stawiski ☐ Gmina wiejska Grabowo ☐ Gmina wiejska Kolno ☐ Gmina wiejska Mały Płock ☐ Gmina wiejska Turośl
2. Płeć
☐ Kobieta ☐ Mężczyzna
3. Wiek
☐ 18-24 ☐ 25-34 ☐ 35-44 ☐ 45-54 ☐ 55-67 ☐ 67+
4. Wykształcenie
☐ Brak wykształcenia ☐ Podstawowe ☐ Gimnazjalne ☐ Zasadnicze zawodowe ☐ Średnie ☐ Wyższe ☐ Inne, jakie?..... ☐ Odmowa
5. Status zawodowy
☐ Uczeń/student → proszę przejść do pytania nr 7 ☐ Zajmuję się domem → proszę przejść do pytania nr 7 ☐ Bezrobotny → proszę przejść do pytania nr 7 ☐ Pracujący ☐ Emeryt/rencista → proszę przejść do pytania nr 7
6. Miejsce zatrudnienia
☐ Własna działalność gospodarcza ☐ Przedsiębiorstwo prywatne ☐ Przedsiębiorstwo publiczne ☐ Organizacja pozarządowa ☐ Urząd Miasta/Urząd Gminy ☐ Jednostka budżetowa ☐ Inne – jakie? (Proszę podać rodzaj zakładu pracy).....

CZĘŚĆ WŁAŚCIWA ANKIETY						
7. Jakie atuty Pana/Pani zdaniem posiada powiat kolneński? <i>Proszę wskazać maksymalnie po 3 odpowiedzi w jednej kolumnie</i>						
Przyroda						☐
Położenie geograficzne						☐
Zabytki						☐
Dziedzictwo kulturowe						☐
Obiekty sportowo-rekreacyjne						☐
Warunki życia mieszkańców						☐
Rozwój gospodarczy						☐
Wydarzenia kulturalne/sportowe						☐
Infrastruktura komunikacyjna (drogowa, kolejowa)						☐
Infrastruktura komunalna						☐
Opieka zdrowotna						☐
Opieka społeczna						☐
Edukacja						☐
Inne, jakie?						☐
8. Co według Pana/Pani, <u>najbardziej</u> wyróżnia obszar powiatu kolneńskiego? (pozytywnie)						
Odp.:						
9. Jak ocenia Pan/Pani zmiany, które zaszły w powiecie kolneńskim od 2008 roku?						
☐ Zdecydowanie pozytywne ☐ Raczej pozytywne ☐ Raczej negatywne ☐ Zdecydowanie negatywne ☐ Trudno powiedzieć						
10. Jak ocenia Pan/ Pani sytuację gospodarczą i rynek pracy powiatu kolneńskiego?						
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Słabo	Bardzo słabo	Nie mam zdania
Możliwość zatrudnienia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Instrumenty wsparcia osób bezrobotnych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjność inwestycyjną	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Współpracę samorządów i przedsiębiorców	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Przychylność samorządów do rozwoju biznesu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój stref inwestycyjnych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Jak ocenia Pan/Pani aktywność mieszkańców i współpracę społeczną w powiecie kolneńskim?						
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Słabo	Bardzo słabo	Nie mam zdania
Oddolna aktywność mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Otwartość władz na inicjatywy społeczne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Działalność organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju lokalnego	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Jak ocenia Pan/ Pani stan infrastruktury społecznej oraz jakość usług społecznych w <u>powiecie kolneńskim</u> ?						
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Słabo	Bardzo słabo	Nie mam zdania
Infrastruktura kulturalna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktura edukacyjna i wychowawcza	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktura ochrony zdrowia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktura pomocy społecznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpieczeństwo publiczne (policja, straż pożarna, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Jak ocenia Pan/Pani stan powiązań komunikacyjnych w <u>powiecie kolneńskim</u> ?						
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Słabo	Bardzo słabo	Nie mam zdania
Dostępność usług transportu publicznego	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Połączenia komunikacyjne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ścieżki rowerowe	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość sieci drogowej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpieczeństwo na drogach publicznych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Jak Pan/Pani ocenia infrastrukturę komunalną oraz jej aspekty w <u>powiecie kolneńskim</u> ?						
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Słabo	Bardzo słabo	Nie mam zdania
Infrastruktura energetyczna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktura ciepłownicza	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gospodarka odpadami	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mieszkalnictwo	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Jak ocenia Pan/Pani stan zasobów oraz warunków przyrodniczych <u>powiatu kolneńskiego</u> ?						
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Słabo	Bardzo słabo	Nie mam zdania
Zasoby naturalne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Warunki przyrodnicze powiatu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zasoby kulturowe	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. Jakie aspekty Pana/Pani zdaniem wymagają najpilniejszej interwencji w <u>powiecie kolneńskim</u> ? <i>Proszę o zaznaczenie maksymalnie 3 aspektów</i>						
☐	Rynek pracy		☐	Opieka społeczna		
☐	Bezrobocie		☐	Infrastruktura techniczno - komunikacyjna		
☐	Inwestycje		☐	Infrastruktura energetyczna		
☐	Współpraca samorządowa		☐	Infrastruktura ciepłownicza		
☐	Aktywność mieszkańców		☐	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna		
☐	Działalność organizacji pozarządowych		☐	Gospodarka odpadami		
☐	Bezpieczeństwo publiczne		☐	Mieszkalnictwo		
☐	Kultura i sport		☐	Środowisko naturalne		
☐	Edukacja		☐	Estetyka miast i wsi		
☐	Opieka zdrowotna					

17. Co według Pana/Pani należy poprawić lub zmienić na obszarze <u>powiatu kolneńskiego</u>? <i>Proszę wymienić maksymalnie 5 działań</i>			
powiat kolneński	1.		
	2.		
	3.		
	4.		
	5.		
18. Jakie konkretne cele, przedsięwzięcia, działania powinny zostać uznane za priorytetowe w perspektywie lat 2015-2020 w <u>powiecie kolneńskim</u>? <i>Proszę wymienić maksymalnie 5 działań</i>			
powiat kolneński	1.		
	2.		
	3.		
	4.		
	5.		
19. Przy użyciu trzystopniowej skali, gdzie 1 oznacza „niska”, 3 – „wysoka” proszę ocenić, jak ważne według Pana/Pani jest działanie w ramach wymienionych aspektów celem rozwoju <u>powiatu kolneńskiego</u> perspektywie czasowej 2015-2020. <i>Proszę zaznaczyć wagę potrzeby od 1 do 3; 1 – niska, 2 – średnia, 3 – wysoka</i>			
	1 niska	2 średnia	3 wysoka
Warunki pracy	☐	☐	☐
Liczba miejsc pracy	☐	☐	☐
Bezrobocie	☐	☐	☐
Migracje	☐	☐	☐
Atrakcyjność inwestycyjna	☐	☐	☐
Aktywność mieszkańców	☐	☐	☐
Działalność organizacji pozarządowych	☐	☐	☐
Opieka socjalna i pomoc społeczna	☐	☐	☐
Infrastruktura zdrowotna	☐	☐	☐
Oświata / edukacja	☐	☐	☐
Sieć wodociągowa	☐	☐	☐
Sieć kanalizacyjna	☐	☐	☐
Sieć komunikacji drogowej	☐	☐	☐
Sieć komunikacji publicznej	☐	☐	☐
Sieć energetyczna	☐	☐	☐
Gospodarka odpadami	☐	☐	☐
Mieszkalnictwo	☐	☐	☐
Bezpieczeństwo i porządek publiczny	☐	☐	☐
Infrastruktura społeczna	☐	☐	☐
Infrastruktura sportowo – rekreacyjna	☐	☐	☐
Infrastruktura kulturowa	☐	☐	☐
Dziedzictwo kulturowe	☐	☐	☐
Ekologia, ochrona środowiska	☐	☐	☐
Czystość i estetyka	☐	☐	☐